

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ŚRODOWISKA, ROLNICTWA
I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

KSR- 4100-01-00/2010

Nr ewid. 95/2010/P09113/KSR

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2009 roku budżetu państwa Realizacja inwestycji finansowanych ze środków publicznych

Warszawa maj 2010 r.

Misją *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizją *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2009 roku budżetu państwa
Realizacja inwestycji finansowanych
ze środków publicznych**

p.o. Dyrektora Departamentu Środowiska, Rolnictwa
i Zagospodarowania Przestrzennego

Teresa Warchałowska

Zatwierdzam:

Marek Zająkała

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, 31 maja 2010 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 0 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Podsumowanie wyników kontroli	7
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności.....	7
2.2. Synteza wyników kontroli.....	8
2.3. Uwagi końcowe i wnioski	12
3. Ważniejsze wyniki kontroli.....	14
3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomiczno-organizacyjnych.....	14
3.2. Istotne ustalenia kontroli	19
3.2.1. Prawdliwość przygotowania inwestycji do realizacji	19
3.2.2. Prawdliwość planowania nakładów finansowych.....	24
3.2.3. Wydatki na inwestycje	27
3.2.4. Terminowość realizacji inwestycji.....	35
3.2.5. Udzielanie zamówień publicznych.....	39
3.2.6. Prawdliwość przygotowania dokumentacji projektowej.....	41
3.2.7. Nadzór nad realizacją inwestycji.....	42
3.2.8. Inne ustalenia kontroli	49
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli.....	53
4.1. Przygotowanie kontroli	53
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli	53
5. Załączniki	58
5.1. Wykaz inwestycji oraz jednostek objętych kontrolą.....	58
5.2. Wykaz aktów prawnych	60
5.3. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli	61
5.4. Charakterystyki 20 skontrolowanych inwestycji	63

Najczęściej stosowane w Informacji skróty i pojęcia

inwestycja	- inwestycja budowlana realizowana na podstawie projektu budowlanego
MNiSW	- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
MŚ	- Ministerstwo Środowiska
MZ	- Ministerstwo Zdrowia
Plan po zmianach	- plan wydatków budżetowych z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w ciągu roku
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r.	- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa ¹
RZGW	- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SIWZ	- Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia
Program inwestycji	- podstawowy dokument planistyczny zawierający w szczególności: uzasadnienie celowości inwestycji, dane o planowanym zakresie rzeczowym i okresie realizacji inwestycji, ocenę ekonomicznej efektywności, dane o planowanych efektach rzeczowych inwestycji, harmonogram realizacji inwestycji, planowany łączny koszt inwestycji, zwany „wartością kosztorysową inwestycji”, oraz dane o planowanych z poszczególnych źródeł środkach na jej finansowanie, dane o planowanym okresie zagospodarowania obiektów budowlanych oraz o planowanej kwocie środków finansowych i źródłach pochodzenia. Program inwestycji zaliczonej do inwestycji wieloletnich, wymaga uzgodnienia z dysponentem.
Wartość kosztorysowa inwestycji	- jest to łączny koszt inwestycji określony za pomocą wskaźników cenowych, w układzie następujących grup kosztów: pozyskania działki budowlanej, przygotowania terenu i przyłączenia obiektów do sieci, budowy obiektów podstawowych, instalacji, zagospodarowania terenu i budowy obiektów pomocniczych, wyposażenia, prac przygotowawczych, projektowych, obsługi inwestorskiej oraz ewentualnych szkoleń i rozruchu.
Decyzja o pozwoleniu na budowę	- decyzja administracyjna zezwalająca na rozpoczęcie i prowadzenie budowy lub wykonanie robót budowlanych innych niż budowa obiektu budowlanego. W decyzji organ nakłada na inwestora warunki realizacji budowy.
Decyzja o zmianie pozwolenia na budowę	- decyzja administracyjna zezwalająca na rozpoczęcie i prowadzenie budowy w przypadku istotnego odstąpienia od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę.
Projekt budowlany	- dokument na podstawie którego uzyskuje się decyzję o pozwoleniu na budowę i który zawiera m.in.: projekt zagospodarowania działki lub terenu, projekt architektoniczno-budowlany, stosownie do potrzeb, oświadczenie właściwych jednostek organizacyjnych o zapewnieniu dostaw, odbioru i warunkach przyłączenia instalacji zewnętrznych oraz dróg lądowych, w zależności od potrzeb.

¹ Dz. U. Nr 120, poz. 831.

1. Wprowadzenie

Temat: Wykonanie w 2009 roku budżetu państwa – Realizacja inwestycji finansowanych ze środków publicznych.

Numer kontroli: P/09/113

Cel: Celem kontroli było dokonanie oceny realizacji 20 inwestycji², finansowanych ze środków publicznych oraz oceny nadzoru sprawowanego przez dysponentów części budżetowych, nad środkami publicznymi wydatkowanymi na inwestycje budowlane, w tym:

- prawidłowości przygotowania inwestycji do realizacji,
- podejmowania decyzji o rozpoczęciu finansowania inwestycji,
- nadzoru nad realizacją procesów inwestycyjnych,
- gospodarowania środkami publicznymi wydatkowanymi na inwestycje,
- prawidłowości realizacji wybranych inwestycji.

Szczegółową kontrolą objęto 20 inwestycji finansowanych ze środków publicznych, tj.:

- a) 7 inwestycji wieloletnich ustalonych w załączniku nr 6 do ustawy budżetowej na rok 2009³, w tym 6 z zakresu służby zdrowia oraz 1 z zakresu szkolnictwa wyższego,
- b) 3 inwestycji realizowanych z budżetów wojewodów⁴ z zakresu służby zdrowia,
- c) 10 innych inwestycji realizowanych ze środków budżetowych, w tym: 4 z zakresu nauki, 2 z zakresu służby zdrowia, 1 z zakresu kultury, 1 z zakresu sportu, 1 z zakresu gospodarki wodnej oraz 1 finansowanej z budżetu Wojewody Lubelskiego⁵.

Kontrola została przeprowadzona według kryteriów legalności, gospodarności, celowości i rzetelności, a w jednostkach samorządu terytorialnego pod względem legalności, gospodarności i rzetelności.

W kontroli, koordynowanej przez Departament Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego, uczestniczyły Delegatury NIK w: Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Łodzi, Poznaniu i we Wrocławiu.

Kontrolę przeprowadzono w okresie od 16 grudnia 2009 r. do 30 marca 2010 r.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2009 r.

² Szczegółową listę skontrolowanych inwestycji przedstawiono w pkt 5.2. str. 56.

³ Ustawa budżetowa na rok 2009 z dnia 9 stycznia 2009 r. – Dz. U. Nr 10, poz. 58 zmieniona ustawą z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy budżetowej na 2009 r. – Dz. U. Nr 128, poz. 1057.

⁴ Inwestycje, których realizację rozpoczęto i realizowano do końca 2008 r. w ramach kontraktów wojewódzkich. W 2009 r. inwestycje kontynuowano i finansowano na podstawie umów zawartych z wojewodami na dofinansowanie.

⁵ Budowa Drogowego Przejścia granicznego w Dołhobyczowie.

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia przygotowanie i realizację inwestycji wieloletnich, natomiast pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia realizację innych inwestycji zaplanowanych i finansowanych przez dysponentów części budżetowych⁶.

Na realizację 20 skontrolowanych inwestycji zaplanowano na 2009 r. wydatki w wysokości 721.846,0 tys. zł. W wyniku zmian wprowadzonych w ciągu roku⁷ plan wydatków został zmniejszony do kwoty 459.149,7 tys. zł, tj. o 36%. W 2009 r. poniesiono wydatki w wysokości 446.757,6 tys. zł, co stanowiło 61,8% pierwotnego planu oraz 97,3% planu po zmianach.

Ograniczenie finansowania realizacji inwestycji spowodowało, że w 2009 r. nie zrealizowano zaplanowanych, w harmonogramach rzeczowo-finansowych inwestycji, robót budowlanych.

Niewykorzystanie przyznanych środków w wysokości 16.730,2 tys. zł, tj. 13,7% stwierdzono przy realizacji 7 inwestycji, w tym 6 inwestycji wieloletnich.

Nieprawidłowa realizacja inwestycji wieloletnich spowodowana była przede wszystkim niewłaściwym przygotowaniem inwestycji do realizacji oraz niewystarczającym nadzorem nad ich przebiegiem, co skutkowało niewykorzystaniem pełnej kwoty przyznanych środków na finansowanie inwestycji.

Inwestorzy nie posiadali bądź posiadali niekompletne programy inwestycji, które nie zawierały m.in. danych o zakresie rzeczowym i okresie realizacji inwestycji, danych o planowanych efektach rzeczowych inwestycji, a także o planowanych łącznych kosztach inwestycji.

Niewłaściwe zorganizowanie procesu inwestycyjnego na etapie przygotowania inwestycji do rozpoczęcia robót budowlanych skutkowało nieprawidłową realizacją obiektów budowlanych oraz przedłużeniem terminów zakończenia inwestycji, a także wzrostem kosztów ich realizacji.

Stwierdzone w toku realizacji inwestycji nieprawidłowości dotyczyły błędów w dokumentacji projektowej, nieterminowej realizacji inwestycji oraz niegospodarnego wydatkowania środków publicznych, a także naruszenia przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych⁸ oraz ustawy – Prawo budowlane⁹.

⁶ W tym trzech inwestycji finansowanych z budżetów wojewodów, które do dnia 31 grudnia 2008 r. realizowane były w ramach kontraktów wojewódzkich, a po ich wygaśnięciu w 2009 r. finansowane z dotacji celowej przeznaczonej na sfinansowanie dokończenia inwestycji.

⁷ W ciągu roku budżetowego dokonano zmniejszenia planu wydatków, w tym ustawą z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy budżetowej na 2009 r. (Dz. U. Nr 128, poz. 1057) zmniejszono kwotę wydatków na inwestycje wieloletnie o 206.317 tys. zł, tj. o 53,1%.

⁸ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.).

Dysponenci części budżetowych sprawowali niewystarczający nadzór nad efektywnym wydatkowaniem środków finansowych na realizację inwestycji i przekazywali środki z budżetu państwa na finansowanie inwestycji, pomimo niespełnienia przez inwestorów wymagań w zakresie prawidłowego przygotowania inwestycji do realizacji.

2.2. Synteza wyników kontroli

1. Dla 20 skontrolowanych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 6.522,5 mln zł, na 2009 r. zaplanowano wydatki w wysokości 721.846,0 tys. zł. W wyniku zmian wprowadzonych w ciągu roku plan wydatków został zmniejszony do kwoty 459.149,7 tys. zł, tj. o 36% a wykonanie wyniosło 446.757,6 tys. zł, tj. 61,8% planu pierwotnego oraz 97,3% planu po zmianach.

- Dla 7 skontrolowanych inwestycji wieloletnich zaplanowano wydatki w wysokości 388.529 tys. zł. W wyniku zmian wprowadzonych w ciągu roku plan wydatków został zmniejszony do kwoty 182.212 tys. zł, tj. o 53,1%. W 2009 r. poniesiono wydatki w wysokości 174.174 tys. zł, co stanowiło 44,8% pierwotnego planu oraz 95,6% planu po zmianach. Niższe od planowanego wykonanie wydatków ustalonych w ustawie budżetowej na 2009 r. spowodowane było niestarannym prognozowaniem zakresu prac przygotowawczych oraz robót budowlanych możliwych do wykonania w 2009 r. na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej.
- Na realizację 3 skontrolowanych inwestycji finansowanych z budżetów wojewodów (inwestycje z zakresu służby zdrowia⁹) zaplanowano wydatki w wysokości 119.978 tys. zł i w tej kwocie zostały poniesione, tj. 100%. Ponadto inwestor realizujący inwestycję pn. Budowa Szpitala Powiatowego w Radomsku zwrócił się o dofinansowanie tego przedsięwzięcia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego. Z kwoty 19.612 tys. zł, otrzymanej na tą inwestycję, wydatkował tylko 2.049,9 tys. zł, tj. 10,4%, a kwotę 17.562,5 tys. zł zwrócono do Łódzkiego Urzędu Marszałkowskiego. Niewykorzystanie pełnej kwoty spowodowane było unieważnieniem prowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zakup aparatury i sprzętu dla oddziałów szpitalnych.
- Na realizację 10 inwestycji, finansowanych m.in. ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i Sportu, Wojewody Lubelskiego oraz dotacji budżetowych zaplanowano wydatki w wysokości 213.339 tys. zł. W wyniku zmian wprowadzonych w ciągu roku plan wydatków został zmniejszony do kwoty 156.959,7 tys. zł, tj. o 26%. W 2009 r. zrealizowano wydatki w wysokości 152.605,6 tys. zł, co stanowiło 84,3% pierwotnego planu oraz 97,2% planu po zmianach.

Niepełne wykonanie planu nakładów w 2009 r. stwierdzono w 7 na 20 skontrolowanych inwestycji, na realizację których zaplanowano 323.529 tys. zł. W wyniku wprowadzonych w 2009 r. zmian kwotę zmniejszono do 122.212 tys. zł, tj. 62,2% a wydatkowano 105.481,8 tys. zł, tj. 86,3% planu po zmianach.

⁹ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.).

¹⁰ Zob. przypis nr 5.

Najniższy stopień wykorzystania zaplanowanych środków finansowych stwierdzono przy realizacji:

- Przebudowy pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Zakopanem, na którą zaplanowano wydatki w kwocie 10.000 tys. zł, a wykorzystano zaledwie 1.307,8 tys. zł, tj. 13,1%;
- Budowy Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego, na którą zaplanowano do wydatkowania kwotę 18.662 tys. zł, a wykorzystano 11.363 tys. zł¹¹, tj. 60,8%.

(str. 27-30)

2. Stwierdzono, że inwestorzy 12 inwestycji spośród 20 skontrolowanych (dotyczących służby zdrowia, szkolnictwa wyższego, kultury oraz finansowanych z budżetu wojewody), w tym 6 inwestycji wieloletnich, nie przygotowali inwestycji do realizacji, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa. Inwestorzy nie posiadali kompletnych i aktualnych programów inwestycji, uzgodnionych bądź zaakceptowanych przez dysponentów części budżetowych. W szczególności w programach inwestycji nie ujęto zaktualizowanych wartości kosztorysowych inwestycji i zakresów rzeczowych inwestycji, co było niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 1 i 3 ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. Na przykład: Uniwersytet Wrocławski realizował inwestycję pn. Budowa Biblioteki Głównej, pomimo nieposiadania aktualnego i zaakceptowanego przez dysponenta części budżetowej programu inwestycji. Ponadto program inwestycji, nie zawierał m.in. danych o planowanym zakresie rzeczowym inwestycji oraz o okresie realizacji i planowanym łącznym koszcie inwestycji, a także nie sporządzono kompletnego harmonogramu realizacji inwestycji, co było niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia. (str. 19-21)
3. Dysponenci części budżetowych przekazywali dotacje celowe na inwestycje, pomimo że inwestorzy nie określili w programach inwestycji wartości kosztorysowej inwestycji, zgodnie z § 6 ust. 5 ww. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 października 2006 r. Niewłaściwe przygotowanie przez inwestorów harmonogramów rzeczowo-finansowych na 2009 r. spowodowało wydatkowanie dotacji w niższych kwotach niż przewidziane w ustawie budżetowej oraz konieczność dokonania licznych korekt do harmonogramów realizacji robót budowlanych, a także przedłużenie terminów zakończenia inwestycji. Podczas realizacji inwestycji pn. Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Minister Zdrowia, w ramach sprawowanego nadzoru, wielokrotnie zwracał się do inwestora o przedstawienie aktualizacji wartości kosztorysowej inwestycji oraz zbiorczego zestawienia kosztów (ZZK). W latach 2007-2009 podejmowano działania zmierzające do aktualizacji ZZK, jednak z powodu m.in. dużej liczby zmian zakresów robót oraz zmian wartości tych robót, a także błędów i niestaranności w rozliczeniu nakładów poniesionych na inwestycję, do końca 2009 r. ZZK nie zostało zatwierdzone przez Ministra Zdrowia. Stwierdzono, że inwestorzy nie zapewnili planowanej kwoty

¹¹ W 2009 r. Uniwersytet otrzymał na realizację inwestycji kwotę 18.662 tys. zł, jednak wydatki zrealizował w kwocie 11.363 tys. zł.

środków własnych, co spowodowało zwłokę w realizacji dwóch inwestycji z zakresu służby zdrowia i dwóch inwestycji z zakresu szkolnictwa wyższego. Ponadto inwestorzy 4 inwestycji nierzetelnie opracowali wnioski o dotacje budżetową, m.in. nie uwzględniali stopnia zaawansowania realizacji inwestycji oraz możliwości wykorzystania środków budżetowych w danym roku budżetowym.

(str. 21-23, 24-25)

4. Stwierdzono nierzetelne oraz niegospodarne wydatkowanie środków budżetowych podczas realizacji 6 inwestycji, w tym 3 z zakresu służby zdrowia i 3 z zakresu szkolnictwa wyższego. Dotyczyło to finansowania działalności jednostek organizacyjnych inwestorów ze środków dotacji budżetowych przyznanych na realizację inwestycji. W przypadku 5 inwestorów realizujących 6 inwestycji, w tym 5 z zakresu szkolnictwa wyższego i 1 z zakresu służby zdrowia ustalono, że nieterminowo regulowane były zobowiązania wynikające z umów zawartych z wykonawcami. Ponadto stwierdzono przypadki podejmowania, przez inwestorów, działań skutkujących ograniczeniem możliwości egzekwowania od wykonawców należytego i terminowego wykonania robót budowlanych oraz – niecelowego wydatkowania środków finansowych. Na przykład Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, zbyt wcześnie w stosunku do postępu robót budowlanych, wystąpił o wydanie decyzji o wyłączeniu z produkcji gruntów leśnych na potrzeby inwestycji, a następnie wniósł opłatę z tego tytułu w wysokości 3.536,1 tys. zł. RZGW w 2009 r. nie był przygotowany do rozpoczęcia robót na terenie objętym ww. decyzją. W ocenie NIK było to działanie niecelowe i niegospodarne.

(str. 26-27, 31-34, 45-46)

5. Inwestycje prowadzono przewlekłe, wielokrotnie zmieniając terminy zakończenia realizacji, co spowodowane było przede wszystkim nienależytym przygotowaniem inwestycji do rozpoczęcia robót budowlanych. Dla 15 spośród 20 skontrolowanych inwestycji (w tym 7 wieloletnich) opóźnienie w realizacji inwestycji w stosunku do zaplanowanego terminu zakończenia inwestycji wyniosło nawet 26 lat. Na przykład podczas budowy Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi projektowany termin zakończenia inwestycji przedłużono o 26 lat, tj. z 1985 r. do 2011 r., a budowę Centrum Klinicznego Akademii Medycznej we Wrocławiu o 17 lat, tj. z 1994 r. do 2011 r. Ponadto ustalono, że inwestorzy nie zorganizowali prawidłowo procesu inwestycyjnego, co skutkowało przedłużeniem terminów realizacji obiektów budowlanych 4 inwestycji z zakresu służby zdrowia, 1 z zakresu sportu i 2 z zakresu szkolnictwa wyższego oraz spowodowało wzrost kosztów realizacji 3 inwestycji z zakresu służby zdrowia. Dla 3 inwestycji inwestorzy dokonali wyprzedzających, w stosunku do postępu robót, zakupów wyposażenia i urządzeń. W przypadku jednej inwestycji pn. „Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi” zakupione w 2004 r. wyposażenie, utraciło gwarancję przed oddaniem obiektu do użytkowania.

(str. 35-39)

6. Dla 6 spośród 20 skontrolowanych inwestycji przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówień publicznych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 24 stycznia 2004 r. – Prawo

zamówień publicznych, polegającym m.in. na udzieleniu zamówień niezgodnie z zasadami udzielania zamówień publicznych, bez zachowania kryteriów wyboru ofert określonych w SIWZ bądź zastosowaniu niewłaściwych trybów postępowania. W trakcie budowy Centrum Klinicznego Akademii Medycznej we Wrocławiu wyboru wykonawców robót budowlanych w 3 postępowaniach, o łącznej wartości zamówienia na kwotę 1.378,5 tys. zł, dokonano niezgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy – Prawo zamówień publicznych. Stanowiło to naruszenie dyscypliny finansów publicznych – art. 17 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹².
(str. 39-41)

7. W przypadku 5 inwestycji stwierdzono błędy i braki w opracowanej i przekazanej do realizacji dokumentacji projektowej. Spowodowało to m.in. konieczność opracowania dokumentacji zamiennej, wstrzymania robót budowlanych oraz wzrost kosztów realizacji inwestycji, a w konsekwencji przedłużenie cyklu ich realizacji i terminów zakończenia inwestycji, dotyczyło to m.in. budowy Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego. W trakcie realizacji tej inwestycji dokonano zmian funkcjonalnych obiektu, a także nastąpiła przerwa, w latach 2006-2009, w realizacji robót, co skutkowało koniecznością wykonania następnego (trzeciego) projektu budowlanego zamiennego. Inwestor pomimo posiadanych informacji o brakach i błędach w projekcie budowlanym zamiennym nie wezwał projektanta do usunięcia nieprawidłowości, co skutkowało zwiększeniem kosztów inwestycji oraz przesunięciem terminu realizacji robót budowlanych.
(str. 41-42)
8. Inspektorzy nadzoru inwestorskiego ustanowieni przez inwestorów, nie wypełniali obowiązków zgodnie z przepisami ustawy – Prawo budowlane, co stwierdzono podczas realizacji 6 inwestycji spośród 20 skontrolowanych. Nie dokonywano w dziennikach budowy wpisów dotyczących pełnego przebiegu robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku wykonywania robót, a także danych dotyczących osób, którym powierzono kierownictwo, nadzór i kontrolę przebiegu inwestycji. Stanowiło to naruszenie wymogów art. 45 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo budowlane oraz § 6 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia¹³.
(str. 42-45)
9. Dla 2 inwestycji rozpoczęto roboty budowlane bez wymaganej decyzji o zmianie pozwolenia na budowę, co stanowiło naruszenie art. 36a ust. 1 i ust. 2 ustawy – Prawo budowlane. Dotyczyło to m.in. budowy nowej stacji transformatorowej dla Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu, w którym prowadzono roboty budowlane bez decyzji o zmianie pozwolenia na budowę i zatwierdzonego projektu budowlanego zamiennego ww. inwestycji. Także bez decyzji o zmianie pozwolenia na budowę realizowano budowę drugiego podjazdu dla karetek Szpitala Powiatowego w Radomsku.
(str. 23-24)

¹² Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.

¹³ Dz. U. Nr 108, poz. 953 ze zm.

10. Stwierdzono, że w przypadku 1 inwestycji umowy zawarte z wykonawcami, nie określały zabezpieczenia należytego wykonania umów. Podczas budowy Centrum Klinicznego Akademii Medycznej we Wrocławiu w 2 umowach o wartości 267,5 tys. zł, nie określono zabezpieczenia wykonania umów, bądź kar umownych z tytułu niewykonania lub nieterminowego wykonania zobowiązań. W jednej umowie o wartości 54.685,3 tys. zł, określono wysokość kary umownej za zwłokę w realizacji zobowiązań, z tym że stawki kary były zaniżone w stosunku do wartości zobowiązania.
(str. 46)

11. Dysponenci części budżetowych nie sprawowali wystarczającego nadzoru nad realizacją inwestycji oraz prawidłowym wydatkowaniem środków publicznych. Nie egzekwowali od inwestorów prawidłowej i terminowej realizacji inwestycji oraz rzetelnego rozliczania środków z budżetu państwa. Niewystarczający nadzór spowodował, że inwestycje były realizowane i rozliczane nie zawsze prawidłowo i terminowo, a wydatki ze środków budżetowych nie były należycie kontrolowane. Dotyczyło to m.in. inwestycji wieloletniej pn. „Przebudowa i rozbudowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku” której wartość kosztorysową, bez dokonania przez dysponenta środków budżetowych weryfikacji, podano we wniosku do projektu budżetu państwa na 2009 r. Po kontroli przez Ministra Finansów przedmiotowego wniosku w Ministerstwie Zdrowia dokonano weryfikacji danych i zmniejszono plan wydatków na inwestycję. Ponadto Minister Zdrowia w 2009 r. nie przeprowadził żadnej kontroli inwestycji z zakresu służby zdrowia.

Wojewoda Łódzki nie dokonał weryfikacji i zatwierdzenia zwiększenia wartości kosztorysowej Budowy Szpitala Powiatowego w Radomsku, w wysokości 45.000 tys. zł, a pomimo tego przekazał środki budżetu państwa na inwestycję. Inwestor nie posiadał kompletnego programu inwestycji, co było niezgodne z § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa¹⁴.

W ocenie NIK nieposiadanie programów inwestycji oraz niedokonywanie weryfikacji wysokości środków finansowych planowanych na realizację inwestycji, skutkuje ponoszeniem, przez budżet państwa, niekontrolowanych wydatków.
(str. 46-49)

2.3. Uwagi końcowe i wnioski

Wyniki przeprowadzonych kontroli 20 inwestycji finansowanych ze środków publicznych wskazują, że nie osiągnięto znaczącej poprawy w realizacji procesów inwestycyjnych.

Inwestycje w dalszym ciągu były niewłaściwie przygotowane do realizacji, co skutkowało niedotrzymaniem terminów zakończenia inwestycji, na co NIK wskazywała w poprzednich latach.

¹⁴ Zob. przypis nr 1.

Inwestorzy inwestycji wieloletnich, nie posiadali aktualnych i uzgodnionych z dysponentami części budżetowych programów inwestycji.

Nieprawidłowo opracowana dokumentacja projektowa inwestycji oraz nieposiadanie właściwych decyzji administracyjnych skutkowało wzrostem kosztów budowy i niską efektywnością inwestycji wieloletnich.

Nieprzestrzeganie reżimu finansowania inwestycji z budżetu państwa, określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r., spowodowało przedłużenie cykli inwestycyjnych oraz nieefektywne wykorzystanie środków na te inwestycje.

Nadzór dysponentów części budżetowych nad inwestycjami finansowanymi ze środków budżetu państwa, jest nadal niewystarczający.

W celu wyeliminowania nieprawidłowości, niezbędne jest podjęcie działań przez Ministrów i wojewodów, według właściwości, w zakresie:

- wzmocnienia nadzoru nad procesem realizacji inwestycji budowlanych, w tym nad efektywnym wykorzystaniem środków budżetowych przeznaczonych na ten cel,
- finansowania z budżetu państwa tylko kosztów realizacji tych inwestycji budowlanych, które spełniają wymagania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa¹⁵,
- zwiększenia kontroli nad prawidłowym prowadzeniem przez inwestorów i terminową realizacją inwestycji wieloletnich, uwzględnionych w ustawie budżetowej oraz innych inwestycji finansowanych przez dysponentów części budżetowych.

¹⁵ Zob. przypis nr 1.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomiczno-organizacyjnych

Charakterystyka stanu prawnego

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady finansowania inwestycji wieloletnich jest ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych¹⁶. Zasady finansowania i dofinansowania inwestycji unormowano w art. 111–115 ustawy o finansach publicznych.

Zwiększenie w okresie realizacji inwestycji jej planowanej wartości kosztorysowej, wynikające ze zwiększenia zakresu rzeczowego inwestycji, zmian w dokumentacji projektowej, wydłużenia okresu realizacji inwestycji, zwiększenia wartości kosztorysowej wynikającego z innych przyczyn niż wzrost cen dóbr inwestycyjnych, nie stanowi podstawy do zwiększenia łącznej kwoty dotacji celowej (art. 114 ustawy o finansach publicznych).

Szczegółowy sposób i tryb finansowania inwestycji z budżetu państwa, w tym określania wysokości kwot dotacji w kolejnych latach realizacji inwestycji oraz sposób i tryb aktualizowania wartości kosztorysowej inwestycji, określono w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa¹⁷.

Ze środków budżetu państwa, przeznaczonych na finansowanie inwestycji państwowych jednostek budżetowych oraz z dotacji celowych udzielanych z budżetu państwa na dofinansowanie lub finansowanie kosztów realizacji inwestycji, mogą być finansowane m.in. koszty budowy nowych obiektów budowlanych, zakup obiektów budowlanych, zakup lub wytworzenie we własnym zakresie środków trwałych bez względu na ich wartość oraz innych przedmiotów – jeżeli są pierwszym wyposażeniem obiektów budowlanych, koszty przygotowania do realizacji inwestycji, w tym koszty opracowania programu inwestycji i pozostałej dokumentacji projektowej, zakupu i przygotowania gruntu pod budowę (§ 4 rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r.).

Dysponenci części budżetowej mogą podjąć decyzję o ujęciu finansowania inwestycji ze środków budżetu państwa w materiałach do projektu ustawy budżetowej po łącznym spełnieniu warunków, określonych w § 5 ww. rozporządzenia.

Realizacja inwestycji budowlanej może być finansowana ze środków budżetu państwa, jeżeli m.in.: inwestor posiada zaakceptowany program inwestycji, zawierający co najmniej uzasadnienie celowości inwestycji i jej lokalizacji, dane o planowanym zakresie rzeczowym inwestycji i okresie realizacji inwestycji, a także posiada dokument stwierdzający prawo do dysponowania nieruchomością określony w art. 3 pkt 11 ustawy – Prawo budowlane (§ 6 ust. 1 pkt 1 lit. a i b oraz § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia

¹⁶ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

¹⁷ Zob. przypis nr 1.

3 lipca 2006 r.). Jeżeli inwestycja budowlana podlega zaliczeniu do inwestycji wieloletnich, to program takiej inwestycji wymaga uzgodnienia z dysponentem, jak każda zmiana tego programu (§ 6 ust. 2 i ust. 4). Przepis § 7 rozporządzenia z dnia 3 lipca 2006 r. stanowi, że jeżeli inwestycja budowlana jest wykonywana etapami, finansowanie ze środków budżetu państwa kolejnego jej etapu może być kontynuowane wyłącznie po pozytywnej ocenie przez dysponenta dotychczasowego przebiegu realizacji inwestycji i wykorzystania jej efektów rzeczowych, które inwestor uzyskał w wyniku zakończenia poprzednich etapów inwestycji. W przypadku braku możliwości uzgodnienia programu inwestycji, dysponent może zlecić dokonanie ekspertyzy w zakresie określonym w § 8 ww. rozporządzenia. Dysponent uruchamia środki budżetu państwa przeznaczone na finansowanie inwestycji zgodnie z harmonogramem, o którym mowa w art. 129 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, i przekazuje je dysponentowi niższego stopnia, stosownie do przepisów o wykonaniu budżetu państwa § 10 ww. rozporządzenia.

Jeżeli wartość kosztorysowa inwestycji została obniżona w czasie jej realizacji, to łączną kwotę środków budżetu państwa, ustaloną na finansowanie tej inwestycji, dysponent zmniejsza o taki sam procent, o jaki była obniżona wartość kosztorysowa inwestycji, oraz pisemnie zawiadamia o tym inwestora (§ 12 ww. rozporządzenia). Przypadki wstrzymania realizacji inwestycji określa § 13, a zasady rozliczenia zakończonej inwestycji inwestora z dysponentem określa § 16 ww. rozporządzenia.

Jeżeli inwestor zamierza zwiększyć wartość kosztorysową inwestycji z powodu zmiany cen, w sposób inny, niż określony w § 20 ww. rozporządzenia, zwiększenie może być dokonane wyłącznie po uzyskaniu akceptacji dysponenta, z którego części budżetowej jest finansowana inwestycja (§ 21 ust. 1 ww. rozporządzenia). Zgodnie z § 24 powyższego rozporządzenia, dysponent kontroluje prawidłowość dokonywania zmian wartości kosztorysowej inwestycji, które są finansowane ze środków budżetu państwa.

Inwestycje realizowane do 31 grudnia 2008 r. na podstawie kontraktów wojewódzkich, od dnia 1 stycznia 2009 r. prowadzone były na podstawie art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju¹⁸. Przepis art. 20a ww. ustawy stanowi, że działania z zakresu polityki rozwoju, stanowiące zadania własne jednostek samorządu terytorialnego nieujęte w kontrakcie wojewódzkim mogą być finansowane z dotacji celowej budżetu państwa. Przekazanie dotacji celowej na te inwestycje odbywa się na podstawie umowy zawartej przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego lub właściwego ministra lub właściwego miejscowo po uzyskaniu pozytywnej opinii właściwego ministra do spraw rozwoju regionalnego, z jednostkami samorządu terytorialnego, na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych.

Realizacja procesów budowlanych prowadzona jest na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane¹⁹ (dalej: ustawa – Prawo budowlane), która reguluje działalność projektowania, budowy, utrzymania i rozbioru obiektów budowlanych oraz określa zasady działania organów administracji publicznej w tych dziedzinach (art. 1).

¹⁸ Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 ze zm.

¹⁹ Zob. przypis nr 9.

Zasady i tryb udzielania zamówień publicznych, środki ochrony prawnej, kontrolę udzielania zamówień publicznych oraz organy właściwe w tych sprawach zostały uregulowane w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych²⁰ (dalej: ustawa – Prawo zamówień publicznych).

Zasady odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych reguluje ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych²¹.

Uwarunkowania ekonomiczno-organizacyjne

W ustawie budżetowej na 2009 r. (załącznik nr 6) przewidziano realizację 11 inwestycji wieloletnich, w tym: jedną inwestycję z zakresu nauki, realizowaną od 2001 r. – planowaną do zakończenia w 2011 r., 2 inwestycje infrastruktury drogowej i kolejowej, realizowane od 2007 r. i 2008 r. – przewidziane do zakończenia w 2010 r. i 2011 r., 7 inwestycje z zakresu zdrowia, realizowane od 1975 r., 1989 r., 2006 r., 2007 r., i 2008 r. – planowane do zakończenia od 2010 r. do 2013 r. oraz jedną inwestycję, dla której inwestorem jest Wojewoda Warmińsko-Mazurski, realizowaną od 2003 r. – planowaną do zakończenia w 2009 r.

Łączna wartość kosztorysowa 11 inwestycji wieloletnich wykazanych w załączniku nr 6 do ustawy budżetowej określona została na 10.060.543 tys. zł, w tym środki budżetu państwa wynosiły 5.658.568 tys. zł, tj. 56,2%, środki własne inwestorów 433.041 tys. zł, tj. 4,3%, Fundusze Spójności, PHARE i inne 3.298.934 tys. zł, tj. 32,8% oraz kredyty bankowe i pożyczki 670.000 tys. zł, tj. 6,7%.

Nakłady do poniesienia po 2008 r. na realizację 11 inwestycji wieloletnich określone zostały na 7.546.846 tys. zł, tj. 75,0% wartości kosztorysowej tych inwestycji, z czego środki budżetu państwa stanowiły 4.312.899 tys. zł, tj. 57,2%, środki własne inwestorów 78.724 tys. zł, tj. 1,0% oraz środki Funduszy Spójności, PHARE i innych 3.155.223 tys. zł, tj. 41,8%.

Na 2009 r. w ustawie budżetowej przewidziano na realizację 11 inwestycji wieloletnich kwotę 1.943.444 tys. zł, tj. 25,8% nakładów zaplanowanych do poniesienia po 2008 r. Dotacje budżetowe określone w ustawie budżetowej w wysokości 482.716 tys. zł, stanowiły 24,9% planowanych nakładów na 2009 r., a środki własne inwestorów w wysokości 43.474 tys. zł, stanowiły 2,2% oraz środki Funduszu Spójności, PHARE i inne w wysokości 1.417.254 tys. zł, stanowiły 72,9% kwoty zaplanowanej na realizację inwestycji w 2009 r.

W trakcie 2009 r. wprowadzono zmiany do planu finansowania inwestycji wieloletnich, tj. zmniejszono wysokość kwoty zaplanowanej w załączniku nr 6 do ustawy budżetowej na 2009 r. W wyniku wprowadzonych zmian na realizację 11 inwestycji wieloletnich przewidziano środki finansowe z budżetu państwa w wysokości 344.898 tys. zł, tj. mniejsze o 56,3% od kwoty środków budżetowych przewidzianych na ten cel.

²⁰ Zob. przypis nr 8.

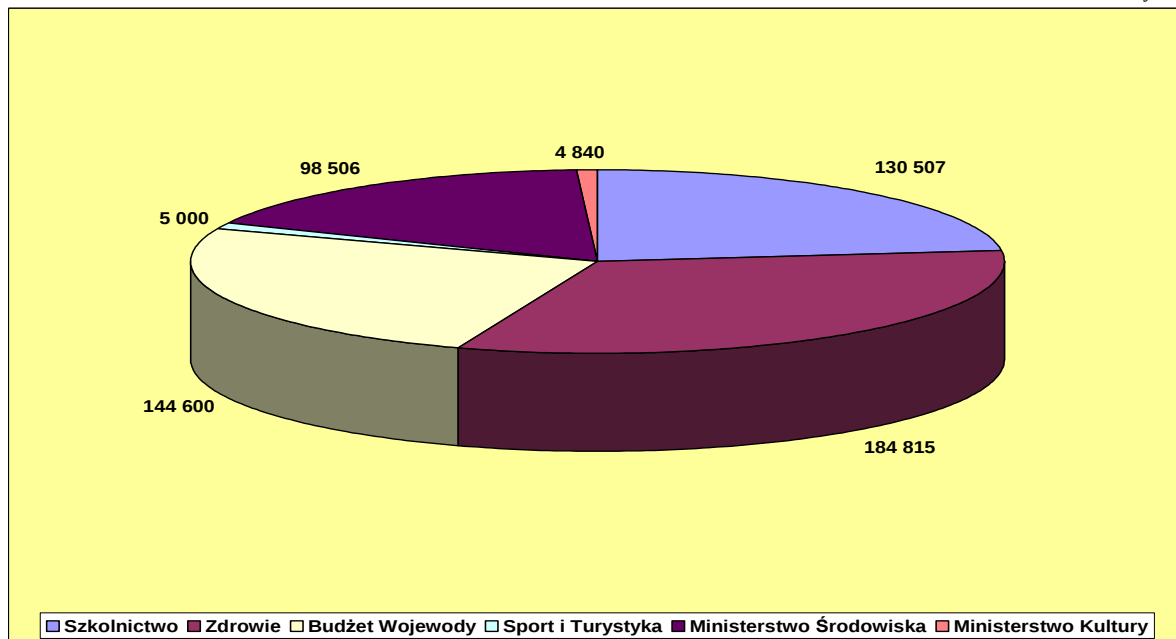
²¹ Zob. przypis nr 12.

W 2009 r. z zaplanowanej po zmianach kwoty dotacji budżetowej wydatkowano na inwestycje wieloletnie, środki w kwocie 343.528 tys. zł, tj. 56,0% pierwotnego planu rocznego określonego ustawą budżetową oraz 88,4% planu po zmianach.

Wielkość wydatków poniesionych w 2009 r. na finansowanie 20 skontrolowanych inwestycji przedstawiono na poniższym wykresie.

Rys. 1. Wielkość wydatków poniesionych w 2009 r. na finansowanie 20 skontrolowanych inwestycji

w tys. zł

Źródło: kontrola NIK.

Na realizację 7 skontrolowanych inwestycji wieloletnich wymienionych w ustawie budżetowej na 2009 r., zaplanowano nakłady w wysokości 388.529 tys. zł. W wyniku zmian wprowadzonych w ciągu roku plan nakładów został zmniejszony do kwoty 182.212 tys. zł, tj. o 53,1% w stosunku do planu. Zrealizowane wydatki wyniosły 174.174 tys. zł, tj. 95,6% zaplanowanych wydatków.

Na realizację 3 skontrolowanych inwestycji, z zakresu zdrowia²², których realizację w 2009 r. finansowano z budżetów wojewodów zaplanowano wydatki w wysokości 119.978 tys. zł. Zrealizowane wydatki wyniosły 119.978 tys. zł, tj. 100% zaplanowanych wydatków.

Na realizację 10 inwestycji finansowanych m.in. ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, Wojewody Lubelskiego oraz dotacji budżetowych zaplanowano wydatki w wysokości 159.959,7 tys. zł. W 2009 r. poniesione wydatki ogółem na te inwestycje wynosiły 152.605,6 tys. zł, tj. 97,2% zaplanowanych wydatków. Dla 1 inwestycji (Przebudowa pawilonu sportowego przy Wielkiej skoczni w Zakopanem) wydatkowano jedynie 13,1% zaplanowanych środków.

Dla 20 inwestycji poddanych kontroli, w tym 7 wieloletnich, dotychczasowy okres ich realizacji wynosił:

²² Zob. przypis nr 6.

- powyżej 10 lat dla 6 skontrolowanych inwestycji, w tym: dla 4 inwestycji ponad 20 lat. Najdłużej realizowaną inwestycją (od 1975 r.) jest budowa Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi,
- powyżej 6 lat dla 8 skontrolowanych inwestycji z zakresu służby zdrowia. Na przykład przy budowie Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi projektowany termin zakończenia inwestycji został wydłużony z 1985 r. na 2011 r. (o 16 lat), a na budowie Centrum Klinicznego Akademii Medycznej we Wrocławiu z 1994 r. do 2011 r.

Również dla 3 inwestycji realizowanych z budżetów wojewodów, stanowiących dokończenie inwestycji rozpoczętych w ramach kontraktów wojewódzkich wystąpiły opóźnienia w realizacji robót. Terminy zakończenia tych inwestycji zmieniano nawet siedmiokrotnie:

- Budowa Szpitala Miejskiego w Grudziądzu (24 lata realizacji, 5 zmian terminu zakończenia inwestycji, przewidziane zakończenie inwestycji w 2015 r.);
- Budowa Szpitala Powiatowego w Radomsku (11 lat realizacji, 7 zmian terminu zakończenia inwestycji, przewidywane zakończenie inwestycji 2010 r.);
- Szpital Wojewódzki w budowie w Słupsku (23 lata realizacji, 3 zmiany terminu zakończenia inwestycji, przewidywane zakończenie inwestycji 2010 r.).

W przypadku 15 skontrolowanych inwestycji co najmniej raz zmieniano terminy zakończenia, w tym dla 7 inwestycji wieloletnich. Dla 2 inwestycji terminy zakończenia zmieniano pięciokrotnie, dla 1 inwestycji sześciokrotnie (Centrum kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu) i dla dwóch inwestycji, aż siedmiokrotnie (Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi i Budowa Szpitala Powiatowego w Radomsku).

Dla pozostałych 5 spośród 20 skontrolowanych inwestycji (nowo rozpoczynanych lub o krótkim okresie realizacji) terminu zakończenia realizacji inwestycji nie zmieniano (Przebudowa pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Zakopanem, Budowa bloku operacyjnego wraz ze sterylizacją i oddziałem intensywnej terapii oraz kliniki szybkiej diagnostyki Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc, Budowa Hali Sportowej Poznań-Morasko, Budynek dydaktyczny Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile, Kontynuacja adaptacji i remontu budynku na potrzeby Archiwum Państwowego w Kielcach).

3.2. Istotne ustalenia kontroli

3.2.1. Prawidłowość przygotowania inwestycji do realizacji

Programy inwestycji

W wyniku kontroli 20 inwestycji stwierdzono, że 12 skontrolowanych inwestycji z zakresu szkolnictwa wyższego, służby zdrowia i kultury nie było przygotowanych przez inwestorów do realizacji, zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa²³. Inwestorzy nie posiadali aktualnych i kompletnych programów inwestycji odpowiadających wymogom określonym w § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia. Przede wszystkim w programach nie ujęto danych o planowanym zakresie rzeczowym inwestycji, okresie realizacji i łącznym koszcie inwestycji. Ponadto programy inwestycji nie były zatwierdzone przez dysponentów części budżetowych.

Kontrola wykazała, że inwestorzy 5 inwestycji, spośród 20 skontrolowanych, z zakresu służby zdrowia, szkolnictwa wyższego oraz kultury nie posiadali aktualnych, zaakceptowanych przez dysponenta części budżetowej programów inwestycji. Mimo tego na te inwestycje zaplanowano w 2009 r. środki z budżetu państwa w wysokości 84.818 tys. zł i wydatkowano 73.147 tys. zł, tj. 86,2% planu. Na przykład:

- *Uniwersytet Wrocławski realizował inwestycję pn. „Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego”, pomimo braku aktualnego i zaakceptowanego przez dysponenta części budżetowej Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego programu inwestycji, w tym danych o planowanym zakresie rzeczowym, okresie realizacji i łącznym koszcie inwestycji, (aktualizacja w 2006 r. dokonania przez dysponenta środków – MNiSW). Nie sporządzono także kompletnego harmonogramu rzeczowo-finansowego realizacji zadania, co naruszało wymogi § 6 ust. 1 pkt 1. ww. rozporządzenia.*

Rys. 2. Biblioteka Główna Uniwersytetu Wrocławskiego w budowie.

Źródło: Kontrola NIK

- *Uniwersytet Medyczny w Łodzi realizował inwestycję, pn. „Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi” (CKD), pomimo braku aktualnego*

²³ Zob. przypis nr 1.

programu inwestycji (aktualizacja w 2004 r. dokonania przez dysponenta środków budżetowych – Ministra Zdrowia). Uniwersytet Medyczny podejmował w latach 2007-2009 działania zmierzające do aktualizacji elementów programu, jednak m.in. z powodu nieporównywalności realizowanych obiektów, zmian zakresów robót oraz wysokości ponoszonych nakładów na przestrzeni blisko 35 lat, inwestor nie był w stanie prawidłowo oszacować zaawansowania rzeczowego i finansowego całej inwestycji. Inwestycja, do końca 2009 r. realizowana była w oparciu o program funkcjonalno-użytkowy oraz medyczny z maja 2004 r., służący do ustalenia planowanych kosztów prac projektowych i robót budowlanych oraz przygotowania oferty przetargowej²⁴.

Rys. 3. Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi - w budowie (roboty wykończeniowe).

Źródło: Kontrola NIK

- **Uniwersytet Medyczny w Białymstoku** realizował inwestycję pn. „**Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku**”, pomimo że nie była przygotowana do realizacji w sposób określony w § 5 pkt 1 lit. b w związku z § 6 ust. 1, 2 i 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. Przed włączeniem inwestycji do projektu ustawy budżetowej na 2008 r., Uniwersytet nie miał też opracowanego programu inwestycji, spełniającego wymogi określone w § 6 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia. Program Medyczny przesłany do Ministerstwa Zdrowia w lipcu 2007 r. był nierzetelny. M.in. nie zawierał danych o planowanym okresie zagospodarowania obiektów budowlanych i innych składników majątkowych, po zakończeniu realizacji inwestycji oraz o planowanej kwocie środków finansowych i źródłach ich pochodzenia. Ponadto wartość kosztorysowa inwestycji, mimo postanowień § 6 ust. 5 rozporządzenia, nie została określona za pomocą wskaźników cenowych w układzie grup kosztów. Uniwersytet na wniosek Ministra Zdrowia uzupełniał i przedkładał prawidłowo sporządzony program inwestycji. Ostateczny program inwestycji wraz ze zbiorczym zestawieniem kosztów opracowano dopiero w dniu 14 października 2009 r., tj. po sporządzeniu koncepcji funkcjonalno-przestrzennej przebudowy i rozbudowy Szpitala przez projektanta. Nie został on jednak zaakceptowany przez Ministerstwo Zdrowia. W latach 2008-2009 opracowano jedynie dokumentację projektową inwestycji i część projektu budowlanego oraz uzyskano pozwolenie na

²⁴ § 15 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego (Dz. U. Nr 202, poz. 2072 ze zm.).

budowę, chociaż wg harmonogramu finansowo-rzeczowego w 2009 r. miało nastąpić już rozpoczęcie robót budowlanych w zakresie obiektów podstawowych.

Rys. 4. Obiekty przewidziane do wyburzenia pod nową inwestycję pn. „Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku”.

Źródło: Kontrola NIK

Wartość kosztorysowa inwestycji

W trakcie realizacji 6 kontrolowanych inwestycji, z zakresu zdrowia oraz nauki i szkolnictwa wyższego, zmieniono wartość kosztorysową inwestycji, jednak zmiany te nie uzyskały akceptacji dysponentów części budżetowych, co stanowiło naruszenie przepisów § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r.²⁵ stanowiącego, że realizacja inwestycji może być finansowana ze środków budżetu państwa, jeżeli jej wartość kosztorysowa jest zaktualizowana. Na przykład:

- *Wartość kosztorysową inwestycji (WKI) pn. „Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego” określono początkowo na 180.000 tys. zł. Uniwersytet Wrocławski w latach 2006-2007 nie dokonywał aktualizacji wartości kosztorysowej inwestycji. Uniwersytet w kwietniu 2008 r. dokonał w prawdzie aktualizacji WKI do kwoty ogółem 244.312 tys. zł (wzrost o 30,1%), z czego do sfinansowania ze środków budżetowych przypadało 233.177 tys. zł (95,4%) i środków własnych inwestora 11.135 tys. zł (4,6%), to jednak do czasu kontroli NIK nie uzyskał akceptacji zaktualizowanej WKI. W związku z przeprowadzoną przez MNiSW ekspertyzą (w zakresie analizy inwestycji ze szczególnym uwzględnieniem poprawności jej procesu budowlanego i zasadności wzrostu WKI), dokonano weryfikacji wartości kosztorysowej inwestycji do kwoty 228.646 tys. zł (o 15.666 tys. zł mniej niż proponował Uniwersytet). W 2009 r. Uniwersytet opracował kolejną aktualizację WKI, tym razem na kwotę ogółem 263.453 tys. zł (wzrost o 15,2%), którą wraz z wykonaną korektą programu funkcjonalno-użytkowego inwestycji, przesłano MNiSW do akceptacji. MNiSW stwierdziło, że WKI powinna pozostać na poziomie określonym w ustawie budżetowej na 2009 r. i na 2010 r., tj. w kwocie 228.646 tys. zł., ponieważ od ostatniej aktualizacji wartości kosztorysowej dokonanej przez resort, nie zaszły żadne nowe okoliczności, uzasadniające dalszy wzrost kosztów inwestycji.*
- *Podczas realizacji inwestycji pn. „Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi” (CKD) Ministerstwo Zdrowia, w ramach sprawowanego nadzoru*

²⁵ Zob. przypis nr 1.

nad przyznanymi dotacjami, wielokrotnie żądało od Uniwersytetu aktualizacji wartości inwestycji oraz zbiorczego zestawienia kosztów (ZZK). Uniwersytet Medyczny podejmował w latach 2007-2009 działania zmierzające do aktualizacji ZZK, jednak z powodu m.in. braku zaakceptowanego programu inwestycji, licznych zmian zakresów robót oraz ich wartości, a także błędów i nieścisłości w rozliczeniu poniesionych nakładów na CKD, do końca 2009 r. ZZK nie zostało zatwierdzone przez Ministra Zdrowia.

- **Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu** realizował inwestycję, pn. „**Wieloletni Program Medyczny Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy**”, pomimo braku aktualnego wyliczenia WKI. Brakowało w niej ujęcia m.in. takich elementów jak: ładowisko czy parking, a przewidywano budowę spalarni odpadów medycznych, która ze względu na lokalizację Szpitala w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej nie mogła być zrealizowana. Uniwersytet podejmował w badanym okresie (oraz latach poprzednich) działania w celu zaktualizowania ww. dokumentacji inwestycji. Miedzy innymi doprowadzono, pod koniec 2008 r., do opracowania zaktualizowanej WKI – uwzględniającej m.in. wymogi funkcjonalne „Programu użytkowego” oraz potrzeby wynikające z obowiązujących przepisów. Minister Zdrowia, do dnia zakończenia kontroli, nie zatwierdziło WKI.

Rys. 5. Tomograf komputerowy zakupiony w 2009 r. w ramach inwestycji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu pn. „Wieloletni program medyczny rozbudowy i przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy”.

Źródło: Kontrola NIK

Stwierdzono, że przy realizacji inwestycji pn. „**Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku**” niezgodnie z postanowieniami § 6 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r.²⁶ dokonano w 2008 r. ustalenia wartości kosztorysowej inwestycji na 490.000 tys. zł. Uwzględniono w niej bowiem rezerwę w kwocie 19.703,7 tys. zł, nieprzewidzianą w powołanym przepisie. W 2009 r. w wyniku rozszerzenia zakresu rzeczowego inwestycji, jej wartość zwiększono do 684.584,2 tys. zł (wraz z rezerwą w kwocie 37.596 tys. zł), tj. o 180.432,2 tys. zł (35,8%) w stosunku do wartości przewidzianej w ustawie budżetowej na rok 2009 (504.152 tys. zł), na co jednak nie uzyskano

²⁶ Zob. przypis nr 1.

akceptacji Ministra Zdrowia. Pomimo wydania przez Ministra Zdrowia w dniu 1 lipca 2009 r. polecenia wyłączenia z inwestycji zakupu aparatury PET (Pozytonowa Tomografia Emisyjna) o wartości 11.299 tys. zł, nie dokonano zmniejszenia wartości kosztorysowej inwestycji, zaś kwotę tę przeznaczono na prace przygotowawcze i budowę obiektów podstawowych.

Dokumenty budowy

Inwestorzy 4 spośród 20 skontrolowanych inwestycji nie posiadali kompletnej i aktualnej dokumentacji budowy dla zadań zaplanowanych do realizacji w 2009 r. Dotyczyło to nieposiadania zamiennego pozwolenia na budowę dla części zaplanowanych robót dla 2 inwestycji oraz pozwolenia na budowę elementów niezbędnych do zrealizowania zakresu rzeczowego inwestycji dla 1 inwestycji. Pomimo braku ww. dokumentacji inwestorzy rozpoczęli realizację robót budowlanych, co stanowiło naruszenie przepisu art. 36a ust. 1 i ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo budowlane. Ponadto stwierdzono brak kompletnego planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia dla 2 inwestycji, co stanowiło naruszenie art. 21a ww. ustawy.

Na przykład:

- ***Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu** dopuściło do prowadzenia przez wykonawcę robót budowlanych w zakresie budowy nowej stacji transformatorowej, bez posiadania decyzji o zmianie pozwolenia na budowę, zatwierdzającej projekt budowlany zamienny ww. inwestycji. Umowę obejmującą zaprojektowanie oraz wykonanie stacji transformatorowej zawarto 14 października 2009 r., a prace zakończono przed 21 grudnia 2009 r. (jak wynika z protokołu odbioru wykonanych robót), natomiast ww. decyzja o zmianie pozwolenia na budowę, obejmująca stację transformatorową, została wydana przez Prezydenta Miasta Zabrze 20 stycznia 2010 r. ŚCCS w dniu 9 września 2009 r. złożyło w Urzędzie Miasta Zabrze wniosek o zmianę pozwolenia na budowę, który w tym samym dniu został przez Urząd anulowany – jak zeznał projektant – z powodu braku dokumentacji projektowej dotyczącej nowej stacji transformatorowej. Uzupełniony wniosek złożono 19 listopada 2009 r., tj. po upływie dwóch miesięcy, podczas gdy trwały już roboty budowlane związane z budową fundamentów pod stację transformatorową. Osobą odpowiedzialną za prowadzenie robót budowlanych stacji transformatorowej, bez pozwolenia na budowę, byli kierownik budowy oraz inspektorzy nadzoru z ramienia inwestora zastępczego. Działanie takie stanowiło naruszenie przepisu art. 36a ust. 1 ustawy – Prawo budowlane.*
- ***Starosta Radomszczański, jako inwestor Budowy Szpitala Powiatowego w Radomsku** dopuścił do realizacji budowy drugiego podjazdu dla karetek pomimo braku decyzji o zmianie pozwolenia na budowę. Projekt budowlany zatwierdzony decyzją o pozwoleniu na budowę z dnia 11 października 1999 r. nie przewidywał budowy drugiego podjazdu dla karetek. Zmieniony projekt zatwierdzony decyzją o zmianie pozwoleniu na budowę z dnia 8 grudnia 2008 r., obejmował m.in. wybudowanie drugiego podjazdu dla karetek pogotowia ratunkowego, jednak w decyzji tej dokonano zwiększenia kubatury budynku (o 263,08 m³) oraz powierzchni zabudowy (o 63,24 m²), wynikającej z planowanego zwiększenia zakresu rzeczowego budowy. Stwierdzono, że wykonawca rozpoczął roboty budowlane tego elementu przed wydaniem decyzji zamiennej, obejmującej wszystkie elementy nowego projektu budowlanego, co stanowiło naruszenie przepisu art. 36a ust. 1 i ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. – Prawo budowlane.*

- Inwestor zastępczy, realizujący inwestycje pn. „**Szpital Wojewódzki w budowie w Słupsku**” nie wywiązał się z obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę lądowiska dla helikoptera – elementu wymaganego programem inwestycji i niezbędnego do zakończenia inwestycji. Uzyskanie pozwolenia na budowę wymagało zlokalizowania płyty na terenie Szpitala i uzyskania decyzji o Warunkach zabudowy lub Wypisu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W czasie prowadzonych prac polegających na przygotowaniu inwestycji do realizacji Miasto Słupsk było w trakcie opracowywania m.p.z.p. dla obszaru, na którym zlokalizowano szpital i nie wydawano decyzji o warunkach zabudowy do czasu opracowania i zatwierdzenia m.p.z.p. M.p.z.p. dla tego obszaru Rada Miasta Słupska zatwierdziła w 2008 r. jednak obowiązujący w tym czasie plan zagospodarowania terenu Szpitala w budowie nie posiadał wszystkich uzgodnień i zatwierdzeń i na jego podstawie nie można było uzyskać pozwolenia na budowę dla lądowiska. Oddziaływanie lądowiska wychodzi poza obszar działki Szpitala i wymaga - zgodnie z m.p.z.p. uzyskania uzgodnień i opinii różnych instytucji m.in. ochrony środowiska. Ustalono, że wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji lądowiska dla śmigłowca sanitarnego dopiero w dniu 22 lutego 2010 r. został złożony przez Inwestora zastępczego w Urzędzie Miejskim w Słupsku.
- **Podczas realizacji inwestycji pn. „Budowa Hali Sportowej Poznań-Morasko” oraz „Budynku dydaktycznego Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile”** inspektorzy nadzoru inwestorskiego, przed rozpoczęciem budowy, nie wyegzekwowali od kierownika budowy budynku dydaktycznego w Pile obowiązku sporządzenia kompletnego planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia określonego w art. 21a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane²⁷. Zaakceptowali natomiast plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, sporządzony przez kierownika budowy hali sportowej, mimo że nie spełniał on wszystkich wymogów określonych ww. przepisem.

3.2.2. Prawidłowość planowania nakładów finansowych

Spośród 20 skontrolowanych inwestycji dla 6, inwestorzy nieprawidłowo zaplanowali nakłady finansowe na realizowane inwestycje, nieprawidłowo opracowali wnioski o dotacje budżetową lub nierzetelnie opracowali plany rzeczowo-finansowe na 2009 r. w zakresie możliwości ich zrealizowania.

Wnioski o dotację budżetową, dla 4 spośród 20 skontrolowanych inwestycji, opracowano nierzetelnie, tj. nie uwzględniając zaawansowania prac nad realizacją inwestycji oraz realnych możliwości wykorzystania wnioskowanych środków oraz nie uwzględniając wysokości środków własnych możliwych do wydatkowania w roku budżetowym. Dotyczyło to dwóch inwestycji z zakresu zdrowia i dwóch z zakresu nauki. I tak:

- Na realizację inwestycji pn. „**Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku**” uniwersytet otrzymywał z budżetu państwa dotacje na podstawie wniosków, z których dwa (z 21 maja 2007 r. i 28 maja 2008 r.) były nierzetelne. Ubiegano się w nich bowiem o przyznanie na lata 2008 - 2009 odpowiednio 10.000 tys. zł i 104.500 tys. zł, nie uwzględniając zaawansowania prac nad realizacją inwestycji oraz realnych możliwości wykorzystania wnioskowanych środków. W rezultacie w 2008 r. z otrzymanej kwoty 2.000 tys. zł, aż 1.608,3 tys. zł (80,4%) przeniesiono do wydatków, które nie wygasają z upływem roku 2008, zaś w 2009 r. pięciokrotnie dokonywano korekty harmonogramu rzeczowo-

²⁷ Zob. przypis nr 9.

finansowego inwestycji. Ostatecznie wysokość dotacji otrzymanej w 2009 r. wyniosła 8.312,2 tys. zł, co stanowiło 7,9% środków o które pierwotnie ubiegał się Uniwersytet (104.500 tys. zł).

- **Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu** realizując dwie inwestycje tj. „**Budowę Hali Sportowej Poznań-Morasko**” oraz „**Budynek dydaktyczny Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile**” we wnioskach o uruchomienie dotacji określił, że na ww. inwestycje oprócz środków z dotacji w łącznej wysokości 65.000,0 tys. zł, przeznaczy łącznie kwotę 12.100,0 tys. zł środków własnych (w tym 5.100,0 tys. zł na budowę Budynku dydaktycznego i 7.000,0 tys. zł na budowę Hali sportowej). Do dnia 15 stycznia 2010 r. Uniwersytet wydatkował ze środków własnych łącznie 1.000,0 tys. zł, tj. 8,3% zadeklarowanej kwoty na opłacenie kosztów budowy Hali sportowej, poniesionych w 2009 r.

Niewłaściwe przygotowanie procesu inwestycyjnego, stwierdzone w przypadku 4 spośród 20 skontrolowanych inwestycji, polegało m.in. na nierzetelnym sporządzeniu harmonogramów rzeczowo-finansowych bez uwzględnienia realnych możliwości ich zrealizowania. Skutkowało to niewydatkowaniem dotacji w kwotach przewidzianych w ustawie budżetowej, koniecznością wprowadzania licznych korekt do harmonogramów oraz przesunięciem ostatecznych terminów zakończenia inwestycji. Dotyczyło to trzech inwestycji z zakresu zdrowia i jednej z zakresu nauki.

Na przykład:

- **Uniwersytet Wrocławski** realizujący „**Budowę Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego**” nierzetelnie opracował harmonogramy rzeczowo-finansowe na kolejne lata realizacji inwestycji. Założona w latach 2001-2009, w kolejnych ustawach budżetowych wielkość środków przyznanych na budowę Biblioteki wynosiła łącznie 197.562 tys. zł. Mimo że w powyższym okresie na finansowanie inwestycji Uniwersytetowi przekazano z budżetu jedynie 109.667 tys. zł (55,5%), to środki te nie zostały w pełni wykorzystane. Na realizację inwestycji wydatkowano kwotę 93.562 tys. zł, tj. zaledwie 47,4% środków określonych w ustawach budżetowych.
- **Uniwersytet Medyczny w Białymstoku**, realizując inwestycje pn. „**Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku**”, nierzetelnie opracował harmonogram rzeczowo-finansowy. W ustawie budżetowej na rok 2009, na realizację inwestycji zaplanowano 34.700 tys. zł. W 2009 r. dokonano 5 zmian w harmonogramie rzeczowo – finansowym, w wyniku których środki na finansowanie inwestycji zmniejszono do kwoty 8.312 tys. zł, co stanowi 76% pierwotnego planu.
- **Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu**, realizując „**Wieloletni Program Medyczny Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy**”, nie dostosował harmonogramu rzeczowo-finansowego robót i zakupów do planowanych kwot przeznaczonych na finansowanie inwestycji w 2009 r. Z przewidzianych według pierwotnych zapisów w ustawie budżetowej z dnia 9 stycznia 2009 r. (Dz. U. Nr 10, poz. 58) - 72.681 tys. zł oraz 40.865 tys. zł – po zmianach ustawy budżetowej – z dnia 17 lipca 2009 r. (Dz. U. Nr 128, poz. 1057), wydatkowano zaledwie 5.041 tys. zł, tj. odpowiednio 6,9 i 12,3 % kwot zapisanych w ww. ustawach. Faktyczne zaawansowanie finansowe po 3 latach realizacji inwestycji według poniesionych nakładów wyniosło 54.197 tys. zł, tj.:
 - 43,3 % nakładów planowanych w ustawach budżetowych na ten okres realizacji - 125.308 tys. zł,
 - 16,7 % wartości kosztorysowej inwestycji ogółem - 324.617 tys. zł (w cenach 2009 r.).

Niedostosowanie harmonogramów rzeczowo-finansowych do faktycznych możliwości wydatkowania środków skutkowało m.in. wystąpieniem do Ministerstwa Zdrowia, jako dysponenta środków budżetowych, z wnioskiem o zmianę terminu zakończenia zadania z końca 2012 r. na koniec 2015 r., co oznacza wydłużenie cyklu realizacji inwestycji z 72 do 108 miesięcy, tj. o 50%.

Ponadto nieaktualność harmonogramu rzeczowo-finansowego stwierdzono przy realizacji inwestycji pn. **„Budowa obiektu medyczno-administracyjnego Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu”** (ŚCCS). Harmonogram rzeczowo-finansowy dla tej inwestycji był dwukrotnie aktualizowany w dniach: 24 lipca 2009 r. i 10 października 2009 r. Wskazano w nim inny termin zakończenia I części robót (I etapu), tj. czerwiec 2010 r. oraz inną kolejność wykonywania poszczególnych pozycji harmonogramu robót (np. przesunięto część robót w segmentach E i F do wykonania w późniejszym okresie, a zaplanowano wcześniejsze rozpoczęcie części robót w innych segmentach). Nie sporządzono aneksu do umowy z wykonawcą oraz nie zmieniono terminów oddania „części I” robót zapisanych w umowie i w programie funkcjonalno-użytkowym. Aktualizacje harmonogramu nie zostały podpisane przez żadnego z pracowników Centrum, lecz przez przedstawicieli wykonawcy, inwestora zastępczego oraz „pełnomocnika budowy”, który nie był pracownikiem ŚCCS, świadczył jedynie usługi doradztwa inwestycyjnego na rzecz Centrum.

Inwestorzy 4 inwestycji (dwóch z zakresu zdrowia i dwóch z zakresu nauki) spośród 20 skontrolowanych, nie zapewnili zadeklarowanego wkładu środków własnych. Środki te miały pochodzić głównie ze sprzedaży nieruchomości należących do inwestorów, jednak żaden z nich do czasu zakończenia kontroli NIK nie podjął skutecznych działań w tym zakresie, co skutkowało m.in. opóźnieniem realizacji inwestycji. I tak:

- **Akademia Medyczna we Wrocławiu**, realizująca **„Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu”**, nie zapewniła zadeklarowanej kwoty 20.000 tys. zł stanowiącej udział własny w kosztach realizacji inwestycji. Senat Akademii Medycznej w dniu 22 września 2008 r. podjął uchwałę w sprawie sprzedaży nieruchomości zabudowanych, zwolnionych przez kliniki, które zostały przeniesione do budowanego Centrum Klinicznego. Środki finansowe uzyskane ze sprzedaży nieruchomości miały zostać przeznaczone na dokończenie inwestycji. Organizowane przetargi, w celu sprzedaży przedmiotowych nieruchomości, nie przyniosły spodziewanego efektu głównie z powodu braku nabywców.
- **Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu**, realizując dwie inwestycje, tj. **„Budowę Hali Sportowej Poznań-Morasko”** oraz **„Budynek dydaktyczny Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile”**, nie podjął skutecznych działań w celu zapewnienia zadeklarowanych środków własnych (w latach 2008-2009 w kwocie 8.632 tys. zł). Ich źródłem miały być wpływy ze sprzedaży nieruchomości. Plan sprzedaży nieruchomości Uniwersytetu na lata 2009-2011 zakładał łączne przychody ze sprzedaży 8 nieruchomości w kwocie 61.100,0 tys. zł. Do 9 marca 2010 r. żadna nieruchomość znajdująca się w planie nie została zbyta, trwają czynności przygotowujące je do sprzedaży. Podjęte przez Uniwersytet zobowiązanie dotyczące zapewnienia środków własnych na finansowanie kontrolowanych inwestycji, nie zostało uwzględnione w planie rzeczowo-finansowym Uniwersytetu na 2009 r. Brak zadeklarowanych środków własnych na finansowanie przedmiotowych inwestycji w latach 2008-2009 miał wpływ na powstanie opóźnienia w ich realizacji, szacowanego nawet na 5 miesięcy (tj. 22% planowanego okresu realizacji).

Rys. 6. Budowa Hali Sportowej Poznań-Morasko dla Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Źródło: Kontrola NIK

- **Uniwersytet Wrocławski**, realizujący „**Budowę Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego**”, nie zapewnił środków własnych w wysokości 41.156 tys. zł, stanowiących jego udział w kosztach realizacji inwestycji. Uniwersytet zakładał sfinansowanie udziału własnego ze środków pozyskanych ze sprzedaży budynku starej Biblioteki. Będzie to jednak możliwe dopiero po jej przeprowadzeniu do nowo budowanego obiektu.

3.2.3. Wydatki na inwestycje

Na realizację 20 skontrolowanych inwestycji zaplanowano na 2009 r. wydatki w wysokości 721.846,0 tys. zł. W wyniku zmian wprowadzonych w ciągu roku plan wydatków został zmniejszony do kwoty 459.149,7 tys. zł, tj. o 36%. W 2009 r. poniesiono wydatki w wysokości 446.757,6 tys. zł, co stanowiło 61,8% planu pierwotnego oraz 97,3% planu po zmianach.

Inwestycje według źródeł finansowania

Dla 7 skontrolowanych inwestycji wieloletnich, wymienionych w załączniku nr 6 do ustawy budżetowej na 2009 r., zaplanowano wydatki ze środków budżetu państwa w wysokości 388.529 tys. zł. W wyniku zmian wprowadzonych w ciągu roku plan wydatków został zmniejszony do kwoty 182.212 tys. zł, tj. o 53,1%. W 2009 r. zrealizowano wydatki w wysokości 174.174 tys. zł, co stanowiło 44,8% pierwotnego planu oraz 95,6% planu po zmianach.

Wprowadzone, w ciągu roku budżetowego, zmiany planów wydatków dla 7 skontrolowanych inwestycji wieloletnich spowodowały zmniejszenie kwot na wydatki w przypadku 5 inwestycji (ogółem 210.517 tys. zł), natomiast dla budowy Centrum Klinicznego Akademii Medycznej we Wrocławiu kwota została zwiększona o 11,4%, a dla Budowy Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego nie uległa zmianie. Spośród 5 inwestycji, w przypadku których zmniejszono plany wydatków, największe kwoty przypadły na inwestycje:

- Wieloletni Program Medyczny Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy – zaplanowaną kwotę zmniejszono o 67.543 tys. zł, tj. o 92,9% planowanej;
- Nowa Siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim – zaplanowaną kwotę zmniejszono o 40.000 tys. zł, tj. o 80,0% planowanej;
- Przebudowa i rozbudowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku – zaplanowaną kwotę zmniejszono o 26.388 tys. zł, tj. o 76,0% planowanej;
- Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi – zaplanowaną kwotę zmniejszono o 71,586 tys. zł, tj. o 71,2% planowanej;
- Uniwersyteckie Centrum Kliniczno-Innowacyjno-Dydaktyczne w Gdańsku – zaplanowaną kwotę zmniejszono o 5.000 tys. zł, tj. o 6,7% planowanej.

Ograniczenie środków na finansowanie realizacji inwestycji spowodowało, że w 2009 r. nie zrealizowano zaplanowanych, w harmonogramach rzeczowo-finansowych inwestycji, robót budowlanych.

Na realizację 3 skontrolowanych inwestycji finansowanych z budżetów wojewodów (inwestycji z zakresu służby zdrowia²⁸) zaplanowano wydatki w wysokości 119.978 tys. zł. Wydatki poniesione w 2009 r. wyniosły 119.978 tys. zł, tj. 100%. Ponadto realizując inwestycje pn. Budowa Szpitala Powiatowego w Radomsku, Starosta Radomskiego w 2009 r. wystąpił o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego. Z otrzymanej kwoty 19.612 tys. zł wydatkowano 2.049,9 tys. zł, tj. 10,4%. Pozostałą kwotę w wysokości 17.562,5 tys. zł zwrócono na rachunek Urzędu Marszałkowskiego.

Na realizację 10 inwestycji, finansowanych m.in. ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej i Sportu, Wojewody Lubelskiego oraz dotacji budżetowych zaplanowano wydatki w wysokości 213.339 tys. zł. W wyniku zmian wprowadzonych w ciągu roku plan wydatków został zmniejszony do kwoty 156.959,7 tys. zł, tj. o 26%. W 2009 r. zrealizowano wydatki w wysokości 152.605,6 tys. zł, co stanowiło 84,3% pierwotnego planu oraz 97,2% planu po zmianach.

Wprowadzone, w ciągu roku budżetowego, zmiany planów wydatków dla ww. 10 inwestycji spowodowały zmniejszenie kwot na wydatki w przypadku 4 inwestycji ogółem o 31.391 tys. zł), natomiast w pozostałych 6 przypadkach kwoty nie uległy zmianie. Zmniejszenie planów stwierdzono dla:

- Budowy bloku operacyjnego wraz ze sterylizacją i oddziałem intensywnej terapii oraz kliniki szybkiej diagnostyki Instytutu Chorób Płuc w Warszawie – zaplanowaną kwotę zmniejszono o 7.936 tys. zł, tj. o 57,2% planowanej;
- Kontynuacji adaptacji i remontu budynku na potrzeby Archiwum Państwowego w Kielcach – zaplanowaną kwotę zmniejszono o 5.861 tys. zł, tj. o 47,6% planowanej;

²⁸ Zob. przypis nr 6.

- Budowy Drogowego Przejścia Granicznego w Dołhobyczowie – zaplanowaną kwotę zmniejszono o 16.594 tys. zł, tj. o 40,3% planowanej;
- Budowy Hali Sportowej Poznań-Morasko – zaplanowaną kwotę zmniejszono o 1.000 tys. zł, tj. o 6,1% planowanej.

Inwestycje według grup rodzajowych

Dla 11 skontrolowanych inwestycji służby zdrowia zaplanowano wydatki w wysokości 512.995 tys. zł. W wyniku zmian wprowadzonych w ciągu roku plan wydatków został zmniejszony do kwoty 298.742 tys. zł, tj. o 41,8%. W 2009 r. poniesiono wydatki w wysokości 298.003 tys. zł, tj. 58,1% planu pierwotnego oraz 99,7% planu po zmianach (bez środków niewygasających w 2008 r., które wynosiły 29.161 tys. zł).

Na realizację 5 skontrolowanych inwestycji z zakresu nauki, zaplanowano w 2009 r. wydatki w wysokości 135.065 tys. zł. W wyniku zmian wprowadzonych w ciągu roku plan wydatków został zmniejszony do kwoty 109.076,7 tys. zł, tj. o 21,4%. W 2009 r. poniesiono wydatki w wysokości 106.117,8 tys. zł, co stanowiło 78,6% planu pierwotnego oraz 97,3% planu po zmianach.

Na realizację w 2009 r. pozostałych 4 inwestycji:

- z zakresu sportu – Przebudowa pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Zakopanem – zaplanowano wydatki w wysokości 10.000 tys. zł. W 2009 r. poniesione wydatki ogółem na te inwestycje wyniosły 1.307,8 tys. zł, co stanowiło jedynie 13,1% planu,
- z zakresu kultury – Kontynuacja adaptacji i remontu budynku na potrzeby Archiwum Państwowego w Kielcach – zaplanowano wydatki w wysokości 12.305,0 tys. zł. W wyniku zmian wprowadzonych w ciągu roku plan wydatków został zmniejszony do kwoty 6.444 tys. zł, tj. o 47,6%. W 2009 r. poniesione wydatki ogółem na te inwestycje wyniosły 6.444 tys. zł, co stanowiło 52,4% planu pierwotnego oraz 100% planu po zmianach,
- z zakresu gospodarki wodnej – Dokończenie budowy stopnia wodnego Malczyce – zaplanowano wydatki w wysokości 10.263 tys. zł. W 2009 r. poniesione wydatki ogółem na te inwestycje wyniosły 10.263 tys. zł, co stanowiło 100% planu. Ponadto na realizację inwestycji wydatkowano kwotę 88.377 tys. zł pochodzącą z dotacji NFOŚiGW,
- ze środków budżetu Wojewody Lubelskiego – Budowa drogowego przejścia granicznego w Dołhobyczowie – zaplanowano wydatki w wysokości 41.218,0 tys. zł. W wyniku zmian, wprowadzonych w ciągu roku, plan wydatków został zmniejszony do kwoty 24.624 tys. zł, tj. o 40,3%. W 2009 r. poniesione wydatki ogółem na te inwestycje wyniosły 24.622 tys. zł, co stanowiło 59,7% planu pierwotnego oraz 100% planu po zmianach.

Niepełne wykonanie planu nakładów w 2009 r. stwierdzono w 7 na 20 skontrolowanych inwestycji, na realizację których zaplanowano 323.529 tys. zł. W wyniku wprowadzonych w 2009 r. zmian kwotę zmniejszono do 122.212 tys. zł, tj. o 62,2% a wydatkowano 105.481,8 tys. zł, tj. 86,3% planu po zmianach. Dotyczyło to 6 inwestycji

wieloletnich, ujętych w załączniku nr 6 do ustawy budżetowej: Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego, Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu, Wieloletni Program Medyczny Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy, Nowa Siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim, Przebudowa i rozbudowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku (ogółem wykonano 33,2% planu pierwotnego i 92,8% planu po zmianach) oraz przebudowy pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Zakopanem (wykonano 13,1% planu).

Rys. 7. Teren przeznaczony pod realizację inwestycji Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum pn. „Nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków Prokocim”.

Źródło: Kontrola NIK

Najwyższe wykonanie planu po zmianach w 2009 r. (121,5%) odnotowano na budowę Budynku dydaktycznego Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile – wydatki ponad plan zostały poniesione ze środków własnych Uniwersytetu.

Niższe od planowanego wykonanie wydatków ustalonych w planie spowodowane było nieprawidłowym przygotowaniem inwestycji oraz brakiem przeprowadzenia rzetelnej analizy w zakresie możliwości wykonania zaplanowanych prac.

Spośród 20 skontrolowanych inwestycji najniższy stopień wykorzystania zaplanowanych środków finansowych stwierdzono w 2 inwestycjach:

- Przebudowa pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Zakopanem, gdzie zaplanowano wykorzystanie 10.000 tys. zł, a wykorzystano zaledwie 1.307,8 tys. zł, tj. 13,1%. Istotną przyczyną niewykorzystania środków przeznaczonych na 2009 r. były opóźnienia w realizacji robót;
- Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego, gdzie zaplanowano środki w kwocie 18.662 tys. zł, a wykorzystano tylko 11.363 tys. zł²⁹, tj. 60,9%. Inwestycja nie była właściwie przygotowana do realizacji zarówno pod względem organizacyjnym, jak i projektowym.

²⁹ W 2009 r. Uniwersytet otrzymał na realizację inwestycji kwotę 18.662 tys. zł, jednak wydatki zrealizował w kwocie 11.363 tys. zł.

Niedostateczną rzetelność oraz dbałość o prawidłowe gospodarowanie środkami budżetowymi przeznaczonymi na realizację inwestycji, w tym finansowanie ze środków dotacji budżetowej funkcjonowania jednostek organizacyjnych inwestora stwierdzono w przypadku 6, spośród 20 skontrolowanych inwestycji. Dotyczyło to trzech inwestycji z zakresu zdrowia i trzech z zakresu nauki.

Na przykład:

- **Uniwersytet Medyczny w Łodzi**, realizując inwestycję pn. „**Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi**” (CKD), z dotacji otrzymanej na realizację inwestycji w 2009 r. przeznaczył 581 tys. zł (ryczałtowa kwota stanowiąca 2,5% kosztów budowy w danym okresie) na obsługę inwestorską wykonywaną przez Biuro Inwestycji, stanowiące statutową komórkę organizacyjną Uniwersytetu. Pracownicy Biura Inwestycji sprawowali nadzór inwestorski, oprócz przedmiotowej inwestycji, także nad innymi zadaniami realizowanymi przez Uniwersytet Medyczny.
- **Uniwersytet Medyczny w Białymstoku**, realizujący inwestycje pn. „**Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku**”, z dotacji otrzymanej z budżetu państwa w 2009 r. w kwocie 8.312,2 tys. zł, wydatkował 367 tys. zł na sfinansowanie działalności Biura ds. przebudowy i rozbudowy Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego, z tego m.in.:
 - 275 tys. zł na wynagrodzenia pracowników Biura,
 - 45,6 tys. zł przeznaczono na zakup wyposażenia Biura (w tym m.in. 2 komputerów, oprogramowania komputerowego, mebli biurowych),
 - 26,8 tys. zł wydatkowano na sfinansowanie obsługi prawnej Biura na podstawie umowy, pomimo że w okresie od 1 lipca 2008 r. do 30 czerwca 2009 r., na podstawie umowy z 1 lipca 2008 r., obsługę prawną zapewniała Uniwersytetowi Kancelaria Radców w Białymstoku, zaś od 1 lipca 2009 r. – dwóch radców prawnych zatrudnionych w Uczelni na podstawie umowy o pracę,
 - 12,3 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie kosztów eksploatacyjnych,
 - 4,3 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie prac związanych z organizacją Biura, wykonywanych na podstawie umów zlecenia.
- **Uniwersytet Wrocławski**, realizujący inwestycję pn. „**Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego**”, z dotacji budżetowej na realizację, inwestycji w 2009 r. sfinansował utrzymanie Zespołu Realizacji Inwestycji (ZRI), będącego jednostką organizacyjną Uniwersytetu, kwotą 507,1 tys. zł. Poniesione koszty obejmowały m.in.:
 - wynagrodzenia z tyt. umowy o pracę wraz z pochodnymi dla 8 pracowników,
 - koszty utrzymania pomieszczeń zajmowanych przez ZRI (koszty ogrzewania, oświetlenia, sprzątnięcia itp.), zużycie materiałów, naprawy konserwacje, usługi itp.
 Zgodnie z ustalonym na 2009 r. przez zastępcę kanclerza ds. inwestycyjnych kluczem podziału kosztów ZRI, na cztery nadzorowane przez ZRI zadania inwestycyjne, 67 % tych kosztów, tj. 343,3 tys. zł zostało przypisanych dla budowy Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego, w tym koszty wynagrodzeń wraz z pochodnymi – 262,1 tys. zł.
- **Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu**, realizując dwie inwestycje, tj. „**Budowę Hali Sportowej Poznań-Morasko**” oraz „**Budynek dydaktyczny Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile**”, kwotę 561,5 tys. zł, pochodzącą z dotacji celowych otrzymanych w latach 2007-2009 na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji przeznaczył na refundację własnych wydatków poniesionych na przygotowanie inwestycji przed rokiem 2007, to jest przed złożeniem wniosku o dofinansowanie i uzyskaniem dotacji. Kwota refundacji poniesionych przed rokiem 2007 kosztów przygotowania inwestycji nie wynika ani z treści

wniosków o dotację (poszczególne jej transze), ani z treści decyzji przyznających przedmiotowe dofinansowanie. Ponadto ze środków z dotacji pokryto koszty „dodatków do wynagrodzeń” pracowników Uniwersytetu (89,6 tys. zł), którzy w ramach swoich zakresów czynności mieli obowiązek sprawować nadzór inwestorski nad przebiegiem realizowanych przez Uczelnię inwestycji.

Nieterminowe regulowanie zobowiązań wobec wykonawców stwierdzono podczas realizacji 5 inwestycji przez 4 inwestorów. Dotyczyło to czterech inwestycji z zakresu nauki i jednej z zakresu zdrowia. W żadnym z tych przypadków wykonawcy robót nie naliczyli odsetek i nie wystąpili o uregulowanie kar umownych. Na przykład:

- **Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie**, realizujący „**Budowę bloku operacyjnego wraz ze sterylizacją i oddziałem intensywnej terapii oraz kliniki szybkiej diagnostyki**”, nieterminowo dokonał zapłaty 8, spośród 29 faktur, na łączną kwotę 2.114,4 tys. zł, m.in. za roboty budowlane, prace projektowe oraz sprawowanie nadzoru inwestorskiego. Zwłoka w zapłacie wynagrodzenia wyniosła od 5 do 73 dni. Przyczyną nieterminowych płatności był niedobór środków finansowych na rachunku bankowym (opóźnienia w przekazywaniu środków z budżetu państwa), a w jednym przypadku pomyłka inwestora w zaksięgowaniu daty płatności faktury. Podmioty wystawiające faktury nie naliczyły Instytutowi odsetek za zwłokę w zapłacie.

Rys. 8. Roboty budowlane wewnątrz nowego skrzydła budynku Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie

Źródło: Kontrola NIK

- **Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu**, realizując „**Budowę Hali Sportowej Poznań-Morasko**” oraz „**Budynek dydaktyczny Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile**”, w przypadku pięciu faktur na łączną kwotę 861,1 tys. zł dokonał zapłaty z opóźnieniem sięgającym od jednego dnia (roboty budowlane na kwotę 105 tys. zł oraz nadzór autorski na kwotę 10 tys. zł) do 10 dni (nadzór autorski na kwotę 26,2 tys. zł). W 2007-2009 r. wykonawcy nie obciążyli Uniwersytetu tytułem kar umownych za nieterminowe regulowanie zobowiązań.
- **Uniwersytet Łódzki**, realizujący „**Budowę budynku dydaktycznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego**”, z 27 faktur wystawionych przez wykonawców robót budowlanych 12 uregulował po terminie. Przyczyną opóźnień było nieterminowe przekazywanie przez dysponenta środków z dotacji na konto inwestora (brak środków na rachunku inwestycyjnym).

Nieprawidłowości w sporządzonych sprawozdaniach z przebiegu realizacji inwestycji, sposobie wykorzystania środków z dotacji budżetowej oraz rozliczeniu zadania inwestycyjnego stwierdzono w 3 przypadkach. Dotyczyło to dwóch inwestycji z zakresu zdrowia i jednej z zakresu nauki. I tak:

- **Uniwersytet Medyczny w Białymstoku**, realizujący inwestycję pn. „**Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku**”, nierzetelnie informował Ministerstwo Zdrowia o sposobie wykorzystania otrzymanych dotacji budżetowych. W zestawieniach kosztów poniesionych w 2008 r. i w 2009 r. wydatki poniesione na utrzymanie Biura ds. przebudowy i rozbudowy Szpitala wykazano jako koszty powiernictwa inwestycyjnego lub nadzoru inwestorskiego.
- **Miasto Grudziądz**, realizujące inwestycję pn. „**Budowa Regionalnego Szpitala Specjalistycznego im. dr Władysława Biegańskiego w Grudziądzu**”, w informacji o przebiegu inwestycji własnej samorządu wg stanu na dzień 31 grudnia 2009 r. w poz. II-Zobowiązania wykazało zobowiązania w wysokości 665,0 tys. zł. Nie ujęto w niej jednak zobowiązań z tytułu zakupów pierwszego wyposażenia medycznego Szpitala niezbędnego dla osiągnięcia efektów rzeczowych uzyskanych w 2009 r.

Rys. 9. Wyposażenie medyczne zakupione przez Miasto Grudziądz w ramach realizacji inwestycji pn. "Budowa Regionalnego Szpitala Specjalistycznego im. dr Władysława Biegańskiego w Grudziądzu".

Źródło: Kontrola NIK

- **Uniwersytet Łódzki**, realizujący inwestycję pn. „**Budowa budynku dydaktycznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego**”, złożył w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego rozliczenie inwestycji, z którego wynika, że całkowity koszt inwestycji, łącznie z wyposażeniem określono na 121.821,1 tys. zł, co było niezgodne z dokumentacją źródłową, tj. poniesionymi kosztami zaliczonymi na podstawie faktur przez Dział Księgowości do kosztów inwestycji w wysokości 121.605,3 tys. zł. Różnica pomiędzy sprawozdaniem a zaksięgowanymi kwotami wyniosła 215,7 tys. zł. Całkowity koszt inwestycji należy jednak pomniejszyć jeszcze o kwotę 233,9 tys. zł, tj. koszty rozbiórek budynków przy ul. Pomorskiej 127 i 129, które nie wchodziły w zakres zatwierdzonego programu inwestycji, a zostały uwzględnione w rozliczeniu. Różnica pomiędzy całkowitym kosztem inwestycji, a złożonym w ministerstwie rozliczeniem wyniosła 449,7 tys. zł. Ostateczny koszt zadania inwestycyjnego powinien wynosić 121.371,4 tys. zł.

Rys. 10. Budynek dydaktyczny Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego.

Źródło: http://www.wpia.uni.lodz.pl/wpia_prezentacja/index.html

Nieprawidłowości w dokumentowaniu i księgowaniu wydatków ponoszonych ze środków budżetowych, polegające na niezaksięgowaniu bądź niewłaściwym zaksięgowaniu zakupionego pierwszego wyposażenia oraz niewykazaniu w sprawozdawczości dotyczącej wykorzystania dotacji zobowiązań z tego tytułu stwierdzono w przypadku 3 inwestycji z zakresu służby zdrowia. I tak:

- Podczas realizacji inwestycji pn. **„Budowa Regionalnego Szpitala Specjalistycznego im. dr Władysława Biegańskiego w Grudziądzu”** zakup pierwszego wyposażenia medycznego finansowano ze środków dotacji przyznanych na realizację inwestycji. W wyniku niewłaściwego zaksięgowania zakupionego pierwszego wyposażenia nie wykazano, w sprawozdawczości dotyczącej wykorzystania dotacji, zobowiązań z tego tytułu w kwocie 25.308,0 tys. zł, co naruszało zasadę rzetelności ksiąg rachunkowych wyrażoną w art. 24 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³⁰.
- Realizując inwestycję pn. **„Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu”**, Akademia Medyczna nierzetelnie prowadziła ewidencję księgową. Sprzęt i pierwsze wyposażenie zakupione i wykazane w protokołach zdawczo-odbiorczych, w okresie od czerwca 2007 r. do stycznia 2010 r. o wartości 50.024 tys. zł, wg stanu na dzień 4 marca 2010 r. nie było ujęte w ewidencji księgowej, co było naruszeniem art. 20 ust. 1, w związku z art. 13 ust 1 oraz art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.
- Akademia Medyczna w Łodzi, realizująca budowę **„Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego”**. Zakończone i przekazane do użytkowania obiekty CKD, takie jak stacja transformatorowa wybudowana za kwotę 971 tys. zł i przekazana w dniu 3 lipca 2009 r. Działowi Nadzoru i Remontów, a także stacja ekspedycji odpadów stałych, wybudowana za kwotę 583 tys. zł i przekazana w dniu 19 października 2009 r. Działowi Administracyjno-Gospodarczemu, do końca stycznia 2010 r. nie zostały ujęte w księgach rachunkowych Uniwersytetu, co stanowi naruszenie art. 35 ust 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, z którego wynika obowiązek ujmowania w księgach rachunkowych aktywów finansowych oraz innych inwestycji na dzień ich powstania.

³⁰ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

3.2.4. Terminowość realizacji inwestycji

Przeprowadzone kontrole wykazały, że inwestycje realizowano przewlekłe, zmieniając terminy zakończenia.

Dla 15, spośród 20 skontrolowanych inwestycji, co najmniej raz zmieniano terminy zakończenia, w tym dla 2 inwestycji, aż siedmiokrotnie (Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi i Budowa Szpitala Powiatowego w Radomsku) dla 1 inwestycji sześciokrotnie (Centrum kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu) i dla 2 inwestycji terminy zakończenia zmieniano pięciokrotnie. Wśród inwestycji, którym zmieniono terminy realizacji znalazło się 7 inwestycji wieloletnich (wszystkie skontrolowane).

Dla pozostałych 5 spośród 20 skontrolowanych inwestycji (nowo rozpoczynanych lub o krótkim okresie realizacji) terminu zakończenia realizacji inwestycji nie zmieniano.

Ustalono, że okresy realizacji 6 skontrolowanych inwestycji przekraczają 10 lat, w tym: dla 4 inwestycji – 20 lat. Najdłużej realizowaną inwestycją (od 1975 r.) jest budowa Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Dla 15 spośród 20 skontrolowanych inwestycji opóźnienie w stosunku do pierwotnie zaplanowanego terminu zakończenia inwestycji wynosiło nawet 26 lat. Na przykład przy budowie Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi projektowany termin zakończenia inwestycji uległ wydłużeniu z 1985 r. do 2011 r., tj. o 26 lat, a na budowie Centrum Klinicznego Akademii Medycznej we Wrocławiu z 1994 r. do 2011 r., tj. o 17 lat.

Również dla 3 inwestycji realizowanych z budżetów wojewodów, stanowiących dokończenie inwestycji rozpoczętych w ramach kontraktów wojewódzkich, wystąpiły opóźnienia w realizacji robót. Terminy zakończenia tych inwestycji zmieniano nawet siedem razy:

- Budowa Szpitala Miejskiego w Grudziądzu (24 lata realizacji, 5 zmian terminu zakończenia inwestycji, przewidywane zakończenie inwestycji w 2015 r.);
- Budowa Szpitala Powiatowego w Radomsku (11 lat realizacji, 7 zmian terminu zakończenia inwestycji, przewidywane zakończenie inwestycji 2010 r.);
- Szpital Wojewódzki w budowie w Słupsku (23 lata realizacji, 3 zmiany terminu zakończenia inwestycji, przewidywane zakończenie inwestycji 2010 r.).

Rys. 11. Teren budowy Szpitala Wojewódzkiego w Słupsku.

Źródło: Kontrola NIK

Przeprowadzone kontrole wykazały brak należytego przygotowania inwestorów do rozpoczęcia robót budowlanych, zgodnie z ustalonymi harmonogramami. Ponadto ustalono, że inwestorzy oraz wykonawcy nie zorganizowali prawidłowo procesu inwestycyjnego, co skutkowało wydłużeniem terminów realizacji obiektów budowlanych oraz wzrostem kosztów realizacji inwestycji. W ocenie NIK były to działania nierzetelne i niegospodarne. Powyższe nieprawidłowości stwierdzono podczas kontroli 5 inwestycji spośród 20 skontrolowanych.

Opóźnienia w realizacji robót budowlanych, skutkujące opóźnieniem zakończenia inwestycji nawet o 18 miesięcy, spowodowane brakiem terminowego opracowania dokumentacji projektowej oraz niezakończenia w terminie kolejnych etapów inwestycji stwierdzono w przypadku realizacji 3 inwestycji. Na przykład:

- Podczas realizacji inwestycji pn. **„Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku”** wystąpiły znaczne opóźnienia w sporządzeniu dokumentacji projektowej. Skutkowało to koniecznością przesunięcia terminu zakończenia inwestycji, z 31 grudnia 2013 r. określonego w założeniach do programu inwestycji, na 30 czerwca 2015 r., tj. o 18 miesięcy.
- Podczas realizacji inwestycji pn. **„Przebudowa pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Zakopanem”** nastąpiło opóźnienie w stosunku do terminów określonych w harmonogramie realizacji inwestycji w związku z niedotrzymaniem przez wykonawcę terminu realizacji I etapu robót, obejmującego przeniesienie stacji transformatorowej do nowo budowanej części pawilonu. Termin wykonania tej części zadania został określony na dzień 15 grudnia 2009 r. Ustalenia kontroli wykazały, że w dniu 22 lutego 2010 r. roboty przy obiekcie, przeznaczonym do nowej lokalizacji stacji transformatorowej, jeszcze nie zostały rozpoczęte z powodu niezakończenia w terminie wcześniej prowadzonych robót budowlanych, a opóźnienia powstały z winy wykonawcy. Za ww. opóźnienie w realizacji zadania inwestor naliczył wykonawcy kary umowne w kwocie 273,8 tys. zł.

Rys. 12. Plac budowy inwestycji pn. "Przebudowa pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Zakopanem".

Źródło: Kontrola NIK

Opóźnienia realizacji harmonogramów rzeczowo-finansowych oraz wynikające z nich przesunięcia terminów realizacji inwestycji skutkowały opóźnieniami zakończenia realizacji inwestycji i rozpoczęcia eksploatacji obiektów. Pomimo wydłużania się procesu realizacji inwestycji 4 inwestorów w trakcie realizacji inwestycji dokonało „wyprzedzająco” zakupów sprzętu i elementów wyposażenia inwestycji, co spowodowało utratę gwarancji bądź skrócenie okresu gwarancji na urządzenia i wyposażenie w trakcie ich eksploatacji. W ocenie NIK były to działania niecelowe i niegospodarne. I tak:

- **Uniwersytet Medyczny w Łodzi**, realizujący inwestycję pn. „**Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi**”, utracił gwarancję na zamontowane w 2004 r. w budynku A-1 łącznie 16 dźwigów szpitalnych oraz osobowych. Gwarancja na dźwigi oraz instalacje zasilania, zgodnie z porozumieniem zawartym z wykonawcą, z dnia 9 lutego 2004 r., udzielona została na okres 60 miesięcy. Powyższe dźwigi nie były dopuszczone do eksploatacji i nie posiadały zagwarantowanej obsługi konserwacyjnej - koszty przeglądów działania dźwigów oraz maszynowni nie były ponoszone przez inwestora.

Źródło: Kontrola NIK

Rys. 13. Jedna z 16 wind zainstalowanych w budynku A-1 Centrum Kliniczno - Dydaktycznego.

- **Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu**, realizując inwestycję pn. „**Budowa Obiektu Medyczno-Administracyjnego**” dokonało, w grudniu 2009 r., zakupów wyposażenia i sprzętu za łączną kwotę 3.768,9 tys. zł. Zakupy obejmowały m.in. sprzęt medyczny oraz

elementy wyposażenia szpitala. Do dnia zakończenia niniejszej kontroli żadne z zakupionych urządzeń i elementów wyposażenia nie zostało umieszczone bądź zainstalowane w miejscu realizacji inwestycji z uwagi na trwające roboty budowlano-montażowe. Zmagazynowano je w kilku budynkach należących do Centrum. Trzy elementy wyposażenia (47 wózków do transportu chorych, 130 pomp strzykawkowych i 5 urządzeń płuczaco-dezynfekujących) umieszczono w pomieszczeniu wynajętym od Polskiej Akademii Nauk. Koszty najmu powierzchni magazynowej wynosiły zgodnie z zawartą umową 1,1 tys. zł netto miesięcznie. W przypadku 17 pozycji (fakturowych) zakupionego wyposażenia i sprzętu medycznego, o wartości 2.843,7 tys. zł, terminy gwarancji rozpoczęły bieg w dniu podpisania protokołu odbioru bądź sprzedaży sprzętu lub do 3 miesięcy od tej daty. Dyrektor Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu w wyjaśnieniu złożonym podczas kontroli zadeklarował, że wystąpi do dostawców o przedłużenie gwarancji na te urządzenia.

- **Akademia Medyczna we Wrocławiu**, realizująca inwestycję pn. „**Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu**”, dokonała zakupu sprzętu, który nie był w pełni lub w ogóle wykorzystywany. Według stanu na dzień 2 marca 2010 r. wartość nieużytkowanego sprzętu i wyposażenia, w tym na planowane uruchomienie w październiku 2010 r. drugiej części Centralnej Sterylizatorni, dla której wyposażenie zostało zakupione w grudniu 2009 r., wynosiła 6.510,3 tys. zł. Jako przyczynę dokonania zakupu przedmiotowego wyposażenia z blisko rocznym wyprzedzeniem, Dyrektor Zarządu Inwestycji Akademii podał konieczność umożliwienia wykonania odpowiednich przyłączy elektrycznych i sanitarnych oraz prac związanych z montażem i rozruchem. Zdaniem NIK wskazane prace nie wymagają aż tak długiego okresu na ich przeprowadzenie, a wielomiesięczne magazynowanie sprzętu, stwarza zagrożenie jego uszkodzenia, zdekompletowania a nawet zaginięcia. Ze zmagazynowanego sprzętu o wartości 731,3 tys. zł jedynie w przypadku sterylizatora plazmowego o wartości 428,0 tys. zł okres gwarancji będzie liczony od momentu jego uruchomienia. Dla pozostałego sprzętu o wartości 303,3 tys. zł, okres gwarancji liczony jest od momentu dostarczenia. Do dnia zakończenia kontroli nie uruchomiono także Oddziału Rehabilitacji, mimo iż po zakończeniu w nim prac budowlanych w 2007 r. został wyposażony w sprzęt do fizykoterapii o wartości 751,1 tys. zł, dla którego okres gwarancyjny upływa w lipcu 2011 r.

Rys. 14. Zmagazynowany sprzęt i wyposażenie zakupione dla Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu - w budowie.

Źródło: Kontrola NIK

- **Uniwersytet Wrocławski**, realizując inwestycję pn. „**Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego**”, nie wykorzystał, podczas realizacji inwestycji, rur stalowych i ocynkowanych w łącznej ilości 3.362 szt. o wartości 356,7 tys. zł netto - 381,7 tys. zł brutto, przy 7% stawce VAT - zakupionych w ramach tzw. „zakupów wyprzedzających” w 2003 r. W listopadzie 2006 r. po rozwiązaniu umowy, z ówczesnym wykonawcą ww. materiały ujęto we wzajemnych rozliczeniach. W lutym 2007 r.

Uniwersytet zawarł z ww. firmą dodatkową umowę przeniesienia własności pozostawionych na budowie materiałów budowlanych o wartości 2.125,3 tys. zł, w tym wzmiankowanych rur, zmniejszając jednocześnie ich wartość o 10 – 50% w poszczególnych asortymentach do kwoty 336,9 tys. zł netto (411,1 tys. zł brutto przy stawce VAT 22%), z uwagi m.in. na ich gorszy stan techniczny. Materiały te zostały przekazane nowemu wykonawcy robót z zaleceniem ich wbudowania w obiekcie zgodnie z dokumentacją. Jednak w marcu 2009 r. nowy wykonawca, co zostało poparte ekspertyzą wykonaną przez Politechnikę Wrocławską, stwierdził że przekazane rury nie posiadają wymaganych atestów jakościowych, a ich korozja nie daje gwarancji prawidłowości działania podczas eksploatacji. Z tego powodu zrezygnowano z ich wbudowywania, co skutkowało koniecznością zakupu nowych rur za kwotę 468,7 tys. zł brutto. Pomimo wyrażenia przez Rektora w maju 2009 r., zgody na sprzedaż bądź inne zagospodarowanie przedmiotowych rur, do czasu zakończenia kontroli NIK, nie podjęto żadnych skutecznych działań w tym zakresie. W ocenie NIK przyjęcie przez Uniwersytet od poprzedniego wykonawcy przedmiotowych rur bez certyfikatów czy świadectw zgodności i bez upewnienia się co do ich przydatności dla realizowanej inwestycji, było działaniem niegospodarnym.

3.2.5. Udzielanie zamówień publicznych

W trakcie realizacji 6 spośród 20 skontrolowanych inwestycji, przy zlecaniu robót i usług nie przestrzegano zasad i trybu udzielenia zamówień publicznych określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych³¹. Nieprawidłowości takie stwierdzono w trakcie realizacji 3 inwestycji z zakresu zdrowia, 2 z zakresu nauki i 1 z zakresu kultury.

Na przykład:

- **Akademia Medyczna we Wrocławiu**, realizując inwestycję pn. „**Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu**”, nieprawidłowo dokonała wyboru wykonawców robót budowlanych wyłonionych w 3 (z 24 analizowanych o wartości 61.753,0 tys. zł) postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego przeprowadzonych w trybie z wolnej ręki, o wartości łącznej 1.378,5 tys. zł. Dotyczyło to zlecenia tym samym wykonawcom wybranym w trybie przetargu nieograniczonego robót dodatkowych, pomimo że nie zostały spełnione przesłanki art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych. W specyfikacjach istotnych warunków dotyczących zamówienia podstawowego nie przewidziano możliwości zlecenia robót dodatkowych. W przypadku jednej umowy zlecono roboty dodatkowe do prac budowlanych zakończonych w latach 2007-2008 i bezpośrednio niezwiązanych z robotami z zakresu zamówienia podstawowego. Jako podstawę zastosowania trybu zamówienia z wolnej ręki podano, że roboty budowlane wykonane w ramach zakresu podstawowego utracą gwarancję w przypadku zlecenia wykonania robót innemu wykonawcy. Po 3 latach od udzielenia zamówienia podstawowego zlecono roboty dodatkowe w trybie z wolnej ręki. Kontrola wykazała, że w wystawionych przez wykonawców gwarancjach nie zawarto warunku utraty roszczeń gwarancyjnych w takich przypadkach. Zdaniem NIK wybór wykonawców z naruszeniem art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy – Prawo zamówień publicznych stanowiło naruszenie dyscypliny finansów publicznych – art. 17 ust. 1 pkt 2 a ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych³².

³¹ Zob. przypis nr 8.

³² Zob. przypis nr 12.

- **Archiwum Państwowe w Kielcach**, realizując inwestycję pn. „**Kontynuacja adaptacji i remontu budynku na potrzeby archiwum państwowego w Kielcach**”, przy przeprowadzaniu postępowania, z udziałem udział czterech oferentów, nie przestrzegano art. 17 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych. Pisemne oświadczenie dyrektor Archiwum, konsultanta zamówień publicznych oraz oświadczenia pozostałych pięciu członków komisji przetargowej, dotyczących ewentualnych powiązań z wykonawcami ubiegającymi się o udzielenie zamówienia, zostały złożone przed otrzymaniem wszystkich ofert przez zamawiającego. Oświadczenia te zostały złożone w okresie, gdy nie można było przewidzieć okoliczności z art. 17 ust. 1 § 2-4 ww. ustawy, a więc gdy nie można było stwierdzić, czy występują okoliczności, określone w art. 17 ust. 1 pkt 2-4 tej ustawy, a których zaistnienie powoduje konieczność wyłączenia osób wykonujących czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia. Stanowiło to naruszenie art. 7 ust. 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Rys. 15. Roboty budowlane wewnątrz budynku Archiwum Państwowego w Kielcach.

Źródło: Kontrola NIK

- **Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu** postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie prac projektowych i wykonanie robót budowlano-montażowych przeprowadziło w trybie przetargu nieograniczonego, w którym jedynym kryterium oceny ofert była najniższa cena. W tym postępowaniu odrzucono korzystniejszą ofertę jednego z dwóch oferentów uczestniczących w tym postępowaniu. Cena ofertowa (odrzuconego oferenta) wyniosła netto 27.282,7 tys. zł (brutto 33.284,9 tys. zł) i była niższa od ceny zaproponowanej przez drugiego oferenta o 2.517,3 tys. zł netto (3.071,1 tys. zł brutto). Jako przyczynę niewybrania oferty o wartości 27.282,7 tys. zł (netto) podano, że oferta nie spełniała warunków określonych w SIWZ. W omawianym postępowaniu nie odrzucono natomiast drugiej – droższej – oferty, pomimo że oferta ta nie spełniała wymagań określonych w SIWZ. Cena określona w tej ofercie za wykonanie dokumentacji projektowej stanowiła 3,9% całego wynagrodzenia ofertowego, podczas gdy zamawiający zastrzegł w SIWZ, że cena ta „nie może być wyższa niż 3,5% całego wynagrodzenia ofertowego”. Ponadto w dniu 14 października 2009 r. Dyrektor Śląskiego Centrum Chorób Serca udzielił zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy – Prawo zamówień publicznych na roboty dodatkowe, polegające

na zaprojektowaniu i budowie dodatkowego systemu zasilającego w moc elektryczną³³ na obiekt realizowany w ramach inwestycji. W wyniku zawartej umowy zapłacono wykonawcy tych robót wynagrodzenie w kwocie netto 1.760,2 tys. zł. Inwestor stwierdził, że w trakcie realizacji zamówienia podstawowego nie można było przewidzieć konieczności zwiększenia zabezpieczenia w moc elektryczną, a dopiero po zakończeniu fazy projektowania i dokonania bilansu energetycznego budowanego obiektu. W ocenie NIK, możliwość udzielenia zamówienia dodatkowego w trybie z wolnej ręki musi wynikać z przesłanek wskazanych w art. 67 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy – Prawo zamówień publicznych, a więc z okoliczności obiektywnie nieprzewidywalnych, nie może natomiast być ona następstwem nie dochowania należytej staranności czy też nieprawidłowego przygotowania inwestycji.

W ocenie NIK naruszenie zasad i trybów w jakich przeprowadzono postępowania o udzielenie zamówień publicznych wskazuje na możliwość występowania mechanizmów korupcjogennych.

3.2.6. Prawdliwość przygotowania dokumentacji projektowej

Inwestorzy 5 spośród 20 skontrolowanych inwestycji nie posiadali kompletnej dokumentacji projektowej do realizacji inwestycji w 2009 r., a posiadana przez nich dokumentacja projektowa nie spełniała wymogów wynikających z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego³⁴. Stwierdzone błędy i braki w opracowanej i przekazanej do realizacji dokumentacji projektowej powodowały m.in. konieczność opracowania dokumentacji zamiennnej, wstrzymania robót budowlanych, a w konsekwencji wydłużenie terminu realizacji inwestycji oraz wzrost kosztów. W ocenie NIK było to wynikiem braku rzetelnej i bieżącej weryfikacji dokumentacji projektowej przez inwestorów przed przekazaniem jej wykonawcom.

Na przykład:

- Realizacja inwestycji pn. „**Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego**” wymagała dokonania w trakcie realizacji zmian funkcjonalnych. Przerwa w realizacji robót oraz wprowadzone zmiany przepisów prawa, skutkowały koniecznością wykonania kolejnego (trzeciego) zamiennego projektu budowlanego i uzyskania pozwolenia na budowę, które otrzymano dopiero w październiku 2009 r. Wykonany w 2009 r. zamienny projekt budowlany obejmował głównie zmiany warunków ochrony przeciwpożarowej oraz wynikające z rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie³⁵. Uniwersytet wiedząc o fakcie występowania braków w wykonanym w 2006 r. zamiennym projekcie budowlanym i wykonawczym Biblioteki, posiadał już w 2007 r. Poprawienia stwierdzonych braków i rozbieżności w dokumentacji nie próbowano wyegzekwować od projektanta. Skutkowało to zwiększeniem kosztów inwestycji oraz wydłużeniem przebiegu robót budowlanych.
- W trakcie realizacji inwestycji pn. „**Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku**” projekt budowlany nadbudowy budynków istniejących, budynku Kliniki Psychiatrii i dodatkowej kondygnacji

³³ Obejmującego stację transformatorową, linie nN do rozdzielni głównej, przebudowę i budowę linii kablowych SN użytkownika, przebudowę układu pomiarowego energii elektrycznej w stacji Z 240 i przebudowę oświetlenia terenu w rejonie nowej stacji transformatorowej.

³⁴ Dz. U. Nr 120, poz. 1133.

³⁵ Dz. U. Nr 56, poz. 461.

nad tym budynkiem oraz projekt budowlany sieci zewnętrznych i przyłączy wraz z pozwoleniem na budowę dostarczono 23 grudnia 2009 r., tj. z blisko sześciomiesięcznym opóźnieniem w stosunku do pierwotnie ustalonego terminu (30 czerwca 2009 r.). Za powstałe opóźnienia wykonawcę obciążono karami umownymi w wysokości 114,6 tys. zł. Ww. dokumentacja projektowa dostarczona wraz z pozwoleniem na budowę 23 grudnia 2009 r. była kompletna i umożliwiała rozpoczęcie realizacji w zakresie objętym pozwoleniem na budowę, jednakże do marca 2010 roku Uniwersytet nie podjął prac zmierzających do wszczęcia postępowania na wybór wykonawców robót budowlanych. Ponadto Uniwersytet nie opracowywał szczegółowego harmonogramu robót i dostaw oraz programu zakupów.

- **Uniwersytet Łódzki**, realizujący „**Budowę budynku dydaktycznego Wydziału Prawa i Administracji**”, zgłosił 105 zmian do dokumentacji projektowej. Były to zmiany zarówno w zakresie funkcji części pomieszczeń, m.in. wykonanie dodatkowych przejść pomiędzy pomieszczeniami, z montażem dodatkowych drzwi, likwidacja części przejść, zmiana liczby miejsc w pokojach, oraz zmiany układu i funkcji pomieszczeń. Skutkowało to koniecznością wykonania 16 rodzajów robót budowlano-instalacyjnych, nieuwjętych lub pominiętych w dokumentacji projektowo-kosztorysowej, a tym samym nieobjętych zakresem rzeczowym umowy z generalnym wykonawcą. Wynikiem zmian i braków dokumentacji, była konieczność wykonania robót dodatkowych o łącznych kosztach 1.703,1 tys. zł.

3.2.7. Nadzór nad realizacją inwestycji

Nadzór inwestorów nad realizacją robót budowlanych

Stwierdzono nieprawidłowości w sprawowaniu funkcji inspektora nadzoru. Osoby ustanowione przez inwestora do pełnienia tej funkcji nie wypełniały swoich obowiązków rzetelnie oraz zgodnie z zasadami wiedzy technicznej. Dopuściły do wadliwego wykonywania niektórych elementów obiektów oraz poprzez brak należytego zabezpieczenia wybudowanych już obiektów budowlanych do ich degradacji, co skutkowało nawet koniecznością wybudowania nowych obiektów. Na przykład:

- *Nieprawidłowe wykonanie robót budowlanych oraz niewłaściwe zabezpieczenie już powstałych obiektów spowodowało ich uszkodzenia również podczas realizacji inwestycji pn. „Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu”.*

Rys. 16. Uszkodzenia niezabezpieczonych elementów budynków Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu

Źródło: Kontrola NIK

- W trakcie realizacji inwestycji pn. „**Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi**” (CKD) zaistniała potrzeba wybudowania nowego budynku tlenowni z uwagi na zły stan i daleko posuniętą korozję konstrukcji budynku pozostawionego bez należytego zabezpieczenia, dyskwalifikującą wybudowany na początku lat osiemdziesiątych

obiekt do wykorzystania, jako budynku tlenowni. Przeprowadzone ekspertyzy wykazały niespełnianie przez obiekt wymogów wytrzymałościowych oraz brak atestów dla wbudowanych materiałów. Ponadto, zaniechanie robót wykończeniowych w łączniku komunikacyjnym spowodowało liczne zacieki ścian, sufitów i posadzek, a zaniechanie robót budowlanych w budynkach C-1A i C-1B i pozostawianie ich bez właściwego zabezpieczenia doprowadziło do daleko posuniętej dewastacji. Stwierdzono m.in. uszkodzone pokrycia dachowe – porośnięte drzewami, pozostawione pozostałości konstrukcji rusztowań drewnianych po prowadzonych robotach murarskich, ubytki w zadaszeniu i stolarce okiennej powodujące przedostawanie się do środka budynku opadów atmosferycznych oraz zawilgocone stropy, ściany i posadzki z licznymi pęknięciami.

Rys. 17. Uszkodzenia niezabezpieczonych elementów budynków Centrum Kliniczno-Dydaktyczne w Łodzi.

Źródło: Kontrola NIK

Nieprawidłowo sprawowany nadzór nad realizacją inwestycji przez nieegzekwowanie od kierowników budów i inspektorów nadzoru prowadzenia dzienników budowy zgodnego z przepisami ustawy – Prawo budowlane stwierdzono podczas realizacji 6 inwestycji. Nie dokonywano wpisów dotyczących pełnego przebiegu robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku wykonywanych robót. W dzienniku budowy nie dokonywano również wpisów osób, którym powierzono kierownictwo, nadzór i kontrolę przebiegu inwestycji. Istotną przyczyną tych nieprawidłowości było niewłaściwe wypełnianie inspektorów nadzoru inwestorskiego, co naruszało art. 45 ust. 1 ustawy – Prawo budowlane oraz § 6 ust. 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia³⁶. Na przykład:

- **Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu**, realizując inwestycje pn. „**Wieloletni Program Medyczny Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy**”, podjął niewystarczające działania koordynacyjno-nadzorcze nad realizacją inwestycji

³⁶ Zob. przypis nr 13.

wieloletniej. Stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości w dokumentowaniu w dziennikach budowy czynności wykonywanych w badanym okresie przez uczestników procesu inwestycyjnego m.in.:

- żaden z 3 tomów dzienników budowy prowadzonych w 2009 r. dla przebudowy pomieszczeń budynku diagnostycznego nie zawierał wpisów inwestora – pomimo uprawnień wynikających z § 9 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia,
 - w żadnym dzienniku budowy nie dokonano wpisów o sporządzonych protokołach związanych z budową, nie dołączono ich także w sposób trwały do oryginału i kopii dziennika budowy lub nie dokonano adnotacji o ich umieszczeniu w odrębnym zbiorze – stanowiło to naruszenie § 8 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia,
 - dwa z ww. 3 tomów dziennika budowy nie były zabezpieczone, poprzez przesnurowanie, przed zdekompletowaniem, co było niezgodne z § 5 ust. 1 ww. rozporządzenia,
 - od dzienników odłączano kopie poszczególnych stron, nie dokonując adnotacji w tym zakresie, co było niezgodne z pkt 5 pouczenia o prowadzeniu dzienniku budowy.
- **Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu**, realizując inwestycję pn. „**Dokończenie budowy stopnia wodnego Malczyce**”, nie zapewnił należytego nadzoru nad realizowanymi robotami budowlanymi oraz prowadzeniem dokumentacji budowy. We wszystkich 4 dziennikach budowy nie wypełniono oświadczeń o podjęciu obowiązków przez kierowników robót. W 3 dziennikach brak było danych (wpisów) dotyczących m.in. wykonawcy robót, kierowników robót, inspektorów nadzoru i nadzoru autorskiego, co stanowiło naruszenie art. 45 ust. 1 i 2 ustawy – Prawo budowlane stanowiących m.in., że dziennik budowy stanowi urzędowy dokument przebiegu robót budowlanych oraz zdarzeń i okoliczności zachodzących w toku wykonywania robót, jak również przed rozpoczęciem robót budowlanych należy dokonać w dzienniku budowy wpisu osób, którym zostało powierzone kierownictwo, nadzór i kontrola techniczna robót budowlanych. Osoby te są zobowiązane potwierdzić podpisem przyjęcie powierzonych im funkcji.

Rys. 19. Stopień wodny Malczyce na rzece Odrze – w budowie.

Źródło: Kontrola NIK

- **Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu**, realizujący „**Budowę Hali Sportowej Poznań-Morasko**” oraz „**Budynku dydaktyczny Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile**”, nie zapewnił właściwego nadzoru nad realizowanymi pracami budowlanymi i ich dokumentowaniem w dziennikach budowy. Działania inspektorów nadzoru

w zakresie egzekwowania od kierowników budów rzetelnego prowadzenia dzienników budowy, nie były także skuteczne. W dziennikach tych nie odnotowywano m.in. protokołów sporządzanych w trakcie budowy (w tym protokołów z prób szczelności instalacji, protokołów odbioru robót), nie we wszystkich przypadkach odnotowywano fakt pobrania próbek materiałowych, rozpoczęcia lub zakończenia danych robót oraz nie zgłaszano do odbioru robót ulegających zakryciu. Było to niezgodne z wymogami określonymi w § 2 ust. 1 oraz w § 8 ww. rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy montażu i rozbiórki (...).

Rys. 20. Budynek dydaktyczny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile - w budowie.

Źródło: Kontrola NIK

W toku kontroli stwierdzono przypadki podejmowania, przez inwestorów działań niecelowych i niegospodarnych, powodujących straty finansowe oraz ograniczających możliwość egzekwowania należytego wykonania robót poprzez zmniejszenie (i zwrot wykonawcy) części kwoty zabezpieczenia wykonania umowy. I tak:

- **Uniwersytet Wrocławski**, podczas realizacji inwestycji pn. „**Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego**”, zwrócił w styczniu 2009 r. projektantowi zabezpieczenie należytego wykonania umowy dotyczącej dokumentacji projektowej w kwocie 337,6 tys. zł. Zwracając autorowi projektu ww. zabezpieczenie, Uniwersytet dokonał jednocześnie (w drodze aneksu do umowy) obniżenia kwoty zabezpieczenia należytego wykonania umowy na pełnienie nadzoru autorskiego z 10% do 5% i dodatkowo zwiększył wynagrodzenie ryczałtowe projektanta za pełnienie tego nadzoru o kwotę 42,0 tys. zł. Dokonany przedwczesny zwrot zabezpieczenia uniemożliwił Uniwersytetowi wyegzekwowanie naliczonej projektantowi w lipcu 2009 r. kary umownej w kwocie 301,4 tys. zł, z tytułu zwłoki w usunięciu wad w wykonanej dokumentacji projektowej. Uniwersytet nie podjął próby egzekucji tej kwoty.
- **Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (RZGW)**, realizując inwestycję pn. „**Dokończenie budowy stopnia wodnego Malczyce**”, zbyt wcześnie w stosunku do postępu budowlanych podjął działania w sprawie wyłączenia, z produkcji na potrzeby realizowanej inwestycji, gruntów leśnych o powierzchni 7,0357 ha (w tym 6,1679 ha lasów ochronnych) wchodzących w skład oddziałów Nadleśnictwa Miękinia. Po raz pierwszy zezwolenie na trwałe wyłączenie z produkcji przedmiotowych gruntów leśnych udzielone zostało decyzją Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych (RDLP) we Wrocławiu z dnia 28 listopada 2008 r. (na wniosek RZGW z 14 października 2008 r.). Decyzją tą, która stała

się ostateczna w dniu 16 grudnia 2008 r. ustalona została także płatność w łącznej wysokości 3.427,1 tys. zł. RDLP we Wrocławiu (na wniosek RZGW z dnia 5 lutego 2009 r.) decyzją z dnia 28 maja 2009 r. przesunęła termin wyłączenia przedmiotowych gruntów z produkcji na dzień 30 czerwca 2009 r., przeliczając jednocześnie wymagane z tego tytułu płatności wg cen obowiązujących w 2009 r. na kwotę łączną 3.536,1 tys. zł (o 108,9 tys. zł więcej). Należność ta została uregulowana w dniu 28 sierpnia 2009 r., mimo że do dnia zakończenia kontroli RZGW nie rozpoczął prac mających na celu dokonanie wycinki drzew, tj. faktycznego wyłączenia gruntów z produkcji leśnej. Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych³⁷, obowiązek wniesienia należności, o której wyżej, powstaje dopiero od dnia faktycznego wyłączenia gruntów z produkcji, co oznacza, że RZGW nie był zobowiązany do jej zapłacenia zarówno w 2009 r., jak i do dnia zakończenia kontroli. Stwierdzono, że w 2009 r. RZGW nie był przygotowany do rozpoczęcia robót na terenie objętym ww. decyzją.

Nienaliczanie kar umownych lub nieumieszczenie w zawieranych umowach zapisów dotyczących zabezpieczenia należytego ich wykonania poprzez obowiązek wniesienia określonej kwoty zabezpieczenia, bądź zapłaty kar umownych za nieterminową realizację, stwierdzono w przypadku realizacji inwestycji pn. **„Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu”**. W ocenie NIK były to działania nielegalne, niegospodarne i nierzetelne i wpływały niekorzystnie na dotrzymanie umownych terminów. I tak:

- **Akademia Medyczna we Wrocławiu**, realizując inwestycje pn. **„Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu”**, niewystarczająco zabezpieczyła wykonanie 3 umów na roboty budowlane. W 2 z nich (o wartości 257,5 tys. zł), nie zamieszczono zapisów odnośnie zabezpieczenia należytego ich wykonania poprzez obowiązek wniesienia określonej kwoty zabezpieczenia bądź zapłaty kar umownych za nieterminową realizację. W trzeciej z omawianych umów o wartości 54.685,3 tys. zł przewidziano wprowadzenie kary umowne za zwłokę w wykonaniu przedmiotu umowy lub innych zobowiązań umownych oraz nieterminowe usuwanie wad w okresie rękojmi lub gwarancji, jednakże stawki tych kar niewystarczająco zabezpieczały interes Inwestora. Wprowadzenie jak zapisano w umowie, kara za każdy dzień zwłoki w wykonaniu przedmiotu umowy wynosiła 2 tys. zł oraz 0,3 tys. zł za każdy dzień zwłoki w wykonaniu innych zobowiązań umownych, to stanowiłoby to odpowiednio zaledwie 1,3% i 0,3% wartości umowy w przypadku rocznej zwłoki w jej wykonaniu. Równocześnie w umowie zawartej na wykonanie rozbudowy i częściowego uruchomienia systemu BMS na kwotę 1.925,7 tys. zł brutto przewidziano kary umowne w wysokości 0,5 tys. zł za każdy dzień zwłoki w wykonaniu przedmiotu umowy, jednakże kara za zwłokę wynoszącą powyżej 45 dni wyniosłaby już 10 % wartości umowy.

Nadzór dysponentów części budżetowych nad realizacją inwestycji

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa³⁸, dysponent

³⁷ Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266 ze zm.

³⁸ Dz. U. Nr 120, poz. 831. W § 5 rozporządzenia określone zostały m.in. następujące warunki: 1) uzasadnione jest realizowanie inwestycji w planowanym terminie i zakresie rzeczowym, inwestycja podlegająca realizacji na podstawie projektu budowlanego jest przygotowana do realizacji co najmniej w zakresie określonym w § 6 rozporządzenia, inwestor dysponuje środkami finansowymi lub ma zapewnienie ich otrzymania w wysokości umożliwiającej zrealizowanie, w planowanym okresie, efektów rzeczowych inwestycji; 2) finansowanie inwestycji jest możliwe przy uwzględnieniu: poziomu zaangażowania budżetu państwa w finansowanie już realizowanych inwestycji budowlanych oraz uzasadnionego zapotrzebowania inwestorów na środki budżetu państwa przeznaczone na finansowanie innych inwestycji; potrzeby przyznania inwestorowi środków budżetu państwa w kwocie umożliwiającej terminowe regulowanie zobowiązań finansowych i terminowe zakończenie inwestycji.

części budżetowej może podjąć decyzję o ujęciu finansowania inwestycji ze środków budżetu państwa w materiałach do projektu ustawy budżetowej, jeżeli są spełnione łącznie warunki określone w § 5 tego rozporządzenia, a z analizy informacji i dokumentów przedstawionych przez jednostkę organizacyjną podejmującą realizację inwestycji wynika m.in., że uzasadnione jest realizowanie inwestycji w planowanym terminie i zakresie rzeczowym.

Zgodnie z § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. realizacja inwestycji budowlanej może być finansowana ze środków budżetu państwa, jeżeli: inwestor posiada zaakceptowany program inwestycji, zawierający co najmniej uzasadnienie celowości inwestycji i jej lokalizacji, dane o planowanym zakresie rzeczowym inwestycji i okresie realizacji inwestycji, ocenę ekonomicznej efektywności inwestycji, dane o planowanych efektach rzeczowych inwestycji, harmonogram realizacji inwestycji, wartość kosztorysową inwestycji oraz dane o planowanych z poszczególnych źródeł środkach na jej finansowanie w kolejnych latach realizacji, dane o planowanym okresie zagospodarowania obiektów budowlanych i innych składników majątkowych, po zakończeniu realizacji inwestycji, oraz o planowanej kwocie środków finansowych i źródłach ich pochodzenia, które umożliwiają zagospodarowanie tych efektów rzeczowych inwestycji w planowanym okresie.

Kontrolą objęto nadzór nad realizacją inwestycji finansowych ze środków publicznych dysponentów części budżetowych, tj. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministra Zdrowia, Ministra Sportu i Ministra Środowiska oraz w 4 wojewodów, tj. Lubelskiego, Łódzkiego, Kujawsko-Pomorskiego i Pomorskiego.

Dysponenci części budżetowych niewłaściwie sprawowali nadzór nad przygotowaniem i realizacją inwestycji, w tym bez należytej staranności przygotowywali materiały do projektu ustawy budżetowej dotyczące finansowania inwestycji budowlanych.

Niewłaściwie szacowano zapotrzebowanie na środki budżetowe oraz realne możliwości zrealizowania zadań finansowanych tymi środkami.

Minister Zdrowia nie zweryfikował informacji o wysokości środków na finansowanie inwestycji wieloletnich zawartych we wnioskach o dofinansowanie. Stwierdzono, że Minister Zdrowia przekazał pismem z dnia 11 czerwca 2008 r. do Ministerstwa Finansów projekt budżetu państwa na rok 2009 r. w cz. 46, podając niezwerifikowane informacje m.in. o inwestycji wieloletniej pn. „Przebudowa i rozbudowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku”. W ocenie NIK niedokonywanie weryfikacji było działaniem nierzetelnym. Dopiero po interwencji Ministra Finansów Minister Zdrowia zwrócił się do inwestora o weryfikację wnioskowanej kwoty, gdyż – jak podał w uzasadnieniu kwota 104.500 tys. zł jest mało realna do wydatkowania w 2009 r. Kanclerz Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku określił potrzeby w zakresie finansowania inwestycji w 2009 r. na kwotę 34.700 tys. zł. W oparciu o ww. kwotę Minister Zdrowia zweryfikował wniosek o udzielenie dofinansowania i zmniejszył plan wydatków na inwestycję.

Dysponenci części budżetowych (5 spośród 9 skontrolowanych) uruchamiali środki dotacji budżetowych na realizację inwestycji, pomimo nieprzygotowania programu inwestycji, skutkującego niewykonaniem planu finansowania inwestycji ze środków budżetu

państwa. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na podejmowaniu decyzji o finansowaniu inwestycji ze środków budżetu państwa, pomimo że inwestorzy nie sporządzili programów inwestycji, programy inwestycji były niekompletne lub nie były zaakceptowane. Opracowane, bez należytej staranności, plany finansowania inwestycji budowlanych ze środków budżetu państwa, skutkowały dokonywaniem w trakcie roku budżetowego wielokrotnych zmian planów.

W trakcie kontroli NIK przeprowadzonej w Łódzkim Urzędzie Wojewódzkim w Łodzi stwierdzono, że nie dokonano weryfikacji i zatwierdzenia zwiększenia wartości kosztorysowej inwestycji pn. Budowa Szpitala Powiatowego w Radomsku, do kwoty 45.000 tys. zł, co było naruszeniem przepisów § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r.³⁹. Pomimo niezatwierdzenia zwiększonej wartości kosztorysowej Wojewoda Łódzki wnioskował o przyznanie ww. kwoty. Ponadto stwierdzono, że do końca 2009 r. inwestor nie opracował programu inwestycji wymaganego przepisami § 6 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia.

Ustalenia kontroli przeprowadzonej w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim wskazują, że w zaakceptowanym przez Wojewodę Lubelskiego, we wrześniu 2008 r., programie inwestycji pn. Budowa Drogowego Przejścia Granicznego w Dołhobyczowie (DPG), nie określono wartości kosztorysowej tego przedsięwzięcia za pomocą wskaźników cenowych, co naruszało postanowienia § 6 ust. 5 ww. rozporządzenia. Ponadto stwierdzono, że realizowana inwestycja była niedostosowana do rodzaju i natężenia ruchu na granicy polsko-ukraińskiej. Do końca 2009 r. nie zostały podjęte działania mające na celu doprowadzenie do modernizacji drogi wojewódzkiej nr 844 stanowiącej dojazd do DPG w Dołhobyczowie.

W ocenie NIK, nieprzygotowanie programów inwestycji przez inwestorów oraz podejmowanie przez dysponentów części budżetowych decyzji o finansowaniu inwestycji ze środków budżetu państwa na podstawie niekompletnej dokumentacji z naruszeniem § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r.⁴⁰, miało istotny wpływ na niewykorzystanie środków z budżetu państwa planowanych na realizację inwestycji budowlanych, skutkując niewykonaniem tych inwestycji w planowanym zakresie i terminie.

Dysponenci części budżetowych niewłaściwie sprawowali nadzór nad inwestorami, realizującymi inwestycje finansowane ze środków publicznych.

Minister Środowiska nie posiadał pełnej wiedzy na temat terminów i sposobu wykorzystania środków przekazanych Krajowemu Zarządowi Gospodarki Wodnej na realizację inwestycji pn. „Budowa stopnia wodnego Malczyce” w ramach Programu dla Odry 2006 w kwocie 7.035 tys. zł na realizację inwestycji w 2009 r. oraz 8.119,9 tys. zł na pokrycie zobowiązań powstałych w 2008 r.

Podczas kontroli przeprowadzonej w Ministerstwie Zdrowia stwierdzono, że nadzór sprawowany przez dysponenta części budżetowej 46 – Zdrowie, nad wydatkowaniem dotacji celowych na inwestycje wieloletnie był niewystarczający. Z powodu braków w obsadzie

³⁹ Zob. przypis nr 1.

⁴⁰ Zob. przypis nr 1.

kadrowej Departament Nadzoru, Kontroli i Skarg w Ministerstwie Zdrowia nie przeprowadził żadnej kontroli nadzorowanych inwestycji.

3.2.8. Inne ustalenia kontroli

W IV kwartale 2009 r. Najwyższa Izba Kontroli – Departament Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego przeprowadziła kontrolę w: Ministerstwie Środowiska, Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej, Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz Urzędzie Gminy Stryszów w zakresie realizacji programu wieloletniego **„Program budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006-2010”⁴¹**, zwanego dalej „Programem wieloletnim”.

Ustawa o ustanowieniu programu wieloletniego „Program budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006-2010”, obowiązująca od 14 czerwca 2005 r. miała na celu zapewnienie w latach 2006-2010 środków finansowych z budżetu państwa na realizację całego przedsięwzięcia inwestycyjnego pn. „Zbiornik Wodny Świnna Poręba na rzece Skawie” z terminem zakończenia do dnia 31 grudnia 2010 r. Wielkość zaplanowanych nakładów łącznie wyniosła 1.068.000 tys. zł (według cen z roku 2004).

Na realizację inwestycji, o aktualnej wartości kosztorysowej 2.305.569,1 tys. zł (według cen z roku 2009), do dnia 31 grudnia 2009 r. wydatkowano środki finansowe w łącznej wysokości 1.125.706 tys. zł, tj. 48,8% wartości kosztorysowej inwestycji. W ramach Programu wieloletniego do dnia 31 grudnia 2009 r. wydatkowano 552.269 tys. zł⁴², tj. 47,9% nakładów określonych w ustawie o ustanowieniu Programu wieloletniego - 1.152.178 tys. zł (według cen z roku 2009).

Ustalono, że w latach 2006-2009 w ramach Programu wieloletniego, zrealizowano mniejszy zakres robót budowlanych niż planowano. Przyczyną niezrealizowania pełnego zakresu robót było znaczne zmniejszenie środków finansowych na realizację inwestycji, w stosunku do środków zaplanowanych w ustawie o ustanowieniu Programu wieloletniego. Stwierdzono również niewystarczające przygotowanie inwestycji na etapie opracowania dokumentacji projektowej i uzyskania decyzji o pozwoleniu na budowę, co uniemożliwiało realizację robót budowlanych.

Jak wynika z art. 4 ust. 1 ustawy o ustanowieniu Programu wieloletniego nadzór nad realizacją Programu wieloletniego sprawował Minister Środowiska. Od dnia 1 lipca 2006 r., w związku z utworzeniem Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej (KZGW), nadzór ten sprawuje Prezes KZGW.

Minister Środowiska w latach 2006-2009, w ramach części budżetowej 22, wnioskował do Ministra Finansów o środki z budżetu państwa w wysokościach zgodnych z planowanymi nakładami wynikającymi z załącznika do ustawy o ustanowieniu Programu wieloletniego,

⁴¹ Ustawa z dnia 4 marca 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006-2010” (Dz. U. Nr 94, poz. 784).

⁴² Na kwotę 552.269 tys. zł składają się środki budżetowe – 549.904,6 tys. zł oraz inne – 2.364,4 tys. zł, w tym środki NFOŚiGW – 2.296 tys. zł.

tj. łącznie o 819.100 tys. zł, z wyjątkiem roku 2008, z powodu nieposiadania przez inwestora dokumentacji projektowej oraz decyzji o pozwoleniu na budowę, co uniemożliwiło realizację zadania III D - przełożenie linii kolejowej odcinek Stryszów-Zembrzyce. Jak ustalono, Minister Środowiska nie otrzymywał środków finansowych w wielkościach wnioskowanych na realizację inwestycji. Wielkości nakładów w roku 2006 i 2009 były limitowane kwotami ujętymi w ustawach budżetowych, w których w latach 2006-2009 zaplanowano łącznie 553.018 tys. zł, tj. 67,5% wielkości wnioskowanych nakładów.

W ramach Programu wieloletniego zamierzano dokończyć realizację 4 zadań:

- zadanie I – zbiornik (planowana wartość robót - 777.348 tys. zł), w terminie do 31 grudnia 2010 r.,
- zadanie II – przebudowa dróg (planowana wartość robót - 112.689 tys. zł), w terminie do 31 grudnia 2009 r.,
- zadanie III – przebudowa kolei (planowana wartość robót - 184.685 tys. zł), w terminie do 31 grudnia 2010 r.,
- zadanie IV – ochrona zlewni zbiornika (planowana wartość robót - 39.650 tys. zł), w terminie do 31 grudnia 2009 r.

W latach 2006-2009 (I półrocze) zrealizowano mniejszy zakres robót niż planowano. Przyczyną niezrealizowania pełnego zakresu robót budowlanych było znaczne ograniczenie środków finansowych na realizację inwestycji, w stosunku do środków zaplanowanych w ustawie o ustanowieniu programu wieloletniego.

Obniżenie poziomu nakładów ze środków budżetu państwa, opóźnienia w realizacji (w tym w przygotowaniu i rozpoczęciu zadania III D – przełożenie linii kolejowej Stryszów-Zembrzyce oraz zadania II – przebudowa dróg i przełożenie drogi krajowej nr 28 na odcinku Skawce-Zembrzyce) oraz zmiany przepisów prawa⁴³ spowodowały, że zakończenie całości budowy w planowanym terminie do 31 grudnia 2010 r. nie będzie możliwe. Skutkuje to przesunięciem terminu zakończenia realizacji na lata następne i zwiększeniem wartości kosztorysowej inwestycji do wysokości 2.305.569,1 tys. zł (według cen z roku 2009).

Program wieloletni w zakresie rzeczowym i finansowym nie był realizowany zgodnie z terminami zakończenia poszczególnych zadań, określonymi w ustawie o ustanowieniu programu wieloletniego. Pomimo upływu 3 lat, tj. 70% okresu realizacji Programu wieloletniego, zaawansowanie finansowe na koniec I półrocza 2009 r. wyniosło 44,6%. W badanym okresie nastąpiło coroczne limitowanie środków z budżetu państwa na realizację Programu wieloletniego, w stosunku do środków ustalonych w ww. ustawie. W latach 2006-2009 (I półrocze) na realizację programu przekazano łącznie 513.597 tys. zł, tj. 57,0% kwoty zaplanowanej w Programie wieloletnim. W 2006 r. przekazano 170.000 tys. zł, tj. 65,2% z zaplanowanych na 2006 r. w Programie wieloletnim, w 2007 r. 261.096 tys. zł, tj. 99,0%,

⁴³ Ustawą z dnia 19 września 2007 r. o zmianie ustawy o transporcie kolejowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 191, poz. 1374) oraz ustawą z dnia 25 lipca 2008 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 154, poz. 958), wprowadzono zasadę, że inwestorem jest PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., a w zakresie dróg – właściwy zarządca drogi. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie nie może pełnić funkcji inwestora dla tych zadań.

w 2008 r. 45.184 tys. zł, tj. 17,7% i w 2009 r. (I półrocze) 37.317 tys. zł, tj. 30,9%. Stwierdzono także, że środki finansowe zaplanowane w ustawie budżetowej nie były przekazywane w pełnej wysokości. W 2008 r. z zaplanowanych środków w wysokości 48.300 tys. zł, do RZGW przekazano kwotę 45.184 tys. zł, tj. 93,5% (ograniczono finansowanie w grudniu 2008 r.), co spowodowało powstanie zobowiązań w wysokości 3.116 tys. zł (zapłacone w 2009 r.).

Ponadto ustalono, że w 2009 r. Minister Środowiska nie przedłożył Radzie Ministrów rocznej informacji o realizacji w roku ubiegłym, tj. w 2008 r., zadań wynikających z Programu budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006-2010, a także harmonogramu prac na rok następny, tj. na 2010 r., wymaganych przepisem art. 4 ust. 2 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Program budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006-2010”. Minister Środowiska, pomimo obowiązku zawartego w ww. przepisie, nie przedłożył także wymaganej informacji w terminie do 31 maja 2009 r. Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej. W trakcie kontroli wyjaśniono, że w Ministerstwie Środowiska przyjęto, iż składanie odrębnych informacji dotyczących zbiornika Wodnego Świnna Poręba byłoby bezcelowe z uwagi na fakt zamieszczania tych informacji w sprawozdaniach z wykonania budżetu w cz. 22. W ocenie NIK, było to działanie nielegalne.

W latach 2006-2009 (I półrocze) Inwestor - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie (RZGW) - wydatkował na realizację Programu wieloletniego 513.668 tys. zł. Wydatki te zostały sfinansowane przede wszystkim ze środków budżetowych w wysokości 431.372 tys. zł, tj. 84,0%, środków z Funduszu Restrukturyzacji Przedsiębiorczości w wysokości 80.000 tys. zł, tj. 15,6% oraz środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w wysokości 2.296 tys. zł, tj. 0,4%.

RZGW realizowało w okresie: od dnia 17 sierpnia 2007 r. do dnia 31 lipca 2008 r., budowę drogi gminnej od mostu na rzece Paleczka do włączenia z istniejącą drogą do osiedla Zarąbki wraz z innymi obiektami oraz od października 2007 r. do października 2009 r., załadowanie cofki zbiornika (element zbiornika wodnego Świnna Poręba) w rejonie wsi Zarąbki, bez decyzji o pozwoleniu na budowę, co stanowiło naruszenie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1997 r. – Prawo budowlane⁴⁴.

Inwestor nierzetelnie dokonywał rozliczeń za wykonane roboty budowlane, przy budowie drogi gminnej od mostu na rzece Paleczka do włączenia z istniejącą drogą do osiedla Zarąbki, co spowodowało zawyżenie wynagrodzenia generalnego wykonawcy o kwotę 129,5 tys. zł. Inspektor nadzoru inwestorskiego, w protokole odbioru poświadczył wykonanie elementów, które faktycznie nie były zrealizowane. Stwierdzono również, że przy rozliczaniu robót ziemnych (protokół odbioru z dnia 26 listopada 2007 r.) zawyżono obmiary o 22.701 m³, co spowodowało wypłatę generalnemu wykonawcy nienależnego wynagrodzenia w kwocie 968,1 tys. zł. Kwota ta została zwrócona przez generalnego wykonawcę inwestorowi, w następnych etapach rozliczeń robót budowlanych.

⁴⁴ Zob. przypis nr 9.

RZGW nie podjęło skutecznych działań na rzecz ograniczenia kosztów budowy w zakresie cen materiałów masowych stosowanych do realizacji zadania I. W 2006 r. w rozliczeniach z generalnym wykonawcą, RZGW nie stosowało zasad ustalania cen materiałów masowych, określonych w umowie z dnia 1 września 1988 r. (aneks do umowy nr 38/2006). Stwierdzono 2 przypadki rozliczenia wykonania robót budowlanych wg. cen materiałów masowych przyjętych z ofert producentów, zamiast na podstawie cen zakupu, stosownie do postanowień umowy. W latach 2007-2009 w aneksach do ww. umowy z generalnym wykonawcą określono mniej korzystne dla inwestora zasady ustalania cen materiałów masowych, w stosunku do postanowień umowy zawartej z generalnym wykonawcą w 2006 r., wprowadzając zasadę rozliczania cen materiałów masowych na podstawie oferty producenta, zamiast na podstawie cen zakupu.

W wyniku przeprowadzonej kontroli, Najwyższa Izba Kontroli wniosła m.in. o przedkładanie Radzie Ministrów oraz Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej przez Ministra Środowiska informacji określonych w art. 4 ust. 2 ustawy o ustanowieniu Programu wieloletniego, zintensyfikowanie działań w zakresie opracowania dokumentacji projektowej oraz uzyskania właściwych decyzji o pozwoleniu na budowę oraz rzetelne rozliczanie kosztów budowy.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

4.1. Przygotowanie kontroli

Dokonując doboru inwestycji do kontroli zastosowano następujące kryteria:

- inwestycje, które dotychczas nie były kontrolowane lub ostatnia kontrola została przeprowadzona przed 2008 r.,
- inwestycje o szczególnym znaczeniu dla szkolnictwa wyższego i ochrony zdrowia,
- kontrola sprawdzająca dla jednej inwestycji.

Wyboru dokonano na podstawie wykazów: inwestycji ujętych w załączniku nr 6 do ustawy budżetowej na 2009 r., wykazu inwestycji z zakresu służby zdrowia (do końca 2008 r. realizowanych w ramach kontraktów wojewódzkich) oraz inwestycji finansowanych przez dysponentów części budżetowych.

4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

Kontrolą objęto realizację wydatków ze środków publicznych na inwestycje budowlane. Szczegółową kontrolę w zakresie nadzoru nad realizacją tych wydatków przeprowadzono w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwie Zdrowia, Ministerstwie Sportu i Turystyki, Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwie Środowiska oraz w 4 urzędach wojewódzkich (w Łodzi, w Lublinie oraz we Wrocławiu i w Gdańsku) i w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego w Gdańsku.

Kierownicy dwóch spośród 20 jednostek skontrolowanych wnieśli zastrzeżenia co do ustaleń zawartych w protokole kontroli.

Po zakończeniu kontroli skierowano wystąpienia pokontrolne do kierowników wszystkich skontrolowanych jednostek.

1. W wystąpieniach pokontrolnych do dysponentów części budżetowej i wojewodów wnioskowano o:

- Podejmowanie decyzji o ujmowaniu finansowania inwestycji ze środków budżetu państwa w materiałach do projektu ustawy budżetowej wyłącznie po spełnieniu warunków określonych przepisami prawa.
- Zapewnienie kontroli finansowanych zadań budowlanych.

2. W wystąpieniach pokontrolnych do kierowników skontrolowanych jednostek realizujących inwestycje wnioskowano m.in. o:

- Sporządzanie programów inwestycji, a także dokonywanie ich aktualizacji ich zakresu rzeczowego.

- Realizowanie inwestycji zgodnie z zakresem ustalonym w programie inwestycji, bez dokonywania istotnych zmian dokumentacji projektowej, powodujących roboty dodatkowe i wzrost kosztów.
- Dokonanie analizy przydatności wybudowanych i niezagospodarowanych obiektów oraz podjęcie decyzji o sposobie ich wykorzystania, bądź o zbyciu lub likwidacji tych obiektów.
- Podjęcie skutecznych działań dla zagospodarowania zakupionych materiałów, sprzętu i wyposażenia.
- Niezwłoczne ujmowanie w księgach rachunkowych zakończonych i przekazanych użytkowania obiektów budowlanych, zakupionego wyposażenia.
- Rzetelne rozliczanie dotacji otrzymanych na finansowanie inwestycji.
- Składanie wniosków o dotacje z budżetu państwa, z uwzględnieniem stopnia zaawansowania prac nad realizacją inwestycji oraz realnych możliwości ich wykorzystania.
- Przedkładanie dysponentowi środków budżetowych rzetelnych informacji o wydatkach sfinansowanych z dotacji otrzymanej na realizację inwestycji.
- Wykonywanie robót budowlanych wyłącznie po uzyskaniu prawomocnych decyzji administracyjnych o pozwoleniu na budowę, uwzględniających wszystkie istotne zmiany w dokumentacji.
- Przestrzeganie przepisów dotyczących udzielania zamówień publicznych.
- Zapewnienie ochrony interesu prawnego i ekonomicznego inwestorów w zawieranych umowach z wykonawcami i dostawcami w zakresie zabezpieczenia należytego i terminowego wykonywania przedmiotów umów.
- Podjęcie działań organizacyjnych i logistycznych zapewniających przeprowadzenie postępowań o zamówienia publiczne, w terminach gwarantujących wykonanie zaplanowanych zakresów rzeczowych i pełne wykorzystanie przyznanych środków finansowych w ciągu roku budżetowego.
- Dostosowanie kolejności zakupów sprzętu i wyposażenia do faktycznych potrzeb, tempa realizacji i możliwości zagospodarowania.
- Egzekwowanie od wykonawców usunięcia usterek oraz kar umownych w przypadkach niewłaściwej, bądź nieterminowej realizacji zleconych do realizacji zadań.
- Zapewnienie sprawowania nadzoru inwestorskiego przez osoby posiadające wymagane uprawnienia budowlane.
- Zapewnienie skutecznych działań koordynacyjno-nadzorczych nad przebiegiem i rozliczaniem inwestycji, zapewniających rzetelne dokumentowanie realizacji robót w dziennikach budowy oraz terminowe realizowanie i zakończenie inwestycji.

Kierownicy jednostek kontrolowanych poinformowali o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków. I tak:

- Ministrowie i Wojewodowie poinformowali m. in., że nastąpi wzmocnienie kadrowe komórki organizacyjnej nadzorującej realizację inwestycji.
- Kierownicy jednostek kontrolowanych poinformowali m.in. o:
 - Przedłożeniu do akceptacji zmian w programie inwestycji.
 - Dokonaniu aktualizacji dokumentacji projektowej, w szczególności programu funkcjonalnego i wartości kosztorysowej inwestycji.
 - Dokładnej weryfikacji dokumentacji projektowej w celu uniknięcia robót dodatkowych wynikających z błędów projektowych.
 - Bieżącym rozliczaniu inwestycji (fakturowaniu, kwalifikowaniu kosztów i wystawianiu dokumentów OT) w uzgodnieniu ze służbami księgowo-finansowymi.
 - Terminowym przekazywaniu rozliczenia końcowego inwestycji do dysponenta środków budżetowych.
 - Podjęciu działań zmierzających do pozyskania środków finansowych na zakończenie inwestycji.
 - Zawarciu umów z inspektorami nadzoru inwestorskiego poszczególnych branż.
 - Podjęciu działań koordynacyjno-nadzorczych, w tym zmianie inwestora zastępczego oraz wymianie kadry bezpośrednio nadzorującej inwestycje.

Do ocen, uwag i wniosków zawartych w 5 wystąpieniach pokontrolnych zgłoszono zastrzeżenia, które rozpatrzono w następujący sposób:

1. Komisja Odwoławcza Delegatury NIK w Katowicach w dniu 21 kwietnia 2010 r. na posiedzeniu jawnym, po rozpatrzeniu zastrzeżeń zgłoszonych przez Dyrektora Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu, po kontroli realizacji wydatków ze środków publicznych na inwestycję pn. „Budowa obiektu medyczno-administracyjnego Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu”, podjęła uchwałę o uwzględnieniu zastrzeżeń w części dotyczącej oceny prowadzonego przez inwestora postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, poprzez wykreślenie zdania: *„Nieprzestrzeganie bezwzględnie obowiązujących przepisów ustawy – Prawo zamówień publicznych może - w ocenie NIK – stwarzać zagrożenie powstania zjawisk korupcyjnych”*.

Uchwała Komisji Odwoławczej została zatwierdzona przez upoważnionego Wiceprezesa NIK w dniu 30 kwietnia 2010 r.

2. Komisja Rozstrzygająca NIK w dniu 20 maja 2010 r. na posiedzeniu jawnym, po rozpatrzeniu zastrzeżeń zgłoszonych przez Wojewodę Lubelskiego, po kontroli Budowy Drogowego Przejścia Granicznego w Dołhobyczowie, podjęła uchwałę o uwzględnieniu zastrzeżeń dotyczących planowania inwestycji, w szczególności w zakresie wielkości budowanego przejścia granicznego i oddaleniu pozostałych zastrzeżeń w całości

3. Komisja Rozstrzygająca NIK w dniu 28 maja 2010 r. na posiedzeniu jawnym, po rozpatrzeniu zastrzeżeń zgłoszonych przez zastępcę Dyrektora Lubelskiego Zarządu Przejść Granicznych w Chełmie, po kontroli Budowy Drogowego Przejścia Granicznego w Dołhobyczowie, podjęła uchwałę o uwzględnieniu zastrzeżeń dotyczących braku programu inwestycji, wielkości budowanego przejścia granicznego, niezgodnienia z samorządem województwa lubelskiego zagadnień związanych z remontem drogi wojewódzkiej nr 884 stanowiącej dojazd do DPG w Dołhobyczowie i oddaleniu pozostałych zastrzeżeń w całości
4. Komisja Rozstrzygająca NIK w dniu 25 maja 2010 r. na posiedzeniu jawnym, po rozpatrzeniu zastrzeżeń zgłoszonych przez Starostę Radomszczańskiego, po kontroli Budowy Szpitala Powiatowego w Radomsku, podjęła uchwałę o uwzględnieniu zastrzeżeń dotyczących nierzetelnego przygotowania inwestycji, niewłaściwie prowadzonych działań koordynacyjno-nadzorczych nad realizowaną inwestycją oraz nienaliczania kar umownych z tytułu nieterminowego wykonywania robót przez wykonawców.
5. Komisja Odwoławcza Delegatury NIK w Białymstoku w dniu 17 maja 2010 r. na posiedzeniu jawnym, po rozpatrzeniu zastrzeżeń zgłoszonych przez Rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, po kontroli realizacji wydatków ze środków publicznych na inwestycję budowlaną pn. „Przebudowa i rozbudowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku” podjęła uchwałę o odrzuceniu zastrzeżeń w całości.

Uchwała Komisji Odwoławczej została zatwierdzona przez upoważnionego Wiceprezesa NIK w dniu 28 maja 2010 r.

6. Komisja Odwoławcza Delegatury NIK we Wrocławiu w dniu 17 maja 2010 r. na posiedzeniu jawnym, po rozpatrzeniu zastrzeżeń zgłoszonych przez Rektora Akademii Medycznej we Wrocławiu, po kontroli realizacji wydatków ze środków publicznych na inwestycję budowlaną pn. „Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu”, podjęła uchwałę o odrzuceniu zastrzeżeń w całości.

Uchwała Komisji Odwoławczej została zatwierdzona przez upoważnionego Wiceprezesa NIK w dniu 25 maja 2010 r.

Delegatury NIK w Katowicach i Łodzi przygotowują zawiadomienia do właściwych miejscowo prokuratur w sprawie nieprawidłowości przy:

- Budowie Obiektu Medyczno-Administracyjnego w Zabrze,
- Budowie Szpitala Powiatowego w Radomsku.

Po zakończeniu kontroli Budowy Szpitala Powiatowego w Radomsku Delegatura NIK w Łodzi powiadomiła Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Radomsku o prowadzeniu robót budowlanych bez decyzji o zmianie pozwolenia na budowę.

Delegatury NIK w Katowicach, Łodzi, Lublinie, Białymstoku i we Wrocławiu przygotowują zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych do właściwych rzeczników dyscypliny finansów publicznych. Dotyczy to inwestycji:

- Budowa Obiektu Medyczno-Administracyjnego Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrze,
- Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu,
- Przebudowa i rozbudowa Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku,
- Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi,
- Budowa budynku dydaktycznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego,

Stwierdzone w trakcie kontroli finansowe rezultaty kontroli obejmowały:

- A. Finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości, które wyniosły ogółem – 84.704,3 tys. zł, w tym:
- Uszczuplenia środków lub aktywów – 799,5 tys. zł.
 - Kwoty wydatkowane z naruszeniem prawa – 1.468,7 tys. zł.
 - Kwoty wydatkowane z naruszeniem zasad należytego zarządzania finansami – 3.915,7 tys. zł.
 - Sprawozdawcze skutki nieprawidłowości – 51.578,8 tys. zł.
 - Potencjalne finansowe lub sprawozdawcze skutki nieprawidłowości – 26.941,57 tys. zł.
- B. Korzyści finansowe wyniosły ogółem – 2.411,1 tys. zł, w tym:
- Pozyskane korzyści finansowe – 2.411,1 tys. zł.

5. Załączniki

5.1. Wykaz inwestycji oraz jednostek objętych kontrolą

Lp.	Nazwa inwestycji	Inwestor
1	2	3

Inwestycje wieloletnie ujęte w załączniku nr 9 do ustawy budżetowej

1.	Centrum Kliniczno – Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi	Uniwersytet Medyczny w Łodzi
2.	Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego	Uniwersytet Wrocławski we Wrocławiu
3.	Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu	Akademia Medyczna we Wrocławiu
4.	Wieloletni Program Medyczny Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy
5.	Nowa Siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim	Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum w Krakowie
6.	Uniwersyteckie Centrum Kliniczno – Innowacyjno -Dydaktyczne w Gdańsku	Gdański Uniwersytet Medyczny w Gdańsku
7.	Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku	Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

Inwestycje finansowane z budżetów wojewodów⁴⁵

8.	Budowa Szpitala Miejskiego w Grudziądzu	Gmina Miasto Grudziądz
9.	Budowa Szpitala Powiatowego w Radomsku	Starostwo Powiatowe w Radomsku
10.	Szpital Wojewódzki w Budowie w Słupsku	Samorząd Województwa Pomorskiego

Inne inwestycje realizowane w 2009 r.

11.	Przebudowa pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Zakopanem	Centralny Ośrodek Sportu i Turystyki w Zakopanem
12.	Budowa Drogowego Przejścia Granicznego w Dołhobyczowie	Lubelski Zarząd Przejść Granicznych w Chełmie
13.	Budowa bloku operacyjnego wraz ze sterylizacją i oddziałem intensywnej terapii oraz kliniki szybkiej diagnostyki	Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie
14.	Budowa Obiektu Medyczno-Administracyjnego	Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrze
15.	Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego	Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
16.	Budowa Hali Sportowej Poznań-Morasko	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
17.	Budynek dydaktyczny Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
18.	Budowa budynku dydaktycznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego	Uniwersytet Łódzki
19.	Kontynuacja adaptacji i remontu budynku przy ul. Kusocińskiego 51 w Kielcach na potrzeby Archiwum Państwowego w Kielcach	Archiwum Państwowe w Kielcach
20.	Dokończenie budowy stopnia wodnego Malczyce	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

⁴⁵ Inwestycje do dnia 31 grudnia 2008 r. realizowane były w ramach kontraktów wojewódzkich, a po ich wygaśnięciu w 2009 r. finansowane z dotacji celowej przeznaczonej na sfinansowanie dokończenia inwestycji.

WYKAZ SKONTROLOWANYCH JEDNOSTEK, REALIZUJĄCYCH LUB NADZORUJĄCYCH REALIZACJĘ INWESTYCJI WIELOLETNICH

Lp.	Nazwa skontrolowanej jednostki	Funkcja jednostki skontrolowanej w realizacji inwestycji	Nazwa inwestycji
1	2	3	4
1.	Uniwersytet Medyczny w Łodzi	Inwestor	Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi
2.	Uniwersytet Wrocławski we Wrocławiu	Inwestor	Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego
3.	Akademia Medyczna we Wrocławiu	Inwestor	Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu
4.	Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu	Inwestor	Wieloletni Program Medyczny Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy
5.	Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum w Krakowie	Inwestor	Nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim
6.	Gdański Uniwersytet Medyczny w Gdańsku	Inwestor	Uniwersyteckie Centrum Kliniczno-Innowacyjno-Dydaktyczne w Gdańsku
7.	Pirelli Pekao Real Estate Sp. z o.o.	Inwestor zastępczy	Uniwersyteckie Centrum Kliniczno-Innowacyjno-Dydaktyczne w Gdańsku
8.	Uniwersytet Medyczny w Białymstoku	Inwestor	Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku
9.	Regionalny Szpital Specjalistyczny im. Dr. Wł. Biegańskiego w Grudziądzu	Inwestor zastępczy	Budowa Szpitala Miejskiego w Grudziądzu
10.	Starostwo Powiatowe w Radomsku	Inwestor	Budowa Szpitala Powiatowego w Radomsku
11.	Przedsiębiorstwo Obsługi Inwestycyjnej Sp.z o.o. w Bydgoszczy (Szpital Wojewódzki w budowie w Słupsku)	Inwestor zastępczy	Szpital Wojewódzki w budowie w Słupsku
12.	Centralny Ośrodek Sportu-Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Zakopanem	Inwestor	Przebudowa pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Zakopanem
13.	Lubelski Zarząd Przejść Granicznych w Chełmie	Inwestor	Budowa Drogowego Przejścia Granicznego w Dołhobyczowie
14.	Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie	Inwestor	Budowa Drogowego Przejścia Granicznego w Dołhobyczowie
15.	Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie	Inwestor	Budowa bloku operacyjnego wraz ze sterylizacją i oddziałem intensywnej terapii oraz kliniki szybkiej diagnostyki
16.	Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrze	Inwestor	Budowa Obiektu Medyczno-Administracyjnego
17.	Uniwersytet Jagielloński	Inwestor	Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego
18.	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Inwestor	Budowa Hali Sportowej Poznań-Morasko
19.	Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Inwestor	Budynek dydaktyczny Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile
20.	Uniwersytet Łódzki	Inwestor	Budowa budynku dydaktycznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego
21.	Archiwum Państwowe w Kielcach	Inwestor	Kontynuacja adaptacji i remontu budynku przy ul. Kusocińskiego 51 w Kielcach na potrzeby Archiwum Państwowego w Kielcach
22.	Zakład obsługi Inwestycji EKO INWEST w Kielcach	Inwestor zastępczy	Kontynuacja adaptacji i remontu budynku przy ul. Kusocińskiego 51 w Kielcach na potrzeby Archiwum Państwowego w Kielcach
23.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	Inwestor	Dokończenie budowy stopnia wodnego Malczyce.

Wykaz skontrolowanych dysponentów części budżetowych w zakresie nadzoru nad realizacją inwestycji budowlanych

1. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
2. Minister Zdrowia
3. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
4. Minister Środowiska
5. Minister Sportu i Turystyki
6. Wojewoda Lubelski
7. Wojewoda Łódzki
8. Wojewoda Kujawsko-Pomorski
9. Wojewoda Pomorski

5.2. Wykaz aktów prawnych

1. Ustawa dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych – Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.
2. Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych – Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.
3. Ustawa budżetowa na rok 2009 z dnia 9 stycznia 2009 r. – Dz. U. Nr 10, poz. 58 ze zm.
4. Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy budżetowej na 2009 r. – Dz. U. Nr 128, poz. 1057.
5. Ustawa z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności – Dz. U. Nr 216, poz. 1370
6. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.
7. Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych – Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655.
8. Ustawa z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.
9. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane – Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.
10. Ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów – Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 42 ze zm.
11. Ustawa z dnia 9 lipca 2003 r. o gwarancji zapłaty za roboty budowlane – Dz. U. Nr 180, poz. 1758 ze zm.
12. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa – Dz. U. Nr 120, poz. 831.
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2007 r. w sprawie decyzji dotyczących zapewnienia finansowania z budżetu państwa projektów finansowanych

- z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielonej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – Dz. U. Nr 109, poz. 748.
14. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 9 maja 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2009 – Dz. U. Nr 87, poz. 537
 15. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie – Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.
 16. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego – Dz. U. Nr 120, poz. 1134.
 17. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia – Dz. U. z 2002 r. Nr 108, poz. 953 ze zm.
 18. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia – Dz. U. Nr 120, poz. 1126.
 19. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego – Dz. U. Nr 120, poz. 1133.
 21. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego – Dz. U. Nr 202, poz. 2072 ze zm.
 22. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 22 lutego 2005 r. w sprawie wzoru kontraktu wojewódzkiego oraz wzoru wniosku zarządu województwa o przyznanie środków na realizację regionalnych programów operacyjnych – Dz. U. Nr 37, poz. 329 ze zm.

5.3. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
6. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Sejmowa Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej

8. Sejmowa Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej
9. Sejmowa Komisja Infrastruktury
10. Minister Finansów
11. Minister Sprawiedliwości
12. Minister Rozwoju Regionalnego
13. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
14. Minister Sportu i Turystyki
15. Minister Zdrowia
16. Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego
17. Minister Środowiska
18. Prokurator Generalny
19. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
20. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego
21. Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego
22. Wojewodowie

5.4. Charakterystyki 20 skontrolowanych inwestycji

1. Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi	64
2. Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego	66
3. Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu.....	68
4. Wieloletni Program Medyczny Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy	70
5. Nowa Siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim	72
6. Uniwersyteckie Centrum Kliniczno-Innowacyjno-Dydaktyczne w Gdańsku	74
7. Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku	76
8. Budowa Szpitala Miejskiego w Grudziądzu	78
9. Budowa Szpitala Powiatowego w Radomsku	80
10. Szpital Wojewódzki w budowie w Słupsku	82
11. Przebudowa pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Zakopanem	84
12. Budowa Drogowego Przejścia Granicznego w Dołhobyczowie	86
13. Budowa bloku operacyjnego wraz ze sterylizacją i oddziałem intensywnej terapii oraz kliniki szybkiej diagnostyki Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.....	88
14. Budowa Obiektu Medyczno-Administracyjnego Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrze	90
15. Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego	92
16. Budowa Hali Sportowej Poznań-Morasko	94
17. Budynek dydaktyczny Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile	96
18. Budowa budynku dydaktycznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego	98
19. Kontynuacja adaptacji i remontu budynku przy ul. Kusocińskiego 51 w Kielcach na potrzeby Archiwum Państwowego w Kielcach	100
20. Dokończenie budowy stopnia wodnego Malczyce	102

1. Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Inwestorem jest Uniwersytet Medyczny w Łodzi. Dysponentem części budżetowej jest Minister Zdrowia.

Inwestycja Uniwersytetu Medycznego obejmuje budowę kompleksu obiektów Centrum Kliniczno-Dydaktycznego w Łodzi (CKD) na 511 łóżek szpitalnych.

Rys. 21. Budynek A-1 - widok od strony wschodniej.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					według inwestora w czasie kontroli
	rozpo- częcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				
		pierwotnie	przewi- dywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
511 łóżek ⁴⁶	1975	1985	2011	483.282	482.399	-	883	-	511.875

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
29.000	28.593	98,6	384.424	79,5	98.858	127.451	24,9

Inwestycję realizowano w oparciu o program funkcjonalno-użytkowy i medyczny oraz wartość kosztorysową inwestycji zatwierdzoną w 2004 r. na kwotę 461.132 tys. zł. Nowy program medyczny i zaktualizowaną wartość kosztorysową inwestycji (na kwotę 483.282 tys. zł), Minister Zdrowia zatwierdził w dniu 22 stycznia 2010 r.

⁴⁶ Planowana (przewidywana) ostatecznie liczba łóżek wynosi 573.

Nie przedstawiono jednak koncepcji docelowej zagospodarowania obiektu CKD, w tym sposobu funkcjonowania Szpitala zlokalizowanego na 8 kondygnacjach, w sytuacji podjęcia prac budowlanych powyżej ósmej kondygnacji.

Brak programu funkcjonalno-użytkowego oraz zmiany wprowadzone do programu inwestycji spowodowały konieczność wykonania dodatkowych prac budowlanych (w latach 2008-2009 sporządzono 11 protokołów konieczności na łączną kwotę 4.690 tys. zł) oraz wydłużenie terminu jej realizacji, co skutkowało m.in. utratą gwarancji na zamontowane maszyny i urządzenia (m.in. w 2004 r. zamontowano 16 dźwigów szpitalnych, na które w związku z przedłużającym się terminem zakończenia realizacji CKD, upłynęły terminy gwarancji).

Wstrzymano zakończenie i oddanie do użytkowania m.in. pralni, kuchni, kanału ekspedycji odpadów, budynku tlenowni, które pozostawiono bez należytego zabezpieczenia przed działaniem warunków atmosferycznych. Spowodowało to, m.in. wstrzymanie realizacji budynku tlenowni, z uwagi na zły stan techniczny (budowę rozpoczęto w latach osiemdziesiątych), decydując się na zmianę lokalizacji. Inwestor do końca 2009 r. nie dokonał wskazania lokalizacyjnego dla tego obiektu i nie sporządził dokumentacji projektowej tlenowni, a środki finansowe w kwocie 88,2 tys. zł zaplanowane na jego realizację w 2009 r. nie zostały wykorzystane.

Zakończone i przekazane do użytkowania w 2009 r. obiekty CKD: stacja transformatorowa (wybudowana za kwotę 971 tys. zł i przekazana w dniu 3 lipca 2009 r. Działowi Nadzoru i Remontów) i stacja ekspedycji odpadów stałych (wybudowana za kwotę 583 tys. zł i przekazana w dniu 19 października 2009 r. Działowi Administracyjno-Gospodarczemu) do końca stycznia 2010 r. nie zostały ujęte w księgach rachunkowych Uniwersytetu. Stanowiło to naruszenie art. 35 ust 1 oraz art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działania Uniwersytetu związane z realizacją procesu inwestycyjnego tej inwestycji wskazujące na nieprzestrzeganie przepisów dotyczących realizacji inwestycji finansowanych z budżetu państwa.

Z przyznanej na 2009 r. dotacji na realizację inwestycji w wysokości 29.000 tys. zł⁴⁷ wykorzystano 28.593 tys. zł (98,6%). Środki te wydatkowano głównie na roboty budowlane i wyposażenie medyczne (26.449 tys. zł).

NIK ocenia pozytywnie, wydatkowanie środków dotacji budżetowej na realizację inwestycji w 2009 r., natomiast negatywnie brak przygotowania inwestycji do realizacji, co skutkowało m.in. koniecznością przedłużenia terminu jej realizacji, zwiększenia nakładów finansowych oraz utratą gwarancji na zakupione maszyny i urządzenia.

⁴⁷ Plan po zmianach.

2. Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego

Inwestorem jest Uniwersytet Wrocławski we Wrocławiu. Dysponentem części budżetowej jest Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Inwestycja obejmuje budowę Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego o powierzchni użytkowej 28.111 m² i kubaturze 179.038 m³.

Rys. 22. Gmach Biblioteki Głównej w trakcie budowy.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpo- częcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewi- dywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
28.111 m ² powierzchni użytkowej	2003	2006	2012	228.646	187.490	-	41.156	-	263.453

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
18.662	11.363	60,9	96.428	42,2	132.218	167.025	63,4

Inwestor nie posiadał w 2009 r. aktualnego i zaakceptowanego przez dysponenta części budżetowej programu inwestycji, w tym danych o planowanym zakresie rzeczowym, okresie realizacji i wartości kosztorysowej inwestycji. WKI zaktualizowana przez inwestora w 2009 r. na kwotę ogółem 263.453 tys. zł (wzrost o 15,2%) wraz z korektą programu funkcjonalno-użytkowego inwestycji nie uzyskała akceptacji dysponenta środków budżetowych – MNiSW, według którego nie zaszły żadne nowe okoliczności, uzasadniające

wzrost kosztów inwestycji, a WKI powinna pozostać na poziomie określonym w ustawie budżetowej na 2009 r. i na 2010 r., tj. w kwocie 228.646 tys. zł.

Nie sporządzono harmonogramu rzeczowo-finansowego obejmującego pełen zakres inwestycji, co naruszało wymogi § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa.

Inwestycja w 2009 r. nie była właściwie przygotowana do realizacji, tj. do wznowienia i kontynuacji robót przerwanych w maju 2006 r., zarówno pod względem organizacyjnym, jak i projektowym, co ujemnie wpłynęło na jej koszty i przebieg robót budowlanych. Dokonane w trakcie realizacji inwestycji zmiany funkcjonalne, przerwa w realizacji robót oraz wprowadzone zmiany przepisów prawa, skutkowały koniecznością sporządzenia kolejnego (trzeciego) zamiennego projektu budowlanego i uzyskania pozwolenia na budowę (otrzymano w październiku 2009 r.).

Uniwersytet na 2009 r. wnioskował o środki budżetowe w wysokości 47.238 tys. zł, a przyznano mu jedynie 18.662 tys. zł, które wydatkował jedynie w kwocie 11.363 tys. zł, co stanowi 60,9%. Ponadto Uniwersytet zadeklarował wniesienie wkładu własnego, na sfinansowanie inwestycji, w kwocie 41.156 tys. zł, pomimo że środki te planuje uzyskać ze sprzedaży budynku starej Biblioteki, co będzie jednak możliwe dopiero po jej przeniesieniu do nowowypbudowanego obiektu.

Dokonany przedwcześnie (przed rozliczeniem zobowiązań wykonawcy prac projektowych) zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy na pełnienie nadzoru autorskiego uniemożliwił Uniwersytetowi wyegzekwowanie od Studia Architektonicznego naliczonej w lipcu 2009 r. kary umownej w kwocie 301,4 tys. zł, z tytułu zwłoki w usunięciu wad w sporządzonej dokumentacji projektowej. Wobec postawienia Studia Architektonicznego w stan likwidacji, Uniwersytet nie podjął działań egzekucyjnych dotyczących naliczonych mu kar umownych.

Niewykorzystano dla potrzeb realizacji inwestycji rur stalowych i ocynkowanych w łącznej ilości 3.362 szt. o wartości 381,7 tys. zł zakupionych w 2003 r., które nie posiadały wymaganych atestów jakościowych. Przyjęcie przez Uniwersytet rur bez certyfikatów i bez upewnienia się co do ich przydatności dla realizowanej inwestycji oraz dopuszczenie do konieczności zakupu przez firmę „SKANSKA” S.A. nowych rur za kwotę 468,7 tys. zł, było działaniem niegospodarnym.

Inwestor nie dokonywał bieżącego rozliczenia ilości zużytych przez Wykonawcę materiałów Inwestora, mimo wniosku Kwestury w tym zakresie oraz nie dokonał do czasu zakończenia kontroli NIK takiego rozliczenia za 2009 r.

NIK negatywnie ocenia prowadzone przez Uniwersytet w badanym okresie działania w zakresie przygotowania i realizacji inwestycji wieloletniej pn. „Budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego”, pomimo doprowadzenia do wznowienia, po ponad 2 letniej przerwie, dalszej budowy Biblioteki. Stwierdzone nieprawidłowości miały istotny wpływ na kontrolowaną działalność, a w szczególności na opóźnienie terminu wznowienia i wykonania inwestycji oraz koszty realizacji.

3. Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu

Inwestorem jest Akademia Medyczna we Wrocławiu. Dysponentem części budżetowej jest Minister Zdrowia.

Realizacja inwestycji rozpoczęła się w sferze planistycznej w 1973 r. jednakże pierwsze prace budowlane rozpoczęto dopiero po 15 latach, tj. w 1988 r. Początkowo obiekt miał pomieścić 1680 łóżek szpitalnych i budowany był pod nazwą „Nowej Akademii Medycznej”, a następnie jako „Szpital Kliniczny Akademii Medycznej we Wrocławiu”.

Rys. 23. Budynek N1.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpo- częcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewi- dywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
913 łózek	1988	1994	2011	755.618	755.618	-	-	-	775.618

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
52.600⁴⁸	52.266⁴⁹	99,4	643.757	85,2	111.861	131.861	17,0

⁴⁸ W tym środki, które nie wygasły w 2008 r. - 11.500 tys. zł i 41.100 tys. zł planowanych w budżecie na 2009 r.

⁴⁹ W tym środki, które nie wygasły w 2008 r. - 11.358 tys. zł i 40.508 z budżetu 2009 r.

Koncepcja inwestycji była kilkakrotnie zmieniana. Według ostatniego programu medycznego inwestycji, zatwierdzonego w dniu 25 stycznia 2010 r. przez Ministra Zdrowia, Centrum Kliniczne ma pomieścić 913 łóżek szpitalnych.

W latach poprzednich (przed 2009 r.) oddano do użytkowania kompleks obiektów zawierający m.in.: 2 bloki łóżkowe (109 i 432 łóżka), blok operacyjny, laboratorium, przychodnię i administrację. W 2009 roku trwały prace w bloku o 372 łóżkach bloku z zapleczem.

Aktualny i zaakceptowany przez Ministra Zdrowia medyczny program realizowanej inwestycji nie zawierał harmonogramu i planowanego okresu realizacji inwestycji, czego wymagał § 6 ust. 1 pkt 1 lit. b i e rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa.

W księgach rachunkowych nie ujęto sprzętu i wyposażenia Centrum Klinicznego zakupionego i przekazanego do użytkowania w okresie od czerwca 2007 r. do stycznia 2010 r., o wartości 50.024,8 tys. zł, co było naruszeniem ustawy o rachunkowości m.in. art. 20 ust. 1 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 5 oraz art. 24 ust. 1.

W 3 postępowaniach o udzielanie zamówień publicznych na roboty budowlane o wartości łącznej 1.378,5 tys. zł, zastosowano niewłaściwy tryb postępowania - zlecenia na wykonanie robót dodatkowych udzielono w trybie z wolnej ręki wykonawcom wybranym wcześniej w trybie przetargu nieograniczonego w sytuacji, gdy nie zostały spełnione przesłanki art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

W 3 umowach o roboty budowlane o łącznej wartości 54.942,8 tys. zł niewystarczająco zabezpieczono należyte i terminowe wykonanie przedmiotu umów.

Sprzęt zakupiony (wyprzedzająco), na potrzeby realizowanej inwestycji o wartości 6.510,3 tys. zł nie był w pełni lub w ogóle wykorzystywany. Planowane terminy zakończenia obiektów, w których ma być zainstalowany ww. sprzęt sięgają końca 2010 r. Wielomiesięczne magazynowanie sprzętu stwarza zagrożenie jego uszkodzenia, zdekompletowania a nawet zaginięcia oraz może istotnie wpłynąć na skrócenie okresu gwarancji.

Nieskuteczne były działania inwestora na rzecz zagospodarowania pustostanów w budynkach N1-N3, wyegzekwowania od wykonawców usunięcia usterek budowlano-wykończeniowych oraz zabezpieczenia obiektów nie oddanych do eksploatacji przed ich postępującą degradacją, o co NIK wnioskowała w wystąpieniu po kontroli przeprowadzonej w 2008 r.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wydatkowanie środków w 2009 r. na realizację inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości polegających na: niekompletności medycznego programu realizowanej inwestycji, braku bieżącego ewidencjonowania w księgach rachunkowych oraz niepełnym zagospodarowaniu i wykorzystywaniu zakupionego sprzętu i wyposażenia, stosowania niewłaściwego trybu udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane i braku, w zawieranych umowach, zabezpieczenia należytego i terminowego wykonania robót oraz niepełnej realizacji wniosków pokontrolnych z poprzedniej kontroli NIK.

4. Wieloletni Program Medyczny Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy

Inwestorem jest Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy. Dysponentem części budżetowej jest Minister Zdrowia.

Inwestycją wieloletnią pn. „Wieloletni Program Medyczny Rozbudowy i Przebudowy Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy” objęto rozbudowę i modernizację obiektów Szpitala CM UMK na 125 łóżek szpitalnych.

Rys. 24. Zmodernizowane budynki Szpitala.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produkcyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpoczęcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewidywany		budżetu	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
125 łóżek	2007	2012	2015	324.617	321.002	-	3.615	-	329.642

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
21.191⁵⁰	21.094⁵¹	99,5	54.197	16,7	270.420	275.445	83,6

⁵⁰ W tym środki z budżetu państwa 5.138,0 tys. zł oraz środki, które nie wygasły w 2008 r. – 16.053 tys. zł.

⁵¹ W tym środki z budżetu państwa 5.041,0 tys. zł oraz środki, które nie wygasły w 2008 r. – 16.053 tys. zł.

Inwestor nie posiadał aktualnego programu inwestycji – program inwestycji zaakceptowany przez Ministra Zdrowia w lutym 2007 r. nie obejmował, m.in.: ładowiska i parkingu, a projektowana lokalizacja spalarni odpadów medycznych, wymagała zmiany, ze względu na lokalizację Szpitala w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej (Minister Zdrowia nie zaakceptował pod koniec 2008 r. aktualizacji wartości kosztorysowej inwestycji uwzględniającej m.in. wymogi funkcjonalne „Programu użytkowego” oraz potrzeby wynikające z obowiązujących przepisów). Wartość kosztorysowa inwestycji od początku realizacji była aktualizowana wyłącznie o wskaźnik wzrostu cen i w 2009 r. wynosiła 324.617 tys. zł.

Niewystarczający był działania koordynacyjno-nadzorcze Inwestora nad realizacją przedmiotowej inwestycji wieloletniej. Nie dostosowano liczby pracowników Uniwersytetu nadzorujących przygotowanie i realizację inwestycji, co spowodowało opóźnienia i nieprawidłowości w przebiegu procesu inwestycyjnego.

Ponad rok (od II kwartału 2008 r. do podpisania umowy w czerwcu 2009 r.), trwała procedura wyłonienia inwestora zastępczego, co spowodowało opóźnienia w przygotowaniu procedur przetargowych.

Braki w dokumentacji zamówień publicznych, na roboty budowlane, spowodowały opóźnienie rozstrzygnięcia postępowań oraz stanowiły naruszenie wymogów określonych w §§ 4-6 oraz 12-14, rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego.

W dokumentacji projektowej (projektach budowlanych, wykonawczych oraz specyfikacjach technicznych i przedmiarach robót) dotyczącej Zespołu Sal Operacyjnych oraz Rozbudowy Kliniki Psychiatrii wystąpiły braki i błędy, które skutkowały wpłynięciem do zamawiającego licznych pytań dotyczących ww. postępowań (odpowiednio 598 i 414 pytań).

Poza opisanym wyżej brakiem kompletnej aktualnej dokumentacji inwestycji wieloletniej, dopuszczeniem do opóźnienia w jej realizacji, stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości w dokumentowaniu w dziennikach budowy czynności wykonywanych w badanym okresie przez uczestników procesu inwestycyjnego.

Plan wydatków na realizację inwestycji określony na 2009 r. (po zmianach) w kwocie 21.194 tys. zł⁵² został wykonany w 99,5% (21.094 tys. zł).

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację inwestycji w 2009 r., pomimo stwierdzonych nieprawidłowości polegających na: niepodjęciu wystarczających działań koordynacyjno-nadzorczych przez inwestora nad przebiegiem procesu przygotowania i realizacji inwestycji skutkujących brakiem kompletnej i aktualnej dokumentacji inwestycji wieloletniej, dopuszczeniem do opóźnienia w jej realizacji oraz uchybieniami i nieprawidłowościami w dokumentowaniu w dziennikach budowy czynności wykonywanych w badanym okresie przez uczestników procesu inwestycyjnego.

⁵² W tym środki, które nie wygasły z upływem 2008 r.

5. Nowa Siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim

Inwestorem jest Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum w Krakowie. Dysponentem części budżetowej jest Minister Zdrowia.

Inwestycja Uniwersytetu Jagiellońskiego – budowa kompleksu obiektów Szpitala Uniwersyteckiego Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie-Prokocimiu na 925 łóżek szpitalnych w 29 klinikach szpitalnych. Planowana powierzchnia nowej siedziby Szpitala – 80 tys. m², kubatura – 240 tys. m³.

Rys. 25. Teren pod budowę nowej siedziby Szpitala Uniwersyteckiego Kraków-Prokocim.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpo- częcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków ⁵³				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewi- dwanym		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
925 łóżek	2006	2012	2013	1.049.714	700.057	-	342.457	7.200	1.529.430

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
10.000	9.967	99,7	13.500	1,3	1.036.214	1.515.930	99,1

⁵³ Kwoty według programu inwestycji – na realizację inwestycji w ramach partnerstwa publiczno-prawnego Minister Zdrowia nie wyraził zgody.

Inwestor posiadał program inwestycji zaakceptowany przez Ministra Zdrowia w dniu 23 października 2007 r. W programie inwestycji, w ramach realizacji inwestycji na 2009 r., przewidziano prowadzenie prac przygotowawczych i uzbrojenie terenu. Prace zaplanowane na 2009 r. zostały wykonane, tj.: sporządzono inwentaryzację zieleni wraz z projektem wycinki drzew, wykonano projekt budowlany oraz opracowano aktualizację wartości kosztorysowej Inwestycji oraz wykonano audyt projektu budowlanego.

Aktualizacja wartości kosztorysowej inwestycji do kwoty 1.529.430 tys. zł, w tym 1.088.033 tys. zł z budżetu państwa, nie uzyskała akceptacji dysponenta środków budżetowych. W zakresie realizacji inwestycji na 2009 r. przewidziano prowadzenie prac przygotowawczych i uzbrojenie terenu.

Harmonogram rzeczowo-finansowy inwestycji na 2009 r., przedstawiony przez inwestora został zatwierdzony przez Ministra Zdrowia.

W ustawie budżetowej zaplanowano na realizację inwestycji 50.000,0 tys. zł. W wyniku zmian w prowadzonych w ciągu roku budżetowego kwotę zmniejszono do wysokości 10.000,0 tys. zł zostały wydatkowane na zadania wskazane w zatwierdzonym harmonogramie rzeczowo-finansowym. Wydano łącznie kwotę 9.966,6 tys. zł, co stanowiło 99,7 % otrzymanej w 2009 r. dotacji. Niewykorzystane środki dotacji w wysokości 33,4 tys. zł oraz kwota 0,2 tys. zł z tytułu zwrotu odsetek inwestor przekazał do budżetu państwa.

W wyniku postępowań przeprowadzonych w trybie przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, zawarto umowy gwarantujące wykonanie zaplanowanego na 2009 r. zakresu rzeczowego. Ponadto Uniwersytet podpisał umowę w sprawie przyłączenia placu budowy Szpitala Uniwersyteckiego do sieci energetycznej oraz umowę w sprawie przebudowy sieci wodociągowej, z którą koliduje realizacja Inwestycji.

Uniwersytet otrzymał 3 decyzje zezwalające na wycinkę drzew, które zostały zaskarżone przez organizacje ekologiczne, co może przyczynić się do opóźnienia procesu inwestycyjnego.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania podjęte przez Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum, jako inwestora, zmierzające do zrealizowania harmonogramu rzeczowo-finansowego inwestycji w 2009 r.

6. Uniwersyteckie Centrum Kliniczno-Innowacyjno-Dydaktyczne w Gdańsku

Inwestorem jest Gdański Uniwersytet Medyczny w Gdańsku. Dysponentem części budżetowej jest Minister Zdrowia.

Inwestycja wieloletnia obejmuje budowę kompleksu obiektów o kubaturze 316.478 m³ i liczbie 999 łóżek szpitalnych.

Rys. 26. Roboty elewacyjne budynku Centrum.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpo- częcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewi- dowany		budżetu	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
999 łóżek	2007	2011	2012	497.205	496.925	-	280	-	497.644

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
70.000	70.000	100,0	124.143	25,0	373.062	373.501	75,1

Inwestor posiadał uaktualniony i zaakceptowany w grudniu 2009 r. program medyczny, który spełniał wymogi określone w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. a i b oraz w § 6 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa.

Dla realizowanego Centrum Medycyny Inwazyjnej inwestor uzyskał zatwierdzenie projektu budowlanego oraz decyzję o pozwoleniu na budowę. Decyzja o pozwoleniu na budowę zawierała błędy formalne, jednak inwestor nie wystąpił o ich usunięcie. Dopiero podczas kontroli NIK, 19 stycznia 2010 r. Prezydent Miasta Gdańska wydał decyzję o pozwoleniu na budowę, której skorygował błędy i udzielił pozwolenia na budowę zgodnie ze złożonym wnioskiem. Inwestor posiadał kompletną dokumentację projektową realizowanej inwestycji, obejmującą planowane wyposażenie, m.in. w meble, sprzęt i aparaturę medyczną, aparaturę laboratoryjną, urządzenia chłodnicze oraz osprzęt instalacji sanitarnych.

Plan rzeczowo-finansowy i harmonogram realizacji zadania inwestor sporządził w terminie i w wielkościach umożliwiających jego zrealizowanie w zakresie przyznanych na 2009 r. środków budżetowych - uchybieniem było przesłanie do zatwierdzenia aktualizacji harmonogramu Ministrowi Zdrowia dopiero w ostatnim dniu roku budżetowego 2009, co spowodowało, że zatwierdzenie nastąpiło w nowym roku budżetowym, 14 stycznia 2010 r.

W 2009 r. inwestor posiadał komplet 16 umów i zleceń, które gwarantowały wykonanie zakresu rzeczowego prac ujętych w harmonogramie rzeczowo-finansowym. Przy udzielaniu zamówień przestrzegane były zasady, tryb i forma przewidziane w ustawie – Prawo zamówień publicznych, a także przestrzegane były przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. ws. szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego – w zakresie posiadania specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych.

Realizacja inwestycji przebiegała w 2009 r. zgodnie z przyjętym harmonogramem zadań rzeczowo-finansowych i nie wystąpiły przypadki opóźnień w realizacji robót budowlanych.

Środki przyznane i otrzymane z budżetu państwa w 2009 r., w łącznej kwocie 70.000 tys. zł, wydatkowano zgodnie z przeznaczeniem na realizację inwestycji wieloletniej. Spośród 45 faktur, 10 na łączną kwotę 715,3 tys. zł zapłacono ze średnim opóźnieniem 10 dni kalendarzowych – było to spowodowane przewlekłością procedury pozyskiwania środków od Ministra Zdrowia. Z tytułu opóźnień w zapłacie wykonawcy nie żądali odsetek karnych.

Inwestor prawidłowo realizował swoje obowiązki w zakresie nadzoru inwestorskiego, przy czym część obowiązków powierzył inwestorowi zastępczemu.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Uniwersytetu w zakresie wykorzystania środków publicznych, pomimo stwierdzonych uchybień, w szczególności dotyczących realizacji inwestycji na podstawie pozwolenia na budowę posiadającego błędy formalne.

7. Przebudowa i Rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

Inwestorem jest Uniwersytet Medyczny w Białymstoku. Dysponentem części budżetowej jest Minister Zdrowia.

Inwestycja obejmuje przebudowę, rozbudowę (nadbudowę) i budowę nowych obiektów szpitala o powierzchni użytkowej odpowiednio: 11.545 m², 16.185 m² i 8.000 m².

Rys. 27. Widok Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku przed dobudową nowego budynku.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpo- częcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewi- dywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
35.730 m ² po- wierzchni użytkowej	2008	2013	2015	504.152	504.152	-	-	-	684.584

Wartość nakładów inwestycyjnych w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
9.920⁵⁴	9.910⁵⁵	99,9	10.302	2,0	493.850	674.282	98,5

⁵⁴ W tym środki z budżetu państwa 8.312,0 tys. zł oraz środki, które nie wygasły w 2008 r. – 1.608,3 tys. zł.

⁵⁵ W tym środki z budżetu państwa 8.302,0 tys. zł oraz środki, które nie wygasły w 2008 r. – 1.608,3 tys. zł.

Inwestor nie posiadał aktualnego i zaakceptowanego przez dysponenta środków budżetowych Programu inwestycji. Program medyczny z 2007 r. nie spełniał wymogów określonych w § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa. Nie zawierał danych o planowanym okresie zagospodarowania obiektów budowlanych i innych składników majątkowych oraz danych o planowanej kwocie środków finansowych i źródłach ich pochodzenia, które umożliwiają zagospodarowanie obiektów rzeczowych inwestycji w planowanym okresie. Ocena ekonomicznej efektywności inwestycji nie spełniała wymogów stawianych takiemu dokumentowi. Przedstawiony przez inwestora w 2009 r. program inwestycji uwzględniający rozszerzony zakres rzeczowy inwestycji m.in. o trzy parkingi wielopoziomowe, dodatkową kondygnację nad budynkiem Kliniki Psychiatrii, nowe poradnie: geriatryczną i diabetologiczną, nowy zespół pracowni gastrokopowej i kolonoskopii z zapleczem, salę hemodynamiki oraz przebudowę istniejącego uzbrojenia terenu, nie został zaakceptowany przez Ministerstwo Zdrowia.

Minister Zdrowia odmówił zaakceptowania wzrostu wartości kosztorysowej inwestycji, którą inwestor zwiększył do 684.584,2 tys. zł, tj. o 180.432,2 tys. zł (35,8%) w stosunku do wartości przewidzianej w ustawie budżetowej na rok 2009.

Z dotacji na 2009 r. na realizację inwestycji wykorzystano 8.302 tys. zł, tj. 69% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2009 (12.039 tys. zł).

Nie rozpoczęto zaplanowanych na 2009 r. robót budowlanych, pomimo że według harmonogramu finansowo-rzeczowego, w IV kwartale 2009 r. miało nastąpić rozpoczęcie budowy obiektów podstawowych. Wydłużyło to planowany termin zakończenia realizacji inwestycji o dwa lata, tj. z 2013 r. do końca 2015 r.

Część otrzymanych środków wydatkowano w latach 2008-2009 z naruszeniem przepisów prawa i niegospodarnie, w tym:

- 493,9 tys. zł (4,8% wykorzystanej dotacji) wykorzystano na sfinansowanie głównie wynagrodzeń, nagród i składek ubezpieczenia społecznego pracowników Biura ds. przebudowy i rozbudowy szpitala, wyposażenia tego Biura oraz zapewnienie mu obsługi prawnej, tj. kosztów nie wymienionych w § 4 ww. rozporządzenia;
- 243,3 tys. zł (2,4%) wydatkowano na opłacenie koncepcji programowo-przestrzennej przebudowy i rozbudowy szpitala przed sprawdzeniem poprawności jej sporządzenia - audyt tej koncepcji wykazał szereg nieprawidłowości skutkujących koniecznością zlecenia nowego, wielowariantowego opracowania. Ponadto koncepcję opłacono z dotacji otrzymanej z budżetu państwa, mimo że na ten cel Senat przeznaczył środki własne Uczelni.

Uniwersytet nierzetelnie informował Ministerstwo Zdrowia o sposobie wykorzystania otrzymanych dotacji budżetowych. W zestawieniach kosztów poniesionych w 2008 r. i 2009 r. wydatki poniesione na utrzymanie Biura ds. przebudowy i rozbudowy szpitala wykazano jako koszty powiernictwa inwestycyjnego lub nadzoru inwestorskiego.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia przygotowanie i realizację przez Uniwersytet inwestycji polegającej na przebudowie i rozbudowie Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego oraz wykorzystanie dotacji z budżetu państwa na jej finansowanie.

8. Budowa Szpitala Miejskiego w Grudziądzu

Inwestorem bezpośrednim od 1999 r. jest gmina Miasto Grudziądz. Dysponentem części budżetowej jest Wojewoda Kujawsko-Pomorski.

Rys. 28. Kompleks obiektów szpitalnych.

Zródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpo- częcie inwestycji	rok zakończenia –		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie
		pierwotnie	przewi- dywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
751 ⁵⁶ łóżek	1985	1992	2015	444.005	272.744	-	171.261		444.005

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
25.278	25.463⁵⁷	100,7	274.049	61,7	169.956	169.956	38,3

Inwestor posiadał aktualny program inwestycji. Inwestycję realizowano od 1985 r. i termin jej zakończenia, pierwotnie wyznaczony na koniec 1992 r., był 5-krotnie zmieniany – ostatecznie został wyznaczony do końca 2009 r. Do tego czasu wykonano kompleks obiektów Szpitala, wraz z wyposażeniem, w stopniu pozwalającym na przeniesienie (w grudniu 2009 r.) wszystkich oddziałów ze „starego” szpitala do nowej siedziby. Oddany do użytku

⁵⁶ 877 stanowisk, w tym 751 łóżek szpitalnych; planowany (przewidywany) ostatecznie 910 stanowisk, w tym 785 łóżek.

⁵⁷ W tym środki własne szpitala w kwocie 184,7 tys. zł.

Szpital (część łóżkowo-diagnostyczna) funkcjonuje jednak bez niezbędnej infrastruktury technicznej i zaopatrzeniowej. Do wybudowania pozostały (w przewidywanym przez inwestora terminie do 2015 r.) m.in. obiekty: pulmonologii, psychiatrii, warsztatów, administracji, patomorfologii, pralni i apteki, infrastruktury drogowej oraz lądowiska dla helikopterów.

Inwestor posiadał kompletną i aktualną dokumentację budowy oraz pozwolenie na budowę realizowanych w 2009 r. obiektów, komplet umów, gwarantujących wykonanie zaplanowanego zakresu rzeczowego, a także komplet projektów wykonawczych oraz harmonogramów pod zaplanowany zakres robót i dostaw.

Prawidłowo opracowano wniosek o dotacje budżetowe na 2009 r. Opracowany, na 2009 r., plan rzeczowo-finansowy oraz harmonogram realizacji robót opracowano uwzględniając kwoty przeznaczone na finansowanie kosztów realizacji inwestycji i terminy ich otrzymania oraz możliwości realizacji robót przez wykonawców robót budowlanych, co zapewniło pełne wykonanie zaplanowanych zakresów rzeczowych.

W 2009 r. inwestycja była realizowana zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym. W trakcie realizacji robót nie wystąpiły opóźnienia. Nadzór nad robotami był prawidłowy. W trakcie realizacji robót nie wystąpiły opóźnienia. Urządzenia były dostarczane i montowane w miarę postępu robót, a pierwsze wyposażenie medyczne zostało dostarczone i zainstalowane w grudniu 2009 r., tj. bezpośrednio po zakończeniu robót, odbiorach końcowych i uzyskaniu pozwoleń na użytkowanie. Zobowiązania były realizowane regularnie.

Pierwsze wyposażenie medyczne było finansowane ze środków przyznanych przez gminę Miasto Grudziądz w ramach wieloletniego planu inwestycyjnego w formie dotacji oraz ze środków własnych szpitala.

Zakupione pierwsze wyposażenie miało być zaksięgowane nie w kosztach inwestycji, ale w zakupach inwestycyjnych szpitala. Skutkiem tego było nie wykazanie w sprawozdawczości dotyczącej wykorzystania dotacji zobowiązań z tego tytułu w kwocie 25.308 tys. zł, dla efektów rzeczowych uzyskanych w 2009 r. W wyniku kontroli, Szpital skorygował Informację o przebiegu finansowania inwestycji własnej samorządu wg stanu na 31 grudnia 2009 r.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień oceniła realizację w 2009 r. inwestycji pn. „Budowa szpitala Miejskiego w Grudziądzu”.

9. Budowa Szpitala Powiatowego w Radomsku

Inwestorem jest Starostwo Powiatowe w Radomsku. Dysponentem części budżetowej jest Wojewoda Łódzki.

Inwestycją objęto budowę szpitala miejskiego o powierzchni użytkowej 24.423 m², kubaturze 107.621 m³ i planowanej liczbie 237 łóżek szpitalnych.

Rys. 29. Kompleks budynków Szpitala

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpo- częcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewi- dywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych ⁵⁸	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
237 łóżek.	1998	-	2010	272.050	237.241	-	-	34.809	272.050

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
45.000	47.520⁵⁹	105,6	205.045	75,4	67.005	67.005	24,6

⁵⁸ W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego; wartość projektu 34.809.000 zł, w tym 84% budżet Unii Europejskiej – 29.239,6 tys. zł, 15% udział krajowy – 5.221,4 tys. zł, 1% - wkład własny – 348,1 tys. zł.

⁵⁹ W tym 2.519,8 tys. zł z RPO.

Inwestor nie posiadał formalnie zaakceptowanej aktualizacji zbiorczego zestawienia kosztów inwestycji, co było niezgodne z § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa.

Wniosek inwestora o akceptację zwiększenia wartości kosztorysowej inwestycji ze 179.515 tys. zł do 272.050 tys. zł (wzrost był wynikiem zmiany cen i zakresu rzeczowego, a także zmianą przepisów skutkujących dostosowaniem obiektu budowanego szpitala do ich wymogów) do końca 2009 r. nie uzyskał akceptacji.

Inwestor nie był przygotowany do realizacji inwestycji, co spowodowało konieczność zmiany terminu wykonania przedmiotu umowy (zawartej w 1999 r.) do końca III kwartału 2010 r. Zawarcie umowy na okres dłuższy niż 3 lata wymaga uprzedniej zgody Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, której Inwestor nie posiadał.

Inwestor w latach 2003-2009 do umowy z wykonawcą zawarł 18 aneksów, które obejmowały m.in. roboty nie będące przedmiotem oferty, co spowodowało konieczność zapłaty od początku inwestycji do końca 2009 r. dodatkowo 42.791,1 tys. zł, tj. 27,9% ogółem poniesionych wydatków.

Wykonawca rozpoczął roboty budowlane obiektu budowlanego przed wydaniem decyzji zamiennej o pozwoleniu na budowę. Działania te naruszają przepisy art. 36a ust. 1 i ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

Zapisy o wykonaniu robót dodatkowych, za które zapłacono w 2008 r., zgłaszano do odbioru wpisami do dziennika budowy dopiero w kwietniu 2009 r. Inwestor, w myśl postanowień § 7 ww. umów miał dokonywać odbioru robót na podstawie wpisu do dziennika budowy, a żaden zapis umowny nie zwalniał go z tego obowiązku.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działania Starostwa Powiatowego w Radomsku jako inwestora budowy Szpitala Powiatowego w Radomsku w zakresie przygotowania i nadzoru nad realizowaną inwestycją.

10. Szpital Wojewódzki w budowie w Słupsku

Inwestorem jest Samorząd Województwa Pomorskiego. Dysponentem części budżetowej jest Wojewoda Pomorski.

Inwestycją objęto budowę kompleksu obiektów szpitala w Słupsku na 519 łóżek szpitalnych.

Rys. 30. Budynek główny szpitala.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpo- częcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewi- dywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych ⁶⁰	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
519 łóżek	1986	1993	2010	327.530	252.078	-	57.752	17.700	327.530

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
65.839	65.839⁶¹	100,0	319.525	97,6	8.005	8.005	2,4

⁶⁰ Środki Gminy Słupsk

⁶¹ W tym środki niewygasające Samorządu Województwa Pomorskiego roku 2008 r. – 7.493,6 tys. zł (100 % planowanych), środki z budżetu państwa 49.700 tys. zł (100 % planowanych), środki własne Samorządu Województwa 2.845,5 tys. zł (100 % planowanych) oraz pomoc finansowa Gminy Miejskiej Słupsk 5.800 tys. zł (100 % planowanych).

Inwestor dysponował aktualnym i zaakceptowanym, w dniu 24 października 2008 r. przez Wojewodę Pomorskiego, Programem inwestycji.

Program inwestycji nie zawierał określonych w § 6 ust. 1 pkt 1 lit. g rozporządzenia Rady Ministrów z 3 lipca 2006 r. ws. szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa, danych o planowanym okresie zagospodarowania obiektów budowlanych i innych składników majątkowych, po zakończeniu realizacji inwestycji oraz o planowanej kwocie środków finansowych i źródłach ich pochodzenia, które umożliwiają zagospodarowanie efektów rzeczowych inwestycji w planowanym okresie. Powyższe dane przekazano Wojewodzie Pomorskiemu w trakcie kontroli NIK.

Inwestor prawidłowo sporządzał wnioski o wypłatę dofinansowania i terminowo przekazywał je do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Inwestor zastępczy prawidłowo wywiązywał się z obowiązków polegających m.in. na: zaprojektowaniu i wykonaniu robót budowlanych w istniejącym zespole obiektów szpitala, w tym na sprawowaniu nadzoru nad robotami prowadzonymi przez wykonawców, na podstawie 2 umów zawartych, w latach 2007 i 2008, przez inwestora na kwotę łączną 171.950,0 tys. zł.

W 2009 r. zostały opracowane przez projektanta, przy współudziale inwestora zastępczego zmiany projektowe, a ponadto podpisano aneksy do umów zawartych przez Inwestora z wykonawcami, dotyczące zmian harmonogramów realizacji zamówienia i płatności. Korekty harmonogramów nie spowodowały zmiany terminu zakończenia inwestycji.

Inwestor zastępczy nie zapewnił wszystkich wymaganych programem inwestycji pozwoleń na budowę. Nie zostało wydane pozwolenie na budowę dla lądowiska helikopterów. Brak pozwolenia na budowę lądowiska dla helikopterów wynikał m.in. z faktu, że uzyskanie pozwolenia na budowę wymagało zlokalizowania płyty na terenie Szpitala i uzyskania decyzji o warunkach zabudowy lub wypisu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. M.p.z.p. dla tego obszaru Rada Miasta Słupska zatwierdziła w 2008 r., jednak istniejący plan zagospodarowania terenu Szpitala w budowie nie posiadał wszystkich uzgodnień i zatwierdzeń i na jego podstawie nie można było uzyskać pozwolenia na budowę dla lądowiska. Wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie lądowiska dla śmigłowca sanitarnego został złożony przez Inwestora zastępczego dopiero w dniu 22 lutego 2010 r.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących nierzetelnie sporządzonego planu inwestycji oraz braku zapewnienia pozwolenia na budowę lądowiska dla helikopterów, realizację budowę Szpitala Wojewódzkiego w Słupsku.

11. Przebudowa pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Zakopanem

Inwestorem jest Centralny Ośrodek Sportu Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Zakopanem. Dysponentem części budżetowej jest Minister Sportu i Turystyki.

Inwestycja obejmuje przebudowę pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Zakopanem.

Rys. 31. Widok placu budowy.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produkcyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpoczęcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewidywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
1 pawilon sportowy	2009	2010	2010	12.209	-	-	329	11.880⁶²	12.209

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
10.000⁶³	1.308⁶⁴	13,1	1.698	13,9	10.514	10.514	86,1

⁶² Środki z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej.

⁶³ Środki jw.

⁶⁴ Środki jw.

Przebudowa pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi stanowi część programu sportowo-rekreacyjnego wykorzystania obiektów Ośrodka w ramach koncepcji Parku Sportowego. Celem utworzenia Parku jest kontynuacja przedwojennej idei scalania inwestycji sportowych, o jednolitym urbanistyczno-krajobrazowym charakterze, leżących na obszarze pomiędzy Potokiem Olczyskim a Doliną Białego. Rozpoczętą w październiku 2009 r. realizację zadania przerwano na czas przeprowadzenia zawodów o Puchar Świata w Skokach Narciarskich.

Do czasu zakończenia kontroli NIK inwestycja była zaawansowana w ok. 15%. Wykonano rozbiórkę istniejącego pawilonu, wybudowano w stanie surowym wschodnie skrzydło nowego pawilonu i rozpoczęto przebudowę infrastruktury.

Ośrodek posiadał dokumentację projektową zagospodarowania działki, architektury, konstrukcji, instalacji wodno-kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania, instalacji elektrycznej, wentylacji mechanicznej, opracowaną przez osoby posiadające stosowne uprawnienia. Projekt budowlany zatwierdzony został decyzją o pozwoleniu na budowę, wydaną przez Starostę Tatrzańskiego w dniu 29 września 2008 r.

Wniosek do Ministra Sportu i Turystyki o dofinansowanie inwestycji ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej zawierał wszystkie wymagane informacje.

Wykonawca inwestycji wybrany został w trybie przetargu nieograniczonego. Ośrodek, zgodnie z wymaganiami Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, podpisał umowę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego na finansowanie inwestycji, której etapowe rozliczanie następowało poprzez potwierdzenie ich wykonania protokołami odbioru i sprawdzenie faktur wystawionych przez wykonawcę pod względem merytorycznym.

Kontrola NIK wykazała niedotrzymanie przez wykonawcę terminu realizacji etapu robót przy obiekcie przeznaczonym do nowej lokalizacji stacji transformatorowej i powstanie opóźnienia o ponad 2 miesiące (według stanu na dzień 22 lutego 2010 r.)

W związku z zawinionym przez wykonawcę opóźnieniem w realizacji robót, zmieniono lidera konsorcjum wykonawcy oraz określono wysokość kar umownych za opóźnienie, zawieszając ich egzekwowanie od wykonawcy do czasu zakończenia zadania.

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień dotyczących terminowości, realizację inwestycji pn. Przebudowa pawilonu sportowego przy Wielkiej Krokwi w Zakopanem.

12. Budowa Drogowego Przejścia Granicznego w Dołhobyczowie

Inwestorem jest Lubelski Zarząd Przejść Granicznych w Chełmie. Dysponentem części budżetowej jest Wojewoda Lubelski.

Inwestycja obejmuje budowę drogowego przejścia granicznego w Dołhobyczowie.

Rys. 32. Pierwszy z budynków Drogowego Przejścia Granicznego w Dołhobyczowie.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpo- częcie inwestycji	Rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewi- dywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
Przepusto- wość 5.030 pojazdów na dobę	2007	2011	2013	297.249	297.249	-	-	-	297.249

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
24.624	24.622	100,0	30.332	10,2	252.144	252.144	84,8

Lubelski Zarząd Przejść Granicznych 28 sierpnia 2008 r. opracował i przedstawił do akceptacji Wojewodzie Lubelskiemu Program inwestycji (zatwierdzony dnia 18 września 2008 r.). W okresie przed zatwierdzeniem ww. programu inwestor wydatkował z budżetu kwotę 5.461,1 tys. zł, przez co naruszył postanowienia § 6 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady

Ministrów z 3 lipca 2006 r. ws. szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa.

Inwestor posiadał komplet projektów budowlanych i wykonawczych.

Plan wydatków inwestora na 2009 r. w zakresie realizacji inwestycji pn. „Budowa Drogowego Przejścia Granicznego w Dołhobyczowie” (budowa DPG w Dołhobyczowie) określony na 24.624 tys. zł został zrealizowany w 100%. Do czasu zakończenia kontroli wykonano w stanie surowym zamkniętym: budynek główny, cztery pawilony kontroli paszportowo-celnej, sześć pawilonów dla funkcjonariuszy celnych i straży granicznej oraz roboty ziemne, przyłącze energetyczne i sieci wodociągowo-kanalizacyjne.

W projekcie wykonawczym, poza rysunkami stanowiącymi kopię rysunków ujętych w projekcie budowlanym, dodatkowo wykonano rysunki trzech przekrojów poprzecznych, trzech detali ścianki attykowej, trzy wykazy balustrad klatki schodowej i rysunek kraty okiennej. Dla potrzeb uzyskania pozwolenia na budowę wystarczający był jeden projekt charakteryzujący się większą szczegółowością części rysunkowej i spełniający wymogi art. 34 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane⁶⁵, co potwierdziły wyjaśnienia uzyskane od Starosty Hrubieszowskiego (organ wydający pozwolenia na budowę DPG w Dołhobyczowie). Wykonanie objętych kontrolą projektów wykonawczych branży architektonicznej w identycznym zakresie części opisowych jak projekty budowlane oraz takiej samej skali rysunków podstawowych, uzupełnionych jedynie w zakresie dodatkowych przekrojów i detali architektonicznych było działaniem niegospodarnym.

Przedmiary robót z branży budowlanej i teletechnicznej w ilości 82 szt. (43,6% ogółu), nie zawierały karty tytułowej, nazwy zamawiającego, nazwy i kodów (grupy, klasy i kategorii robót), adresu obiektu budowlanego, nazwy i adresu zamawiającego, daty opracowania przedmiaru robót oraz nazwiska osoby sporządzającej to opracowanie, co naruszało wymogi § 6-§ 8 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego⁶⁶

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości ocenia, sposób realizacji inwestycji pn. Budowa Drogowego Przejścia Granicznego w Dołhobyczowie.

⁶⁵ Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.

⁶⁶ Dz. U. Nr 202, poz. 2072 ze zm.

13. Budowa bloku operacyjnego wraz ze sterylizacją i oddziałem intensywnej terapii oraz kliniki szybkiej diagnostyki dla Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc

Inwestorem jest Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie. Dysponentem części budżetowej jest Minister Zdrowia.

Inwestycja obejmuje dobudowę nowego bloku (skrzydła budynku) oraz przebudowę części istniejącego budynku Instytutu.

Rys. 33. Budynek bloku operacyjnego Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc – w budowie.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produkcyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					według inwestora w czasie kontroli
	rozpoczęcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				
		pierwotnie	przewidywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych ⁶⁷	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
22 łóżka	2007 roboty od 2008	2011	2011	69.000	10.350	-	-	58.650	69.000

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
13.885	14.584⁶⁸	105,0	19.132	27,7	49.868	49.868	72,3

⁶⁷ Finansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

⁶⁸ Wydatki na inwestycję z rachunków IGiCP w kwocie 698 tys. zł.

Instytut posiadał projekty budowlane zatwierdzone w decyzjach o pozwoleniu na budowę, projekty wykonawcze i przedmiary robót – w zakresie całego zamierzenia inwestycyjnego.

Zakres inwestycji obejmuje dobudowę nowego bloku (skrzydła budynku) o powierzchni zabudowy 1.106 m², powierzchni użytkowej 4.939 m² i kubaturze 20.870 m³, oraz przebudowę części istniejącego budynku o powierzchni 2.960 m² (w wersji realizowanej ze środków dotacji budżetowej) zwiększonej następnie (o 287 m²) do 3.247 m² (w wersji realizowanej z dotacji z Unii Europejskiej).

W okresie od 2007 r. (roboty budowlane zostały rozpoczęte w listopadzie 2008 r.) do dnia 22 lipca 2009 r. inwestycja była realizowana i finansowana ze środków budżetu państwa bez zaakceptowanego przez Ministra Zdrowia programu inwestycji. Zatwierdzona w programie wartość kosztorysowa inwestycji opiewała na kwotę 60.099 tys. zł, z zastrzeżeniem sfinansowania inwestycji ze środków z budżetu państwa części 46 – Zdrowie w wysokości 53.283 tys. zł. W dniu 18 września 2009 r. Instytut (jako beneficjent) podpisał umowę z Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia w Warszawie (jako Instytucją Wdrażającą podległą Ministrowi Zdrowia), na dofinansowanie inwestycji pod zmienioną nazwą: „Poprawa efektywności leczenia chorób płuc w Instytucie Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie” o całkowitym koszcie realizacji wynoszącym 69.000 tys. zł. Dofinansowanie inwestycji z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego może wynieść maksymalnie 58.650 tys. zł (tj. 85%), a ze środków z budżetu państwa 15%, czyli 10.350 tys. zł. Od rozpoczęcia inwestycji do końca 2009 r. inwestor wydatkował łącznie 19.132 tys. zł, w tym z EFRR 8.683 tys. zł.

Instytut nieterminowo dokonał zapłaty 8, spośród 29 faktur, na łączną kwotę 2.114,4 tys. zł, m.in. za roboty budowlane, prace projektowe oraz sprawowanie nadzoru inwestorskiego. Zwłoka w zapłacie wynagrodzenia wyniosła od 5 do 73 dni. Przyczyną nieterminowych płatności był niedobór środków finansowych na rachunku bankowym (opóźnienia w przekazywaniu środków z budżetu państwa), a w jednym przypadku pomyłka inwestora w zaksięgowaniu daty płatności faktury. Podmioty wystawiające faktury nie naliczyły odsetek za zwłokę w zapłacie.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację inwestycji przez Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w 2009 r., pomimo opóźnień w realizowaniu zobowiązań.

14. Budowa Obiektu Medyczno-Administracyjnego Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu

Inwestorem jest Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu. Dysponentem części budżetowej jest Minister Zdrowia.

Rys. 34. Budynek Medyczno-Administracyjny – w realizacji.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpo- częcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewi- dywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
90 łózek	2006	2008	2010	103.166	31.930	-	47.553	23.683	103.166

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
18.310⁶⁹	21.899⁷⁰	119,6	43.898	42,6	59.384	59.384	55,9

Inwestycja obejmuje budowę obiektu medyczno-administracyjnego: przychodni, oddziału transplantologii płuc, serca, niewydolności krążeniowo-oddechowej, kardiologii

⁶⁹ W tym 9.265 tys. zł z budżetu państwa, 45 tys. zł ze środków własnych i 9.000 tys. zł z budżetu województwa śląskiego.

⁷⁰ W tym 9.265 tys. zł z budżetu państwa, 3.634 tys. zł ze środków własnych i 9.000 tys. zł z budżetu województwa śląskiego.

i angiologii oraz części administracyjnej dla potrzeb Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu.

Inwestor posiadał zatwierdzony przez Ministra Zdrowia program inwestycji, skorygowany w grudniu 2009 r. zgodnie z wymogami, oraz posiadał program funkcjonalno-użytkowy obejmujący opis zadania budowlanego.

Na podstawie decyzji o pozwoleniu na budowę rozpoczęto w sierpniu 2006 r. i prowadzono do końca września 2009 r. roboty budowlane w ramach inwestycji.

Realizacja wydatków była zgodna z zasadami finansowania inwestycji, a środki na realizację inwestycji zapewniano zgodnie z harmonogramem.

Stwierdzone nieprawidłowości w trakcie realizacji zadania dotyczyły w szczególności:

- Dopuszczenia do prowadzenia przez wykonawcę robót budowlanych w zakresie budowy nowej stacji transformatorowej bez posiadania decyzji o zmianie pozwolenia na budowę, zatwierdzającej projekt budowlany zamienny;
- Braku właściwej koordynacji zakupów wyposażenia u sprzętu medycznego. Do dnia zakończenia kontroli zakupiony w grudniu 2009 r. sprzęt medyczny był zmagazynowany, a negatywnym skutkiem było rozpoczęcie biegu terminów gwarancji. W przypadku 17 pozycji (spośród 22) zakupionego sprzętu o wartości 2.843,7 tys. zł terminy gwarancji rozpoczęły bieg w dniu protokołu odbioru bądź sprzedaży lub do 3 miesięcy od tej daty i upłyną po okresie od 12 do 60 miesięcy;
- Odrzucenia korzystniejszej oferty w przetargu nieograniczonym na wykonanie prac projektowych i wykonanie robót budowlano-montażowych w systemie „pod klucz”. Cena ofertowa firmy odrzuconej była niższa o 3.071,1 tys. zł od kwoty oferty wybranej przy jedynym kryterium oceny ofert – najniższa cena;
- Nie odrzucenia oferty wykonawcy wybranego do realizacji inwestycji pomimo, że zachodziły do tego stosowne przesłanki. Cena określona w tej ofercie za dokumentację projektową wynosiła brutto 1.415,2 tys. zł i stanowiła 3,9% całego wynagrodzenia ofertowego, podczas gdy zamawiający zastrzegł w SIWZ, że cena ta nie może być wyższa niż 3,5% całego wynagrodzenia ofertowego;
- Udzielenia zamówienia publicznego w trybie wolnej ręki na roboty dodatkowe, dotyczące zaprojektowania i budowy dodatkowego systemu zasilającego w moc elektryczną, pomimo, że nie zachodziły przesłanki zastosowania takiego trybu. Możliwość udzielenia zamówienia dodatkowego w trybie z wolnej ręki musi wynikać z okoliczności obiektywnie nieprzewidywalnych. Nie może być następstwem braku należytej staranności czy też nieprawidłowego przygotowania inwestycji.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła działalność ŚCCS w zakresie przygotowania realizacji inwestycji, natomiast negatywnie realizację i sprawowany nadzór nad przebiegiem procesu inwestycyjnego, w szczególności dopuszczenie do realizacji robót budowlanych bez zatwierdzonej decyzji o zmianie pozwolenia na budowę oraz prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem trybu i zasad określanych ustawą – Prawo zamówień publicznych.

15. Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego

Inwestorem jest Uniwersytet Jagielloński w Krakowie. Dysponentem części budżetowej jest Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Rys. 35. Budynek Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produkcyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpoczęcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewidywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
25.635m ² pow. użytkowej	2003	2004	2011	241.986	241.914	-	72	-	241.986

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
50.012⁷¹	50.074⁷²	100,1	162.351	67,1	79.634	79.634	32,1

Inwestycja realizowana w ramach programu wieloletniego „Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego” obejmowała w 2009 r. zadania dotyczące budowy: Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej, Instytutu Zoologii oraz Infrastruktury (Ciąg pieszo-jezdny Aleja Wawelska).

⁷¹ W tym z budżetu państwa 50.000 tys. zł, środki własne 12 tys. zł.

⁷² W tym z budżetu państwa 50.000 tys. zł, środki własne 12 tys. zł i środki z odsetek i inne 62 tys. zł.

Ustawą o ustanowieniu programu wieloletniego z 2001 r. „Budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia Uniwersytetu Jagiellońskiego” ustalono okres realizacji programu na lata 2001-2010 i kwotę dofinansowania w wysokości 600.000 tys. zł, przy wartości kosztorysowej zadań objętych programem wynoszącej 820.000 tys. zł w cenach roku 2001. Ustawą z dnia 3 kwietnia 2009 r. o zmianie ww. ustawy wydłużono okres realizacji do 2015 r. i zwiększono kwotę dofinansowania programu do 946.543 tys. zł przy wartości kosztorysowej zadań objętych programem wynoszącej 962.500 tys. zł w cenach roku 2008.

Uniwersytet do 2009 r. nie opracował programów inwestycji. Sporządzone w 2009 r. programy były przesłane do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego odpowiednio dla ww. inwestycji w dniach: 28 kwietnia 2009 r., 14 kwietnia 2009 r. i 16 października 2009 r.

Inwestor posiadał kompletną i aktualną dokumentację projektową dotyczącą realizacji inwestycji oraz uzyskał wymagane pozwolenia na budowę.

Przy realizacji zadania pn. Budowa Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej, wystąpiły opóźnienia w opracowaniu projektów wykonawczych oraz dokonano zmiany terminu zakończenia realizacji tego zadania.

W 2009 r. realizowano 3 ww. zadania o łącznej wartości kosztorysowej 241.986 tys. zł w cenach 2009 r.

- Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej rozpoczęty w 2003 r. (roboty budowlane w 2006 r.) zakończono w 2009 r. (roboty budowlane w 2008 r.) i przekazano do użytkowania w dniu 23 stycznia 2009 r. W 2009 r. wydatkowano środki w wysokości 26.428 tys. zł, co stanowiło 100% planu.
- Instytut Zoologii rozpoczęty w 2004 r. (roboty budowlane w 2009 r.). Zakończenie zaplanowano na sierpień 2011 r. Do dnia 10 lutego 2010 r. wykonano stan surowy otwarty 3 piętrowego budynku składającego się z 4 segmentów (100% robót żelbetowych) stan zaawansowania robót budowlano-montażowych wynosił 40% zakresu rzeczowego i był zgodny z harmonogramem. W 2009 r. wydatkowano środki w wysokości 23.518 tys. zł, co stanowiło 100,2% planu wynoszącego 23.468 tys. zł.
- Infrastruktura (Ciąg pieszo-jezdny Aleja Wawelska) rozpoczęto w 2007 r. (roboty budowlane 2009 r.). Na dzień 31 grudnia 2009 r. wykonano roboty dotyczące m.in.: przebudowy istniejącego oświetlenia, kanalizacji teletechnicznej, wycinki drzew oraz zdjęcie humusu, co stanowiło poniżej 10% zaangażowania rzeczowego i finansowego.

Kontrola wykazała, że w toku realizacji zadania „Instytut Zoologii”, inwestor z opóźnieniem wynoszącym 67 dni dokonał zapłaty faktur. Uniwersytet nie został obciążony odsetkami karnymi za nieterminowe regulowanie płatności.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Uniwersytetu w zakresie przygotowania i realizacji 3 zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach Budowy Kampusu pomimo uchybień, dotyczących opóźnień w opracowaniu programów inwestycyjnych dla objętych kontrolą zadań inwestycyjnych, realizacji robót oraz w regulowaniu płatności.

16. Budowa Hali Sportowej Poznań-Morasko

Inwestorem jest Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Dysponentem części budżetowej jest Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Inwestycja obejmuje budowę Hali Sportowej Poznań-Morasko (wraz z niezbędnymi sieciami) o powierzchni użytkowej hali 5.217 m² i kubaturze 63.713 m³.

Rys. 36. Hala Sportowa Poznań-Morasko – widok od strony wejścia – w realizacji.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpo- częcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewi- dywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
5.217m ² pow. użytkowej	2008	2010	2010	32.000	25.000	-	7.000	-	32.000

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
15.400	16.904⁷³	109,8	21.499	67,2	10.501	14.260	44,6

W latach 2008-2009, wnioski o kolejne transze dotacji składane były na podstawie niezaktualizowanego programu inwestycji

⁷³ Kwota nadwyżki środków 1.504 tys. zł pochodziła ze środków własnych Uniwersytetu.

Realizację inwestycji o wartości kosztorysowej w wysokości 32.000 tys. zł, w tym 25.000 tys. zł (78,1%) z dotacji budżetu państwa i 7.000 tys. zł ze środków własnych inwestora zaplanowano na okres od czerwca 2008 r. do czerwca 2010 r. Na realizację tego zadania w 2009 r. poniesiono nakłady w kwocie w 16.904 tys. zł, z dotacji budżetu państwa (15.400 tys. zł) oraz środków własnych (1.504 tys. zł). Do czasu zakończenia kontroli NIK Uniwersytet nie podjął skutecznych działań w celu zapewnienia zadeklarowanych środków własnych, co miało wpływ na powstanie opóźnienia w jej realizacji.

Do dnia 31 grudnia 2009 r. zakończono budowę stanu surowego otwartego. Wykonano w 90% konstrukcje stalową elewacji z oszkleniem, w 70% pokrycie dachu hali. W trakcie realizacji są roboty wykończeniowe (ścianki działowe, tynki i posadzki, sieci wewnętrzne, stolarka aluminiowa, wentylacja mechaniczna, węzeł cieplny). Stan zaawansowania całości robót około 70%.

Stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia w zakresie przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie robót budowlanych, projektowych i sprawowanie nadzoru autorskiego polegające na braku wszystkich danych wymaganych przepisami rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁷⁴. Jeden z członków komisji przetargowej złożył oświadczenie wymagane w art. 17 ustawy – Prawo zamówień publicznych dotyczące postępowania z 2006 r. dopiero podczas kontroli NIK, tj. w dniu 20 stycznia 2010 r. Ponadto, 41% kosztorysów stanowiących podstawę ustalenia wartości zamówień, sporządzona została wcześniej niż sześć miesięcy przed wszczęciem postępowania, co było niezgodne z art. 35 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Kontrola wykazała, że Uniwersytet za niedotrzymanie terminu realizacji zamówienia na dokumentację projektową hali sportowej wyegzekwował od autora dokumentacji kwotę 162,8 tys. zł tytułem kary umownej.

Ustalenia kontroli NIK wykazały, że działania inspektorów nadzoru w zakresie egzekwowania od kierowników budów rzetelnego prowadzenia dzienników budowy, nie były skuteczne. W dziennikach nie odnotowywano m. in. protokółów sporządzonych w trakcie budowy, faktu pobierania próbek materiałowych, rozpoczęcia i zakończenia danych robót.

Uniwersytet przeznaczył kwotę 178,5 tys. zł, pochodzącą z dotacji celowej na dofinansowanie inwestycji, na refundację własnych wydatków poniesionych na przygotowanie przedmiotowej inwestycji przed rokiem 2007, tj. przed złożeniem wniosków o dofinansowanie i uzyskaniem dotacji oraz wypłacił 82,3 tys. zł (dodatki do wynagrodzeń) pracownikom Uniwersytetu, którzy w ramach swoich zakresów czynności mieli obowiązek sprawować nadzór inwestorski na przebiegiem realizowanych inwestycji.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Uniwersytet inwestycji, natomiast negatywnie brak zapewnienia środków własnych na finansowanie inwestycji, finansowanie wynagrodzeń pracowników Uniwersytetu z dotacji na inwestycję, prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem zasad i trybu ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz brak właściwego nadzoru nad realizacją inwestycji.

⁷⁴ Dz. U z 2007 r. Nr 202, poz. 1463.

17. Budynek dydaktyczny Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile

Inwestorem jest Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Dysponentem części budżetowej jest Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Inwestycja obejmuje budowę budynku dydaktycznego Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile o powierzchni użytkowej 5.893 m² i kubaturze 32.180 m³.

Rys. 37. Budynek dydaktyczny Kolegium Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Pile.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produkcyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpoczęcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewidywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
5.893m ² pow. użytkowej	2008	2010	2010	45.100	40.000	-	5.100	-	45.100

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
10.003	12.156 ⁷⁵	121,5	19.747	43,8	25.353	25.864	57,3

W latach 2008-2009, wnioski o kolejne transze dotacji składane były na podstawie niezaktualizowanego programu inwestycji

⁷⁵ Kwota nadwyżki środków 2.153 tys. zł pochodziła ze środków własnych Uniwersytetu.

Do dnia 31 grudnia 2009 r. zakończono budowę stanu surowego – konstrukcję monolityczną obiektu. Wykonano w 70% konstrukcję aluminiową elewacji z oszkleniem, w 40% pokrycie dachu wraz z izolacją stropodachu. W trakcie realizacji są roboty wykończeniowe polegające na wykonaniu ścianek działowych, montażu wewnętrznej instalacji kanalizacyjnej, wodociągowej, centralnego ogrzewania, wentylacja mechanicznej z chłodzeniem, instalacji wewnętrznej elektrycznej sygnalizacji pożaru, system monitoringu, okablowanie strukturalne. Stan zaawansowania całości robót około 50%.

Realizację inwestycji o wartości kosztorysowej w wysokości 45.100 tys. zł, w tym 40.000 tys. zł (88,7%) z dotacji budżetu państwa i 5.100 tys. zł ze środków własnych inwestora zaplanowano na okres od lipca 2008 r. do kwietnia 2010 r. Na realizację tego zadania w 2009 r. poniesiono nakłady w kwocie w 12.156 tys. zł, z dotacji budżetu państwa (10.003 tys. zł) oraz środków własnych (2.153 tys. zł). Do czasu zakończenia kontroli NIK Uniwersytet nie podjął skutecznych działań w celu zapewnienia zadeklarowanych środków własnych, co miało wpływ na powstanie opóźnienia w jej realizacji.

Ustalono, że Uniwersytet prowadził postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie robót budowlanych, projektowych oraz sprawowanie nadzoru autorskiego uchylając przepisom rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁷⁶. W dokumentacji przetargowej brak było wszystkich danych wymaganych ww. rozporządzeniem, np.: jeden z członków komisji przetargowej złożył oświadczenie wymagane w art. 17 ustawy – Prawo zamówień publicznych dotyczące postępowania z 2006 r. dopiero podczas kontroli NIK, tj. w dniu 20 stycznia 2010 r. Kosztorysy stanowiące podstawę ustalenia wartości zamówień (41% sporządzonych kosztorysów) sporządzone zostały na ponad pół roku przed wszczęciem postępowania, co było niezgodne z art. 35 ust. 1 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Kontrola wykazała, że nie wyegzekwowano od kierownika budowy obowiązku sporządzenia kompletnego planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Stwierdzono, że działania inspektorów nadzoru w zakresie egzekwowania od kierowników budów rzetelnego prowadzenia dzienników budowy, nie były skuteczne. W dziennikach nie odnotowywano m. in. protokołów sporządzonych w trakcie budowy, faktu pobierania próbek materiałowych oraz rozpoczęcia i zakończenia danych robót.

Uniwersytet przeznaczył kwotę 383,0 tys. zł, pochodzącą z dotacji celowej otrzymanej na dofinansowanie inwestycji, na refundację własnych wydatków poniesionych na przygotowanie przedmiotowej inwestycji przed rokiem 2007, tj. przed złożeniem wniosków o dofinansowanie i uzyskaniem dotacji oraz wypłacił 7,3 tys. zł „dodatki do wynagrodzeń” pracowników Uniwersytetu, którzy w ramach swoich zakresów czynności mieli obowiązek sprawować nadzór inwestorski na przebiegiem realizowanych inwestycji.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację przez Uniwersytet inwestycji, natomiast negatywnie brak zapewnienia środków własnych na finansowanie inwestycji, finansowanie wynagrodzeń pracowników Uniwersytetu z dotacji na inwestycję, prowadzenie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem zasad i trybu ustawy – Prawo zamówień publicznych, brak właściwego nadzoru nad realizacją inwestycji.

⁷⁶ Zob. przypis nr 76.

18. Budowa budynku dydaktycznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego

Inwestorem jest Uniwersytet Łódzki. Dysponentem części budżetowej jest Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Inwestycja obejmuje budowę budynku dydaktycznego i kubaturze 106.000 m³.

Rys. 38. Budynek dydaktycznego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego.

Źródło: http://www.wpia.uni.lodz.pl/wpia_prezentacja/index.html

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpo- częcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewi- dzwany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
21.500 m ² łącznej powierzchni	2006	2009	2008	121.371	115.000	-	6.371	-	121.371

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
16.075⁷⁷	15.910⁷⁸	99,0	121.371	100,0	0	0	0

Poniesione w 2009 r. nakłady w kwocie 15.910 tys. zł zrealizowane były z dotacji budżetowej w wysokości 15.622 tys. zł, w tym 622 tys. zł z dotacji z roku 2008, oraz środków własnych w kwocie 288 tys. zł. Ponadto ze środków pochodzących z dotacji budżetowej

⁷⁷ W tym środki budżetowe 15.000 tys. zł oraz środki własne 1.075 tys. zł.

⁷⁸ W tym środki budżetowe środki własne 288 tys. zł.

sfinansowano budowę parkingu (233,9 tys. zł), który nie był objęty zakresem programu inwestycji budynku WPiA. Uniwersytet nierzetelnie sporządził informację o realizacji zadań inwestycyjnych w 2008 r. przesłaną do MNiSZW, w której w pozycji środków na koniec okresu sprawozdawczego wykazano „zero” zamiast faktycznej niewykorzystanej kwoty tj. 622 tys. zł.

W 2009 r. Uniwersytet przeprowadził postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego o wartości 40.000 zł na wykonanie robót rozbiórkowych budynku wraz z dokumentacją i uzyskaniem pozwolenia na rozbiórkę, z naruszeniem zasad i trybów określonych przepisami ustawy – Prawo zamówień publicznych.

Na dzień 1 stycznia 2009 r. inwestor posiadał zobowiązania wymagalne w kwocie ogółem 13.533 tys. zł. Inwestor wypłacał należności w należytych wysokościach, jednak część faktur uregulowana została po terminie. W żadnym przypadku nie naliczono Uniwersytetowi kar z tytułu niedotrzymywania terminów płatności, określonych w umowach zawartych z wykonawcami robót, dostaw i usług. Opóźnienia w płatnościach wynikały z okresowych braków środków z dotacji budżetowej oraz z opóźnień w usuwaniu usterek przez wykonawców.

Inspektorzy nadzoru inwestorskiego (pracownicy Uniwersytetu) m. in. dokonywali odbiorów technicznych, sprawdzali jakość wykonanych robót i materiałów budowlanych oraz przeprowadzali kontrole rozliczeń finansowych. Uniwersytet naliczył kary umowne (ogółem w kwocie 50,7 tys. zł) tytułem zwłoki w usuwaniu wad w wykonanym wyposażeniu meblowym w budynku.

W ocenie NIK, jako brak konsekwencji ze strony władz Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu wskazano zgłoszenie 105 zmian w budynku WPiA w końcowej fazie realizacji inwestycji, pomimo wcześniejszych konsultacji i uzgodnień na etapie tworzenia dokumentacji projektowej. Wynikiem wprowadzonych zmian i braków w dokumentacji, była konieczność wykonania robót dodatkowych o łącznych kosztach 1.703,1 tys. zł.

Uniwersytet sporządził nierzetelnie i nieterminowo przekazał rozliczenie finansowe inwestycji. W przekazanym w dniu 11 marca 2009 r. (92 dni po terminie) rozliczeniu wykazano poniesienie kosztów w wysokości ogółem 121.821,1 tys. zł, zamiast faktycznie poniesionych 121.371,4 tys. zł (różnica 449,7 tys. zł). Rozliczenie zawierało ponadto 4 pozycje kosztów robót i dostaw, które na dzień składania nie były zrealizowane.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Uniwersytetu związane z realizacją inwestycji. Negatywnie natomiast ocenia niegospodarne wydatkowanie środków z dotacji na inwestycję, udzielania zamówień publicznych z naruszeniem trybu i zasad określonych w ustawie – Prawo zamówień publicznych, nieterminowe regulowanie zobowiązań oraz nierzetelne opracowywanie i nieterminowe przekazywanie sprawozdań z realizacji inwestycji.

19. Kontynuacja adaptacji i remontu budynku przy ul. Kusocińskiego 51 w Kielcach na potrzeby Archiwum Państwowego w Kielcach

Inwestorem jest Archiwum Państwowe w Kielcach. Dysponentem części budżetowej jest Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Inwestycja obejmuje modernizację (przebudowę budynku koszarowego) przy ul. Kusocińskiego 51 w Kielcach przeznaczonego na siedzibę Archiwum Państwowego w Kielcach.

Rys. 39. Elewacja budynku przy ul. Kusocińskiego 51 w Kielcach – w toku adaptacji i remontu.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpo- częcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewi- dywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
1 budynek	2006	2009	2011	22.144	22.144	-	-	-	15.608

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
6.444	6.444	100,0	11.376	51,4	4.805	10.768	69,0

Inwestor w ramach przygotowania realizacji inwestycji opracował w 2007 r. wymagany program inwestycji (zmieniany do końca 2009 r. osiem razy) oraz posiadał kompletną dokumentację projektową, w tym projekt budowlany zatwierdzony w decyzji o pozwoleniu na budowę.

Na dzień 31 grudnia 2009 r. zaawansowanie realizacji inwestycji wyniosło łącznie 51,4%. Zakończono w całości izolacje piwnic, wzmocniono fundamenty, wykonano kotłownię, roboty sanitarne oraz instalacje światłowodowe. W ponad 80% wykonane zostały roboty murowe, posadzki, stolarka okienna i drzwiowa, poddasze, dach, stropy, elewacje i instalacje wewnętrzne.

Archiwum nie korzystało z możliwości udziału w odbiorach częściowych, końcowych, odbiorach robót zanikowych oraz uprawnień do uzyskiwania bezpośrednich danych co do postępu prac budowlanych, wynikających z postanowień umowy z konsorcjum wykonującego funkcje inwestora zastępczego.

Archiwum ustaliło należność Skarbu Państwa, z tytułu naliczonych kar umownych, w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia. Archiwum obciążyło wykonawcę projektu budowlano-wykonawczego karą umowną, z tytułu nieterminowego wykonania umowy, w wysokości 0,9 tys. zł zamiast w wysokości 3,3 tys. zł, tj. niższej o 2,4 tys. zł. W trakcie kontroli NIK, wykonawca projektu dokonał wpłaty na rachunek Archiwum pozostałej należnej kwoty (2,4 tys. zł) z tytułu kary umownej.

Kontrola wykazała, że w jednym z prowadzonych postępowań o zamówienie publiczne, którego przygotowanie i przeprowadzenie powierzono na podstawie art. ust 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych⁷⁹ osobie trzeciej, niezgodnie ze stanem faktycznym podano datę otwarcia ofert. Siedmiu członków komisji złożyło wymagane oświadczenia z art. 17 ust. 1 pkt 2-4 o nie występowaniu okoliczności powodujących ich wyłączenie z postępowania, przed otrzymaniem wszystkich ofert, tj. wówczas, gdy nie można było stwierdzić czy nie występują okoliczności wyłączające ich udział.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Archiwum związane z realizacją inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości polegających na udzieleniu zamówienia publicznego z naruszeniem trybu i zasad określonych w ustawie – Prawo zamówień publicznych oraz niewłaściwym naliczeniu kwoty kar umownych.

⁷⁹ Zob. przypis nr 8.

20. Dokończenie budowy stopnia wodnego Malczyce

Inwestorem jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Dysponentem części budżetowej jest Minister Środowiska.

Rys. 40. Plac budowy stopnia wodnego Malczyce.

Źródło: Kontrola NIK

Termin realizacji i wartość kosztorysowa inwestycji

Przyrost zdolności produk- cyjnej (usług.)	Terminy realizacji inwestycji (rok)			Wartość kosztorysowa inwestycji (WKI) w tys. zł					
	rozpo- częcie inwestycji	rok zakończenia – planowany		aktualna w 2009 r.	w tym do finansowania ze środków				według inwestora w czasie kontroli
		pierwotnie	przewi- dywany		budżetu państwa	kredytu	własnych	innych	
1	2	3	4	5	5a	5b	5c	5d	6
9,0 MW mocy z elekt- rowni wodnej	1997	2002	2013	800.561	27.047 ⁸⁰	-	-	773.514 ⁸¹	800.561

Wartość nakładów inwestycyjnych

w tys. zł

Plan i wykonanie w 2009 r.			Od początku inwest. do 31.12. 2009 r.		Do poniesienia po 31.12.2009 r.		
Plan	Wykonanie	Stopień wykonania w %	poniesione nakłady	zaawansowanie finansowe w % (rubryka 10:5)	wg aktualnej w 2009 r. WKI	wg inwestora w czasie kontroli	% nakładów do ukończ. inwest. (rubryka 13:6)
7	8	9	10	11	12	13	14
98.506	98.640⁸²	100,1	402.355	50,3	398.206	398.206	49,7

Program inwestycji zakresie wykonania stopnia wodnego Malczyce na rzece Odrze zatwierdzono w 1994 r., a w 1996 r. zatwierdzono do realizacji projekt budowlany inwestycji.

⁸⁰ Uwzględniono tylko sumę nakładów planowanych z Programu Odra-2006 16.784 tys. zł (w 2008 r.) i z rezerwy celowej 10.263 tys. zł (w 2009 r.), od 2002 r. inwestycja dofinansowana była niewielkimi środkami z rezerwy celowej w ramach programu Odra-2006.

⁸¹ Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

⁸² W tym – 88.377,0 tys. zł z NFOŚiGW.

Budowę inwestycji rozpoczęto w IV kwartale 1997 r., a aktualny termin jej zakończenia (po wcześniejszych 4 krotnych zmianach) określono na koniec 2011 r. Kontrola wykazała, iż pomimo upływu 12 lat, tj. ponad 4/5 zaplanowanego okresu budowy stopnia wodnego, zakres rzeczowy inwestycji wykonany został jedynie w około 1/5. Wartość kosztorysowa inwestycji w cenach 2009 r. wynosiła 800.561 tys. zł.

Wykonane w 2009 r. wydatki na inwestycję były o 32.763 tys. zł, tj. o 49,7% wyższe niż w 2008 r. Mimo tego nakłady poniesione do końca 2009 r. na jej realizację wyniosły 402.355 tys. zł (50,2%). Przewidywany według inwestora realny termin zakończenia przedsięwzięcia spowodowany głównie niewystarczającym finansowaniem powinien nastąpić w 2013 r.

RZGW zapewnił, stosownie do obowiązków wynikających z art. 18 ust. 1 pkt. 1 ustawy – Prawo budowlane, opracowanie potrzebnych w 2009 r. projektów wykonawczych inwestycji, które były sprawdzone przez osoby posiadające uprawnienia budowlane do projektowania odpowiedniej specjalności. Ustalony został kierownik budowy i zewnętrzny nadzór inwestorski. Niedopełniono natomiast obowiązku dokonania wymaganych wpisów w dziennikach budowy, m.in. dotyczących wykonawcy robót, kierowników robót, inspektorów nadzoru i nadzoru autorskiego, a także oświadczenia o przyjęciu powierzonych obowiązków, co stanowiło naruszenie art. 45 ust. 2 ustawy – Prawo budowlane.

Negatywnie oceniono działania RZGW w sprawie wyłączenia z produkcji na potrzeby realizowanej inwestycji gruntów leśnych o powierzchni 7,0357 ha (w tym 6,1679 ha lasów ochronnych) wchodzących w skład oddziałów Nadleśnictwa Miękinia. Ustalono, że należność z ww. tytułu - na kwotę łączną 3.536,1 tys. zł - została uregulowana już w dniu 28 sierpnia 2009 r., mimo że do dnia zakończenia kontroli (25 marca 2010 r.) RZGW nie podjął działań dotyczących wycinki drzew. Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, obowiązek wniesienia należności, o której wyżej, powstaje dopiero od dnia faktycznego wyłączenia gruntów z produkcji co oznacza (wycinki drzew), że RZGW nie był zobowiązany do jej zapłacenia zarówno w 2009 r., jak i do dnia zakończenia kontroli. Kontrola wykazała ponadto, iż wymierzone decyzją RDLP we Wrocławiu z 28 listopada 2008 r. opłaty z tytułu wyłączenia gruntów z produkcji, nie zostały ujęte w 2008 r. w księgach rachunkowych RZGW, co było naruszeniem ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości m.in. art. 6 ust. 1, art. 20 ust. 1 oraz art. 24. ust. 1. Dodatkowo nieuwjęcie tego niewymagalnego zobowiązania w księgach rachunkowych skutkowało także niewykazaniem go w sprawozdaniu rocznym (Rb -28) z wykonania planu wydatków budżetu państwa za 2008 r., przez co było nierzetelne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację w 2009 r. inwestycji, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących niewyegzekwowania należytego prowadzenia dzienników budowy oraz niegospodarnego wydatkowania kwoty 3.536,1 tys. zł z tytułu opłaty za wyłączenie gruntów z produkcji gruntów leśnych, pomimo braku formalnego wymogu wniesienia opłaty.